

”Tigerspill”

*En studie av relasjoner mellom
dominikanske gutter og skandinaviske jenter
i Den dominikanske republikk*

Annika Eline Kolshus Hansen

UNIVERSITETET I OSLO

Institutt for litteratur, områdestudier og europeiske språk

Høst 2011

Forord:

Å jobbe med masteroppgaven har vært en omfattende prosess som har vært spennende, slitsom, lærerik, kaotisk og veldig mye annet. Jeg har iblant kjent meg sliten og lei, men stort sett har jeg vært glad og fornøyd fordi jeg føler meg privilegert som har kunnet ta en mastergrad i et studium jeg finner svært interessant, og fordi jeg har fått muligheten til å gjennomføre to spennende og innholdsrike feltarbeid.

Jeg vil rette en stor takk til dominikanere og skandinaver i feltet som ikke er informanter i oppgaven, men som har fungert som døråpnere slik at jeg har kommet inn i miljøet og kommet i kontakt med informanter. Tusen takk til informantene som har gjort det mulig for meg å skrive denne oppgaven. Uten deres åpenhet og imøtekommenhet ville jeg ikke hatt tilgang til empiri på samme måte. Hjertelig takk til de lokale dominikanere som har åpnet døren til huset og livet deres, å bo og leve sammen med dere i en periode var en opplevelse uten sammenligning. Takk til mine dyktige og hyggelige veiledere, hovedveileder Steinar Sæther og biveileder Stener Ekern, for god oppfølging og gode råd. Jeg har også satt pris på mine medstudenter og et samhold der vi til tross for at vi har vært spredt mellom Norge og Latin-Amerika, har hatt et positivt fellesskap. Takk til venner og familie for hyggelige kvelder, kafébesøk, hytteturer, ferier og annet som har gitt meg pauser og avbrekk fra studiene, samt alle oppmuntrende ord. Simen, jeg setter stor pris på den tålmodighet og kjærlighet du viser overfor din samboer som er både impulsiv og sta. Takk storesøster Hege og venninne Helle for flotte og minnerike opplevelser i India og Sri Lanka da jeg mellom to feltarbeid trengte en måned ferie fra tankene rundt Latin-Amerika og masteroppgaven. Farmor, du har alltid hatt tro på meg, du er i hjertet mitt. Mamma og pappa, sist men ikke minst, tusen takk for oppbacking hele veien, og til pappa for korrektur, hjelpsomme innspill og interessante diskusjoner. Dere er mine forbilder, og med god støtte fra dere har jeg nå nådd et nytt mål i livet.

Forfatteren er ene og alene ansvarlig for innhold og eventuelle feil i oppgaven.

Annika Eline Kolshus Hansen

Rakkestad, 8. september 2011

Sammendrag:

Mitt feltarbeid er gjennomført over to perioder i en liten by ved kysten i Den dominikanske republikk. Høsten 2010 var jeg der i syv uker, og våren 2011 i fire uker. Stedet er kjent for et karibisk klima, lange strender, vannsportsaktiviteter som surfing, kiting og windsurfing, og et aktivt uteliv der ungdom fra Latin-Amerika, Europa, Canada og USA møtes. Skandinaviske ungdommer reiser hit for lengre og kortere perioder.

Studien handler om de sosiale relasjonene mellom en bestemt gruppe dominikanske gutter og skandinaviske jenter. De dominikanske guttene er i 20-årsalderen. De får kontakt med skandinaviske jenter i samme aldersgruppe, ofte i forbindelse med sportsaktiviteter og uteliv. Jentene er i Den dominikanske republikk i forbindelse med studier eller ferie. Noen av møtene resulterer i kjæresteforhold eller forhold som ligner på kjæresteforhold.

Jeg ønsket å se nærmere på disse krysskulturelle relasjonene, på mine informanters forhold til partnervalg og de dominikanske informantenes holdninger til det å være i et forhold med en skandinavisk jente. Jeg søkte å forstå bakgrunnen til de dominikanske guttene fordi det ville ha betydning for motiv og holdninger. Min bakgrunn i latinamerikanske studier gjorde det naturlig å fokusere på de dominikanske guttene fremfor de skandinaviske jentene.

Hovedproblemstillingen er følgende: Hva styrer relasjoner mellom de dominikanske guttene og de skandinaviske jentene i denne gruppen?

En sentral påstand i oppgaven er at relasjoner mellom disse dominikanske guttene og skandinaviske jentene styres av et ”spill” styrt av de dominikanske guttene. Spillet har jeg kalt ”Tigerspillet”. Tigerspillet går ut på at dominikanske gutter konkurrerer mot hverandre om hvem som innehar, eller er posisjon til å oppnå, mest mannlighet. Jentene har en fullstendig underordnet rolle i dette spillet. Jeg har gjennom mine empiriske undersøkelser funnet en rekke regler som forklarer gangen i spillet, og som jeg har sett deltakerne følge. Jeg gitt reglene en sentral plass på side 11 og 12, og jeg vil senere drøfte disse i hoveddelen av analysen.

Mine funn motbeviser den klassiske fordommen om at dominikanske gutter er sammen med skandinaviske jenter kun fordi de er ute etter å få et visum til Skandinavia. Dersom dette var

det opplagte motivet, hadde de oppført seg annerledes. Dette ønsker jeg å begrunne gjennom mine analyser og argumentasjon.

Et iøynefallende trekk i mitt forskningsfelt ble det ”skuespill” der de dominikanske guttene kjemper om å være synlige - ”spille hovedrollen”, og bruker jentene som statister og middel for å komme seg opp og frem. Tigerspillet har sin egen dramaturgi der den enkelte gutt jobber aktivt og bevisst for å avansere i forhold til de andre guttene som deltar i spillet. I tillegg regisserer guttene parallelt og ”inni” Tigerspillet en rekke små, men samtidig meget dramatiske episoder. I disse dramatiske episodene er de skandinaviske jentene nødvendige elementer, men det aller viktigste er å imponere omverdenen, spesielt de andre spillerne i Tigerspillet. Guttene forsøker å manipulere jentene og få dem til å tre inn i den rollen som er viktig for at gutten skal kunne avansere i Tigerspillet . Det viktigste i disse små dramatiske episodene blir å få jenta til å vise, synlig for alle, hvilken fantastisk ”Tiger” gutten er.

For mange av de skandinaviske jentene er det knyttet stor grad av spenning til det å bli kjent med en gutt som på mange måter er ulik de skandinaviske guttene de er vant til å omgås. Jentene lar seg, mer eller mindre bevisst, bruke i spillet, og de får erfaringer som kan være nyttig senere i livet.

Den dominikanske republikk er et fattig land, og prostitusjon er utbredt. Jeg ønsket å se om sexturisme kan ha en betydning i spillet og i relasjonene mellom guttene og jentene. I drøftingskapitlet tar jeg nærmere for meg i hvilken grad prostitusjon og økonomisk motiv er inkludert i Tigerspillet. Mange dominikanere jeg traff, snakket om de store materielle forskjellene mellom skandinaver og dominikanere, og flere i forskningsfeltet (ikke-informanter) ønsket å finne seg en kjæreste som de kunne flytte med til hennes hjemland. Jeg har begrenset oppgaven min, både av hensyn til informantgruppe, alder, tid og sted, til å forklare de relasjonene jeg har sett på, som en konkurranse mellom guttene, og hvem som best lykkes i Tigerspillet. Jeg ønsker å gi en utfyllende forklaring på hvordan unge dominikanske gutter opptrer innenfor Tigerspillet.

Jeg argumenterer ikke for at spillet i seg selv er den eneste årsaken til, at spillerne velger å spille. Jeg er heller ikke interessert i å gå nærmere inn på hvorfor hver enkelt dominikaner

begynner å spille. Jeg har valgt å analysere selve spillet og se nærmere på hvordan det fungerer.

Jeg mener Tigerspillet er viktig for å kunne forstå relasjonene mellom dominikanske gutter og skandinaviske jenter i mitt utvalg. Spillet har et sterkt fundament i den dominikanske kulturen, og for mange dominikanere er det ikke et bevisst og reflektert valg de tar når de begynner å spille Tigerspillet. Det er slik verden og virkeligheten fungerer for dem. Det som jeg har observert, gjelder i et bestemt miljø der deltakerne er unge mennesker, som regel under 25 år, og med ulik kulturell og økonomisk bakgrunn. Deltakerne her opptrer slik jeg har beskrevet i denne studien, "Tigerspill".

Innhold

Forord

Sammendrag

Innhold

1. Introduksjon.....	1
1.1. Mitt første møte med Miraflores.....	1
1.2. Tentación og Miraflores.....	4
1.3. Begrepsavklaringer.....	5
1.4. Hvorfor studere ungdommene i Den dominikanske republikk?	6
1.5. Valg av tema.....	7
1.6. Problemstilling og forskningsspørsmål.....	10
1.7. Hovedreglene i Tigerspillet.....	11
1.8. Oppgavens struktur.....	12
2. Teoretiske perspektiver.....	13
2.1. Teorier om relasjoner, kjærlighet og forhold.....	13
2.1.1. Kjærlighetens ideal.....	13
2.1.2. Endringer i syn på kjærligheten.....	18
2.1.3. Sexturisme.....	20
2.2. Andre relevante teorier.....	23
2.2.1. Å lære å bli voksen, ungdom og makt.....	23
2.2.2. Mannlighet som klassifikasjon.....	26
2.2.3. Dramaturgi.....	30
2.2.4. Etnosentrisme og kulturel relativisme.....	31
3. Metode.....	32
3.1. Valg av metode.....	32
3.2. Observasjon.....	32
3.3. Triangulering.....	35
3.4. Intervjuer.....	36
3.5. Utvalg.....	37

3.6. Rollevalg i feltet.....	38
3.7. Etikk.....	39
3.8. Diskusjon metode.....	41
4. Tigerspill.....	42
4.1. ”Målet med spillet”	43
4.2. ”Spillere”	45
4.3. ”Fri og singel”	46
4.4. ”Sladring”	49
4.5. ”Hierarki og territorium”	50
4.6. ”Dramatisering”	51
4.7. ”Varierte spillestiler”	58
4.8. ”Spilletts avslutning”	63
Oppsummering.	65
5. Kjærlighet, makt og økonomiske perspektiver.....	66
5.1. Partnervalg og sjekking.....	66
5.2. Giddens kjærlighetsteorier i Tigerspill-perspektiv.....	73
5.2.1. Lidenskapelig kjærlighet.....	74
5.2.2. Romantisk kjærlighet.....	78
5.2.3. Det rene forhold.....	79
5.3. Makt og økonomiske perspektiver.....	81
5.3.1. Makt.....	82
5.3.2. Sexturisme.....	88
5.3.3. Sanky panky.....	89
5.4. Forståelse på tvers av forskjeller.....	92
Oppsummering.....	93
6. Konklusjon.....	94
Oppsummering og kritikk av teori.....	98
Avslutning.....	100
Litteraturliste.....	101

Kapittel 1 – Introduksjon

Kapitlet starter med en beskrivelse av området og byen i Den dominikanske republikk jeg har valgt til å gjøre et feltarbeid i. Navnene på byen og tettstedet er forandret av etiske årsaker. Det samme gjelder alle navn på personer i hele oppgaven for at å beskytte identiteten til de som er omtalt i teksten. Dette finner jeg nødvendig slik at empirien i min oppgave ikke skal kunne brukes mot mine informanter. Jeg forklarer valg av tema og hva jeg har lest av relevant tidligere forskning. Kapitlet gir en nærmere beskrivelse av lokalmiljøet slik jeg oppfattet det under mitt feltarbeid. Senere tar jeg opp problemstilling og forskningsspørsmål. Avslutningsvis skriver jeg om oppgavens struktur og oppbygging.

1.1. Mitt første møte med Miraflores

Jeg kommer langs hovedveien inn mot byen Tentación. I stedet for å fortsette å følge hovedveien langs stranden i turistområdet, tar jeg en vei inn til høyre bort fra stranden og med ett befinner jeg meg i bydelen Miraflores. Det er som å tre inn i en helt annen verden enn den som er bygget opp for turister langs stranden. Mange hus virker forfalne, skjeve og skitne der de er bygget opp av planker i ulike former og fasonger. Husene er malt i glade farger som rosa, rød, blå og turkis, men malingen flasser av. Det er tydelig at her bor det mange mennesker som ikke har investert mye penger i boliger.

Jeg møter flere mopeder i gaten, men ingen biler. Flere av mopedsjåførene spør om jeg trenger å bli kjørt noe sted, det er deres yrke og de kalles *motoconcho* (= mopedtaxi). Etter å ha gått i to minutter passerer jeg flere kirker. De ser enten ut som om de har rast sammen eller at de er i ferd med å bygges, men de er sjarmerende og koselige. Mange hunder av ubestemmelige blandingsraser løper rundt bena mine eller ligger på fortauet og sover. Jeg har fått vite at inntil nylig besto veiene av grus, men de ble asfaltert i april 2010. Da ble det også mer system rundt kloakk og vannledninger. Jeg kan se for meg at det må ha vært en voldsom forbedring ved at man slipper alt støvet fra en grusvei på en solskinnsdag, og søle og klin når det regner.

De mange åpne, blide og sosiale menneskene i gatene gjør at jeg føler meg velkommen, og de ser på meg med nysgjerrige og interesserte blikk. Barn med åpne og oppvakte ansikter ser nysgjerrige på meg. Jeg smiler til dem, og de smiler til meg. Jeg kan ikke unngå å legge

merke til at jeg skiller meg ut ved å være den eneste personen med lys hudfarge. Alle andre er mørke i huden, i alle forskjellige nyanser, som er det vanlige for dominikanere. Bydelen utstråler en herlig avslappet stemning, og jeg hører merengue- og bachatamusikk fra flere av de åpne barene og kafeene som ligger langs veien. Noen gutter tar noen dansetrinn i gaten etter rytmen til musikken. Alle menneskene går i et behagelig tempo, og selv får jeg en munter beskjed om å ikke gå så fort av en mann som sitter i veien. Det er tydelig at jeg bør innrette meg etter deres tempo, og ikke lange ut i den hastigheten som jeg pleier å bruke i Norge. Nystekte *empanadas* sprer en varm duft av kjøtt og krydder fra en bod på hjul, der selgeren ikke har problemer med å få solgt unna bakervarene sine. Overalt samles mennesker, enten det er på små kafeer eller spisesteder, utenfor husene til hverandre, utenfor dagligvarebutikken som ser ut som et salig rot av alt mulig, og der man blir betjent over disk eller bare rett og slett på gaten. Her har folk tid til seg selv og hverandre, og det ser ut som om de nyter det.

Etter å ha gått i fem minutter tar jeg til venstre inn en liten trang bakgate. Her sitter det 10-12 voksne i skyggen under en presenning, mens 5-6 barn løper rundt og leker. Rundt et stort dominobord sitter det fire personer og spiller, mens seks andre sitter og ser på. Lydnivået er høyt når de slamrer dominobrikkene ned på bordet, og iblant kommer det oppgitte eller triumferende utrop. De syv husene i denne bakgaten, som ligger mellom *calle* 14 og 15 (gate nummer 14 og nummer 15), er av forskjellig standard. De fleste av husene er umalte plankehytter med mange ujevnheter og merker. Vinduene består av bordbiter som man vrir på for å åpne og lukke for luft og vind. Noen av husene har ikke vinduer i det hele tatt. Alle husene har tak bestående av blikkplater som er lagt på skrå.

Jeg er spent på hvilket av de syv små husene som jeg skal bo i. Samboerparet Lobo og Bela tar smilende imot meg og viser meg veien til et av de få husene som er malt, et lyseblått hus. Dette huset har en grunnmur av betong og er større enn nabohusene. Inne er det sparsommelig møblert. Hovedrommet består av et spisebord med seks stoler rundt og en tv-benk med en liten TV oppå. På TV'n vises det en baseballkamp, og to menn klarer knapt å ta øynene fra den. På veggene er det matte, uklare fotografier som viser smilende barn og voksne. En barbenk, en meter høy og en meter lang skiller kjøkkenet fra oppholds-/spiserommet. Kjøkkenet er et hjørne på en gang to meter og inneholder en gasskomfyr, et lite overskap, noen kasseroller og annet kjøkkenutstyr hengende på veggen, et stort kjøleskap og to vanddunker på gulvet. De viser meg inn bak et lite forheng, og der, til venstre bak en liten

”prøverom-svingdør”, er rommet som skal være mitt hjem i syv uker. Rommet er rosa, som det er ellers innendørs i hele huset, og består av en dobbeltseng med rosa myggnett, et grønt stort speil på veggen og en blå avflasket kommode der nesten alle håndtakene på skuffene er brukket av. I tillegg er det mye edderkoppspinn, insekter, firfirsler og maur som kryper omkring. Veggene innendørs går ikke opp til taket, det er tvert om helt åpent slik at alle lyder går overalt. Min nye familie har akkurat investert i en akkumulator som lades opp når det er strøm og gir strøm ved strømbrudd, noe som skjer minst en gang om dagen, ofte på kvelden på ubestemt tid. Vi vil derfor fortsatt ha strøm til lys og elektriske apparater unntatt kjøleskap. Lampene på veggen er store lyspærer som det henger en av i hvert rom. Siden veggene ikke går helt til taket, vil man ikke kunne ha en lyspære tent uten at det også siver lys til de andre rommene.

Hele huset består av kombinert stue og kjøkken, to soverom, en liten gang og et bad, som jeg ikke ville ha kalt bad hvis det hadde vært i Norge. Det er så lite at det er umulig å gå inn og ut uten å være i nærkontakt med toalettet. På innsiden av toalettet og en smal og skjev vask er det en kran en meter over gulvet med en tønne full med vann og et sluk i gulvet. Det er her jeg skal dusje og vaske meg. Det finnes ingen dusjinnretning, men jeg skal enkelt og greit dusje ved å bruke en kopp for å kaste vann over kroppen. På kalde dager kan vi varme opp vann på gasskomfyren og blande det med det kalde vannet i tønna. Dette huset er ett av to hus i denne gatedelen som har vannklosett. De fem resterende deler på to utedoer (men kun en fungerer). Jeg skal spise tre måltider om dagen hos min nye familie, og de skal, så godt de kan, hjelpe meg med det jeg lurert på i forhold til å samle stoff til oppgaven min, og ellers sette meg i kontakt med andre som kan hjelpe meg.

Utenfor huset går det kyllinger, høner, flere hunder og en gris. To gutter rundt 20 år holder i hver sin hane. De forteller meg at de trener for å kunne konkurrere i hanekamp. Hanekamp er veldig populært i Den dominikanske republikk, også her i Miraflores. Den ene gutten tilbyr meg en demonstrasjon, men jeg takker høflig nei. Det vokser bananplanter og andre urteplanter i en egen liten hage. All klesvask henger mellom husene på snorer eller ligger til tørk på steiner langs veien. Ingen familie i denne gaten har bil, men noen har en moped som fungerer som hele familiens fremkomstmiddel.

Den første natten på mitt nye rom regner det inn på meg fra taket, det faller små biller ned på armen min, jeg klarer akkurat å tre et kjøkkenglass over en stor edderkopp på gulvet (men ser

etterpå at det resulterte i tre kortere ben for stakkaren), og små maur kryper overalt, ikke minst i sengen min. Hunder bjeffer fra flere kanter, og et barn i nabohuset som er sykt og ikke får sove, skriker med jevne mellomrom gjennom hele natten. Men det som bråker mest er regnet som hamrer ned på blikktaket så det dunder. Jeg lurar på hvor mye som skal til før hele taket faller ned i hodet på meg, og tenker at gjennom dette feltarbeidet vil jeg bli kjent med en helt annen hverdag enn den jeg er vant til i Norge.

1.2. Tentación og Miraflores

Tentación ligger ved kysten i Den dominikanske republikk. Byen er liten i latinamerikansk målestokk, det bor omtrent 17 000 innbyggere der. Byen holder på å eksplodere turistmessig da den har blitt utbygd raskt de siste årene med både flere hoteller og leilighetskomplekser av høy standard. Der det før var åpent landskap og naturtomter, bygges det nå store bygninger for turismen. Byen lokker turister hit med blant annet flere kilometer lange strender, og vindforhold og bølger som passer ypperlig til kiting, surfing og vindsurfing. Det har de siste årene også blitt bygget flere all-inclusive resorts, og det har naturlig nok blitt opprettet flere butikker, restauranter, utesteder og sportssentre som tilbyr kurs i kiting, surfing og vindsurfing.

Miraflores er en forstad til Tentación. Det er en tidligere landsby som nå ligger tett opp mot det som i dag er bygget opp for turister. Når folk snakker om Tentación i lokalmiljøet snakker de om den delen av byen som ligger langs hovedgaten, det vil si delen der turistene bor og tilbringer tid. Miraflores er som Tentación stadig i vekst og utbygging, men skiller seg fra Tentación ved at det som bygges ut, er av og for lokale fastboende, ikke turister. De utlendingene som bor her, er stort sett langtidsferierende eller fastboende. I følge Lobo, bor det 95% dominikanere og 5% utlendinger i Miraflores. Dersom en mann som bor i Miraflores, skal fortelle hvor han bor til en annen mann som bor på en annen kant av landet, sier han at han bor i Tentación. Men dersom han skal forklare det til noen som er kjent i området, sier han at han bor i Miraflores, siden det er flere forsteder til Tentación og ikke alle er like hyggelige og trygge å bo i. Jeg synes det var tydelig hvordan menneskene i Miraflores helst identifiserte seg med Miraflores fremfor å bruke Tentación, og de fleste jeg snakket med og som bodde der, trivdes godt. De var i ulik grad fornøyd eller misfornøyd med den materielle standarden, men flere satte stor pris på det trivelige miljøet og nærheten de følte til hverandre

som familie og som venner. Flesteparten av mine dominikanske informanter er oppvokst, og bor fortsatt, i Miraflores.

1.3. Begrepsavklaringer

Jeg definerer og forklarer her de ordene som kommer til å bli hyppig brukt, og som har en vesentlig betydning i min oppgave:

De skandinaviske jentene: I tillegg til turister fra mange land har det hvert semester i nesten ti år kommet en gruppe bestående av 40-50 skandinaviske studenter ned til Tentación for å tilbringe tid i denne byen i opptil flere måneder av gangen. Flere kommer også tilbake igjen for lengre eller kortere perioder. Omtrent 90% av de skandinaviske ungdommene er jenter. Jentene er som oftest rundt 20 år eller i begynnelsen av 20-årene. Til nær sagt enhver tid befinner det seg altså skandinaver i Tentación. De skandinaviske jentene, som har vært mine informanter, er født og oppvokst i Skandinavia, har et skandinavisk språk som morsmål og har skandinavisk statsborgerskap. I forkant av oppholdet blir de fleste studentene informert om dominikansk kultur og klart fortalt hva de kan møte av holdninger og interesse fra de lokale guttene.

De dominikanske guttene: Guttene i min oppgave er rundt 20 år eller i begynnelsen av 20-årene. Noen har hatt flere europeiske, amerikanske og kanadiske kjærester enn de har oversikt over. Andre har hatt ett eller to lengre forhold. Mange har derfor god kjennskap til hvordan de skandinaviske jentene tenker og hva de drømmer om. De dominikanske guttene er født og oppvokst i Den dominikanske republikk. Flere av mine informanter er født og oppvokst i Miraflores. De har spansk som morsmål, men snakker ofte bra engelsk og har dominikansk statsborgerskap. Noen få har vært og besøkt en kjæreste i Skandinavia, men flere har aldri vært utenfor sitt eget land.

Kjæresteforhold eller forhold som ligner på kjæresteforhold: Forholdene jeg skal se nærmere på i denne oppgaven, er hvor dominikanske gutter og skandinaviske jenter på omtrent samme alder treffer hverandre, hvordan de tiltrekkes av hverandre og så danner par som tilbringer tid sammen. Stort sett er det snakk om seksuelle forhold, men det finnes også unntak. Forholdene har forskjellig varighet, alt fra én natt til dager, uker, måneder og noen ganger varer forholdene også flere år. Det er store variasjoner mellom de enkelte forholdene.

1.4. Hvorfor studere ungdommene i Den dominikanske republikk?

Jeg synes ungdommene er en spennende informantgruppe. De er unge og nysgjerrige, og har vokst opp i to land som er svært forskjellige ifra hverandre politisk, historisk, økonomisk og kulturelt. Felles for ungdommene er at de er åpne for møter med mennesker som er forskjellige ifra dem selv. Min hensikt med denne oppgaven er å belyse hvordan krysskulturelle relasjoner kan forklares sett ut fra ulike perspektiver.

Både de dominikanske guttene og de skandinaviske jentene befinner seg et sted mellom det å være ungdom og voksen. De skal ta sine første skritt inn i voksenlivet og være selvstendige individer. De ønsker å tilegne seg erfaringer før de skal velge noen de skal tilbringe store deler av livet sammen med. For mange av guttene er en intens konkurranse og gryende manndom viktige momenter i denne perioden. Mellom guttene foregår en konkurranse som går ut på: ”Hvem innehar, eller er i posisjon til å oppnå, mest mannlighet?” Dette er viktige forberedelser til en dominikansk manns rolle i livet, en rolle de trenger å øve på.

For flere av de skandinaviske jentene som reiser til Tentación, er dette deres første møte med et land utenfor Europa, et land som er svært forskjellig i fra et skandinavisk land. De må klare seg uten foreldre og uten det nettverket man er vant til hjemmefra. Det er mange valg som skal tas, og handlinger får konsekvenser de også må lære seg å takle.

Dominikanerne i min oppgave er vant til å omgås utenlandske turister med ulike nasjonaliteter, også skandinaver. Mine informanter stiller med ulike erfaringer og kunnskaper om den andre parten. De dominikanske guttene vet mye mer om de skandinaviske jentene enn det jentene vet om guttene og de møtes i Den dominikanske republikk, på guttenes ”territorium”. Selv om de dominikanske guttene i min oppgave har mindre skolegang enn de skandinaviske jentene, har de en viss forhåndsforståelse av skandinaver. Guttene har, tross sin unge alder, rukket å møte mange. Skandinaver som reiser til Den dominikanske republikk har kanskje både hørt og sett hvordan andre har en dårligere økonomisk situasjon enn den de selv er vant til, men de har ikke opplevd det virkelige dominikanske liv før de har tilbrakt en periode i landet.

Jentene ønsker suksess både når det gjelder karriere, familie og selvrealisering. Under et opphold i Den dominikanske republikk får de muligheter til å forberede seg ved å takle nye bekjentskaper og utfordringer, velge å lytte til eller ignorere råd og vink fra andre, og utvikle

kritisk sans og evne til refleksjon. Hvis jentene skal erobre halve verden, bør de forberede seg til et liv der de også kan ha flere korte relasjoner, og da må de øve seg på det. Å dra til Den dominikanske republikk åpner også for en mulighet til å bli bedre kjent med seg selv. Jentene kan finne ut at de er gode mannejegere, eller at de blir i for stor grad fanget følelsesmessig, og at det derfor er bedre for dem å holde de dominikanske guttene på litt avstand.

1.5. Valg av tema

Studien diskuterer de sosiale relasjonene mellom dominikanske gutter og skandinaviske jenter. Jeg ser på de lokale unge gutters forhold til skandinaviske jenter som reiser til Den dominikanske republikk på studiereise eller ferie. Min interesse for temaet startet med egne reiser og lengre opphold over flere måneder i Spania og Latin-Amerika. I prosessen mot å velge tema sammenlignet jeg mine ideer med hva andre masterstudenter har skrevet og som omhandlet ungdom i utlandet, partnervalg, krysskulturelle forhold eller Den dominikanske republikk (Aano, Aakernes, Evjen, Granrusten, Gravås, Nygaard og Rambøl). Dette hjalp meg til å finne ut hva jeg ønsket å legge vekt på i min oppgave. Med dagens fokus på et flerkulturelt samfunn mener jeg at krysskulturelle forhold er et tema som er både relevant og interessant.

Jeg har snakket med en dominikansk mann og en skandinavisk dame, begge i 40-årene og med god kjennskap til hva som foregår i Tentación mellom de unge dominikanske guttene og de skandinaviske jentene. Der jeg i min oppgave har konsentrert meg om å se på et utvalg informanter, i en bestemt periode i disse informanters liv, begrenset i tid og sted, ser disse to personene på det dominikanske samfunnet i sin helhet og i et større tidsperspektiv.

Bruno kjenner godt til både det skandinaviske miljøet og de unge guttene som spiller Tigerspillet. Bruno var derfor en viktig døråpner for meg i feltet, og han sa til meg, før jeg hadde bestemt meg for endelig tema i oppgaven, at for at jeg skulle bli kjent med så mange sider som mulig i det lille dominikanske samfunnet i Tentación, var dominikanske gutter og skandinaviske jenter et viktig tema vi måtte snakke om. Bruno synes det er dumt at guttene oppfører seg slik de gjør, fordi de skandinaviske jentene er så ordentlige. Jentene har bra manerer, bra utdannelse, kommer punktlig og er fornuftige. Men guttene er helt annerledes, iallfall de aller fleste. Ikke bare jenter fra Skandinavia, men også jenter fra andre land blir lett kjæreste med gutter her. Guttene sier til jentene: "Så fin du er!". Hvis jentene spør om de har

kjæreste, så svarer guttene nei. Men guttene sier dette til alle jentene, og de kan egentlig ha både to, tre, fire eller flere. Problemet er at paret ikke er sammen hele tiden, men mye fra hverandre, et såkalt langdistanseforhold. Hver dag kommer nye jenter til Tentación, mens andre reiser derfra. Når guttene ikke er sammen med jentene sine, ser de bare de nye jentene som er her. Bruno mener at 80% av guttene ønsker visum for å komme ut av landet. Jentene er derfor "litt gale i hodet". Først bør de sjekke om det er sant det som guttene sier, snakke med andre venner, andre jenter som vet hvem som har kjæresten og hvem som ikke har det. Det er stor synd at turistene blir lurt. Jenter fra Den dominikanske republikk kan være like ille som guttene, men de er ikke så mange. De sier at personen de er sammen med er broren, men så er det egentlig mannen/kjæresten. I følge Bruno er kun 10% av dominikanere ordentlig glade i jentene. 90% vil bare ha en ny pen jente, eller de ønsker flere på samme tid. I Tentación finnes det bare én eller to gutter som Bruno definerer som "bra gutter".

Bruno tror at det blir problemer i forholdet på grunn av at de er fra to forskjellige kulturer, de forstår hverandre ikke. Dominikanere lyver mye, og oppfører seg ikke bra. Det å snakke mye "tull" er typisk for dominikanere, sier Bruno. Et annet problem er at når dominikanere har funnet seg en utenlandsk jente, vil de ikke arbeide. De vil bli forsørget av jentene. Han sier at han ikke snakker dårlig om dominikanere og landet, men at det er sannheten. Han mener at det er typisk for skandinaver å være naiv og bli lurt, og typisk for dominikanere å fortelle løgner og manipulere.

Jeg synes det er interessant hvordan Bruno oppfatter spillet og bakgrunnen for å velge å spille. Han generaliserer veldig, men det er også fordi dette ikke bare handler om enkelttilfeller han har sett. Han synes ikke de skandinaviske jentene skal akseptere de dominikanske guttenes løgner. Han mener at de dominikanske guttene bør være glade for å få en mulighet til å være sammen med en ordentlig og fornuftig skandinavisk jente, som i tillegg har økonomiske midler. Han er selv dominikaner og vokst opp i Tentación og poengterer overfor meg at han ikke støtter opp om at det er greit å være utro eller å ha flere kjæresten.

Sofia er et annet voksent menneske jeg ble kjent med i Tentación. Hun er skandinav og kjenner også godt til miljøet i Tentación da hun har bodd der i mange år. Hun mener at det ligger et økonomisk motiv i bunnen, selv om det er et spill, og at det er dette som gjør at guttene velger å begynne å spille. Sofia poengterer at hun ikke synes synd på de skandinaviske jentene bortsett fra i ett tilfelle der den dominikanske gutten ikke fortalte den

skandinaviske kjæresten at han hadde en familie fra før. Ellers mener Sofia det er de skandinaviske jentene som har den største makten i et forhold, da de kan velge å reise fra Tentación når de finner ut at de vil tilbake til hverdagen. De forlater kjærestene, som de ikke hadde til hensikt å gifte seg med, og glemmer med det samme alle løftene om å reise sammen tilbake til hennes hjemland. Flere av jentene har lovet evig troskap, og lagt planer for felles fremtid, jobb og reise, men det smuldrer bort når jentene kommer hjem. Guttene sitter igjen med følelsen av at de ikke var verdt så mye allikevel.

Sofia ser på de dominikanske guttenes situasjon og deres muligheter til å skaffe seg et bedre liv, slik hun har sett eksempler på i mer enn ti år. Basert på hennes utsagn har jeg satt opp følgende modell som et eksempel på en gutts vei inn i spillet, og også litt om de eventuelle underliggende årsaker og konsekvenser som Sofia poengterer:

- I. En 16 år gammel dominikansk gutt er oppvokst i fattigdom eller et hjem med store materielle mangler. Han har mange søsken, og blir ikke ”sett” og fulgt opp på samme måte som skandinaviske foreldre gjør med barna sine. Han ønsker seg penger, autoritet og en eller flere søte jenter.
- II. For denne gutten synes det å være flere veier frem til et bedre liv, men de fleste av dem, som vi skandinaver raskt tenker på, er faktisk stengt for han. Utdannelse og skolegang, som er forutsetninger for en bra jobb, koster penger, som verken han eller familien har. Noen gutter tyr til kriminalitet, noe som kan gi en rask økonomisk gevinst, men også fengsel eller død/invaliditet ikke minst på grunn av innbyrdes oppgjør mellom kriminelle. Ved siden av kriminalitet er også prostitusjon et alternativ.
- III. Guttene ønsker likevel å komme seg frem, få status og bli en respektert voksen i samfunnet. Han ser så hva hans eldre kamerater, som han ser opp til, gjør og han hører hva de eldre forteller. Slik blir han kjent med Tigerspillet, som han selv ikke oppfatter som noe spill, men den aksepterte måten for en dominikaner å bli voksen på.
- IV. Det er to farer ved å delta i spillet: Guttene risikerer å gjøre seg til latter for andre ved å spille dårlig og dumme seg ut, og han risikerer å bli for følelsesmessig engasjert i en jente, og dermed bli såret når/hvis hun bestemmer seg for å fortsette livet uten han.
- V. Guttene føler seg som vinnere dersom de først oppnår respekt og autoritet, deretter finner drømmejenten og til sist oppnår en økonomisk opptur som følge av et varig forhold.

Jeg ser ingen motsetning mellom min påstand om at Tigerspillet eksisterer og Sofias synspunkter. Økonomi og ønske om kjærlighet kan også være årsaker til at spillet kommer i gang, ikke bare spillet i seg selv. For mange dominikanere er det ikke et bevisst og reflektert valg de tar, når de begynner å spille Tigerspillet. Det er slik verden og virkeligheten fungerer for dem. Jeg har valgt å fordype meg i punktene III og IV, slik jeg så og erfarte det i Tentación. Dette er også grunnlaget for min analyse.

1.6. Problemstilling og forskningsspørsmål

Jeg ønsket å se nærmere på disse krysskulturelle relasjonene, på mine informanternes forhold til partnervalg og de dominikanske informantenes holdninger til det å være i et forhold til en skandinavisk jente. Jeg ville undersøke hvilke forventninger partene hadde til et slikt parforhold. Jeg søkte å forstå bakgrunnen til de dominikanske guttene fordi jeg trodde at flere av svarene ville jeg finne her. Jeg ønsket å fokusere på de dominikanske guttene fremfor de skandinaviske jentene, fordi det i et latinamerikansk studium er naturlig å ha hovedfokus på latinamerikanske forhold.

For å finne svar på problemstillingene og forskningsspørsmålene har jeg utført deltagende observasjoner i miljøet og gjennomført uformelle intervjuer. Hovedinformantene mine er dominikanske gutter og skandinaviske jenter som jeg traff i Tentación under mine to feltarbeid. Kjernespørsmålet er som nevnt i sammendraget: Hva styrer relasjoner mellom de dominikanske guttene og de skandinaviske jentene i denne gruppen?

I min studie har jeg analysert disse parforholdene, og funnet deler som kan knyttes opp mot teorier om makt, dramaturgi, kjærlighetsidealer og mannlighet i Den dominikanske republikk. Som følge av disse oppdagelsene formulerer jeg påstanden om at relasjoner mellom dominikanske gutter og skandinaviske jenter i Tentación styres av et ”spill”. Spillet har jeg kalt ”Tigerspillet”. Tigerspillet går ut på at dominikanske gutter konkurrerer mot hverandre om hvem av dem som har innehar, eller er posisjon til å oppnå, mest mannlighet. Jeg har gjennom mine empiriske undersøkelser funnet en rekke regler som forklarer gangen i spillet, og som jeg har sett deltakerne følger.

Mine funn motbeviser den klassiske fordommen om at dominikanske gutter er sammen med skandinaviske jenter kun fordi de er ute etter å få et visum til Skandinavia. Dersom dette var

det opplagte motivet, hadde de oppført seg annerledes. Dette ønsker jeg å begrunne gjennom mine analyser og argumentasjon.

1.7. Hovedreglene i Tigerspillet

Jeg mener Tigerspillet er viktig for å kunne forstå relasjonene mellom dominikanske gutter og skandinaviske jenter i Tentación. Mitt hovedfokus er spillet i seg selv, og spillets interne regler. Reglene i spillet har jeg funnet frem til gjennom mine empiriske observasjoner.

Reglene er i korthet følgende:

1. "Målet med spillet". For de dominikanske guttene er målet å konkurrere med de andre guttene om å vise mest mulig mannlighet. En viktig del i dette spillet er å ha eller ha hatt et forhold til flest mulig av de peneste jentene, og å ha utkonkurrert noen av de andre guttene i kampen om en eller flere jenter. De guttene som spiller dette spillet best, vil dermed få en hovedrolle i spillet og være en av de mest tydelige personene i dette miljøet i Tentación.
2. "Spillere". Det er kun gutter som er deltakere i spillet. Det finnes ikke en bestemt aldersgrense, men guttene kan begynne å spille når de er klare for å øve på å være voksne. De skandinaviske jentene er brikker som brukes av guttene for at de skal kunne hevde seg overfor hverandre. I beste fall er jentene å se på som statister. Gutter kan snakke, flørte, kysse og ha med seg ulike jenter hjem. Jenter skal helst ikke engang snakke med en annen gutt enn kjæresten.
3. "Fri og singel". Dersom den skandinaviske kjæresten ikke er i nærheten, betyr det at den dominikanske gutten er fri og singel.
4. "Sladring". Guttene sladrer ikke på hverandre. Det er tabu, og om det skjer, risikerer han å bli frosset ut av miljøet.
5. "Hierarki og territorium". Innen enkelte grupper finnes et rangeringssystem for hvilke dominikanske gutter som får velge først blant de skandinaviske jentene. Det er også svært viktig for dominikanere å beskytte sitt territorium, der hans jente befinner seg.
6. "Dramatisering". Dramatiske episoder med store følelsesutbrudd, intriger og krangler hører med i forholdene. Det er svært viktig for guttene at det er de som starter, styrer, leder og avslutter slike episoder.
7. "Varierte spillestiler". De dominikanske guttene finner og utvikler sin egen spillestil, der de bestemmer seg for å vektlegge en taktikk fremfor en annen. Eksempler på ulike

taktikker kan være tilbaketrekking, ønske om å vekke nysgjerrighet, spille på medlidenhet og dårlig samvittighet hos jentene, øse på med komplimenter eller spille mystisk og utilgjengelig

8. ”Avslutning”. Selve spillet som sosialt fenomen avsluttes aldri, men spillerne byttes ut etter hvert. Nye spillere kommer til når de blir gamle nok til å øve på å være voksen, mens andre går ut av spillet eller tar en pause hvis de skal konsentrere seg om et familieliv med kone og barn.

1.8. Oppgavens struktur

I kapittel to skriver jeg om ulike teoretiske tilnærminger jeg finner det naturlig å trekke inn i oppgaven. Jeg legger spesielt vekt på Krohn-Hansen og hans teorier rundt mannlighet som kvalifikasjon i Den dominikanske republikk, oppbyggingen av et dramastykke og Giddens og hans teorier om ulike kjærlighetsidealer. I kapittel tre går jeg gjennom valg av metode og bruk av denne. Kapittel fire er tematisk inndelt med teoretiske diskusjoner av reglene i Tigerspillet jeg har presentert i innledningskapitlet. Kapittel fem tar for seg teorier rundt kjærlighet og økonomiske perspektiver som, i tillegg til å utbrodere Tigerspillet grundigere, også forklarer flere sider ved samfunnet, og den settingen som Tigerspillet befinner seg i. Jeg gjengir observasjonene mine samtidig som jeg drøfter mulige tolkninger og forsøker å formulere svar til spørsmålene jeg stilte i teorikapitlet. Jeg forsøker i kapittel fire og fem tydelig å vise at teori og empiri går hånd i hånd. Et klart skille mellom analyse og empiri finnes ikke, men det er viktig med en god struktur som skaper en oversiktlig helhet over innsamlingen av data og bruk av teori. Oppgaven avsluttes med konklusjon i kapittel seks.

Kapittel 2 - Teoretiske perspektiver

2.1. Teorier om relasjoner, kjærlighet og forhold

Min oppgave er ikke en masteroppgave om kjærlighet og forelskelse, men om hvordan forhold mellom gutt og jente kan brukes som et ledd i guttens vei mot manndom.

”Tigerspillet” er min påstand om hvordan disse relasjonene i *Tentación* arter seg. Tigerspillet er et større spill som også inneholder en rekke dramatiske episoder der de dominikanske guttene tar regi og spiller hovedrollen. Jeg finner det derfor naturlig å legge vekt på teorier rundt makt, dramaturgi og mannlighet i Den dominikanske republikk. Følelser og forelskelse blir gjentatte ganger blir trukket frem, både av de dominikanske guttene og de skandinaviske jentene, som grunn til at de velger å innlede forhold til hverandre. Jeg har derfor også valgt å gi teorier om kjærlighet og forhold en sentral plass i teorikapitlet.

2.1.1. Kjærlighetens ideal

Jeg ser nærmere på Anthony Giddens og hans syn på kjærlighetsidealer gjennom tidene. Anthony Giddens har skrevet boken "Intimitetens forandring". Han skriver at det i det pre-moderne Europa var mest vanlig at ekteskap ble inngått av økonomiske grunner, og uten spørsmål om partene elsket hverandre eller hadde følelser for hverandre. I den moderne verden, derimot, er det for mange det romantiske idealet mål nummer én for å bli et lykkelig menneske. Dette kommer tydelig til uttrykk gjennom medier i vår tid der det stadig fokuseres på å møte den rette og hvordan et par bør jobbe med forholdet for at det skal bli bedre. Giddens tar for seg ulike historiske epoker for å forklare hvilke endringer i kjærligheten som har funnet sted fra tidligere tider frem til slik den oppfattes nå i moderne tid. Han ser blant annet på hvilke konsekvenser samfunnsendringer har for kjærligheten og intimiteten. Giddens trekker frem tre eksempler på ulike kjærlighetsidealer knyttet til bestemte historiske epoker; *lidenskapelig kjærlighet, romantisk kjærlighet og det rene forhold.*

Lidenskapelig kjærlighet er, i følge Giddens, et universelt og tidløst fenomen. Dette kjærlighetsidealet er overveldende og kan beskrives som fortryllende og forheksende. Den som føler en slik kjærlighet er forelsket og kun opptatt av den andre og glemmer alt rundt seg. Giddens ser på lidenskapelig kjærlighet som en trussel mot den sosiale orden og direkte skadelig for ekteskapet. Den lidenskapelige kjærligheten har alltid betydd frihet fordi den utgjør et brudd med plikt og rutine. Ofte er lidenskapelig kjærlighet en del av jakten på den

andre. Spesielt helt i begynnelsen av et forhold er det viktig å søke etter bekreftelse hos den andre. I samme periode snakker vi ofte om oppsluktheten av den andre.¹ Med bekreftelse tolker jeg at Giddens mener at begge parter viser for den andre at de har følelser som er så intense for hverandre, at de kan føles grenseoverskridende.

Giddens mener at den romantiske kjærligheten begynte å gjøre seg gjeldende på slutten av 1700-tallet, og er en tiltrekning som skjer spontant. Tilhengere av den romantiske kjærligheten ønsker å finne en ledsager å være sammen med livet ut. Det er i romantisk kjærlighet Giddens mener det er snakk om ”kjærlighet ved første blick” – en øyeblikkelig tiltrekning som allikevel må holdes sterkt atskilt fra lidenskapelig seksuell drift og begjær. ”Det første blick” er et kommuniserende signal og en intuitiv forståelse av en annen. Man møter et annet menneske man føler kan komplettere ens liv og prosessen starter med en tiltrekning. Personen er drevet av følelser han ikke kan kontrollere, og det er dermed en kjærlighet som er ukontrollerbar.² Romantisk kjærlighet kan ende tragisk, men det kan også ende i triumf. En slik kjærlighet holder fast ved og idealiserer den andre, samtidig planlegger den en felles fremtid. Giddens mener det romantiske kjærlighetsideal har mistet sin kraft.

”Det rene forhold” tilhører senmodernitetens tidsalder. Dette er et forhold i betydningen tett og følelsesmessig bånd til et annet menneske. Forholdet eksisterer så lenge partene opplever at forholdet gir dem noe på det personlige plan. For noen, men langt fra alle, er ekteskapet blitt en del av ”det rene forhold”.³ Forholdet kan avsluttes av den ene eller den andre parten på et hvilket som helst tidspunkt, og står i motsetning til "den eneste ene" ved den romantiske kjærligheten. Hvis forholdet skal ha en sjanse til å overleve, er forpliktelse en nødvendighet, men enhver som forplikter seg uten forbehold, risikerer å bli dypt såret i fremtiden hvis forholdet går i stykker. For å veie opp for denne utryggheten må partene selv skape forpliktelse og knytte seg til hverandre gjennom utvikling av en felles historie. Gjensidighet mellom partene er viktig i dette forholdet, og det krever at en må gi av seg selv til den andre.⁴ Det rene forhold innebærer en seksuell og følelsesmessig likestilling og endrer betydningen av de tidligere kjønnsbestemte maktformer. ”Det rene forhold er et sosialt forhold som er grunnleggende avhengig av den tilfredsstillende eller det utbytte, man kan få av selve dette

¹ Anthony Giddens, *Intimitetens forandring: seksualitet, kærlighed og erotik i det moderne samfund*, overs. av Else Henneberg Pedersen (København: Hans Reitzels Forlag, 1994), 52.

² Ibid., 44-53.

³ Ibid., 63.

⁴ Ibid., 137-138.

forholdet.”⁵

Giddens referer til undersøkelser gjort i både USA og England på slutten av 1980-tallet som viser hvordan mange forhold har forandret seg stort bare de siste årene. Spesielt vektlegger han hvordan kvinnene har en helt annen rolle og mye sterkere rettigheter i dag enn i tidligere perioder. Med rettigheter menes myndighet til å bestemme over seg selv og sin fremtid. Kvinnene i USA og England fikk etter hvert mulighet til å bestemme over handlingsalternativer i egne liv, og oppnådde en økt sosial myndighet. Temaer han er inne på, er at det tidligere ikke var akseptert at en kvinne kunne ha flere partnere. Hun skulle være jomfru til hun ble gift, hvis ikke var hun en tøs eller det som verre var. For mannen derimot gjaldt det helt andre regler. Dersom en kvinne var utro mot mannen ble det sett på som et utilgivelig brudd på eiendomsretten, men var det den gifte mannen som var utro, var det ”et beklagelig, men forståelig feiltrinn”.⁶

Kort oppsummert er hva som skiller disse tre kjærlighetsidealene fra hverandre:

- *Lidenskapelig kjærlighet* er fortryllende og forheksende. Når man føler denne kjærligheten, har man lett for å glemme alt det andre rundt seg.
- *Romantisk kjærlighet* er snakk om ”kjærlighet ved første blick” og at man har funnet den ”eneste ene”. En av de største forskjellene mellom lidenskapelig kjærlighet og romantisk kjærlighet er at partene i romantisk kjærlighet tenker og reflekterer rundt seg selv og forholdet. Det gjør de sjelden i lidenskapelig kjærlighet, hvor nuet er det viktige.
- *Det rene forhold* handler om at man får et utbytte av forholdet, og man blir i forholdet så lenge begge parter føler at man får noe igjen ved å være et par. Dersom partene føler at de ikke får nok ut av forholdet, eller er nok knyttet til hverandre, kan begge gjøre ende på forholdet.

Lidenskapelig kjærlighet har aldri vært en sosial kraft på samme måte som romantisk kjærlighet har vært det fra slutten av 1700-tallet og frem til å våre dager. Samtidig som Giddens sier at romantisk kjærlighet klart er adskilt fra lidenskapelig kjærlighet, sier han også at romantisk kjærlighet innehar noen rester av lidenskapelig kjærlighet. Der man i et

⁵ Anthony Giddens, *Modernitet og selvidentitet: Selvet og samfundet under sen-moderniteten*, overs. av Søren Schultz Jørgensen (København: Hans Reitzels Forlag, 1991), 279.

⁶ Giddens, *Intimitetens forandring*, 15-20.

romantisk kjærlighetsforhold spør seg selv ”Hva føler jeg for den andre?”, ”Hva føler den andre for meg?” og ”Er våre følelser dype nok til å få forholdet til å vare?”, er det lidenskapelige noe som kan være grenseoverskridende og ikke nødvendigvis reflektert i det hele tatt. Romantisk kjærlighet er rettet mot en forventet og bearbeidende fremtid, noe som ikke er et tema i lidenskapelig kjærlighet.⁷

Fordi Giddens kjærlighetsteorier baserer seg på analyser gjort i USA og Europa må jeg derfor sette spørsmålsteget ved om de kan overføres direkte inn i mitt studium av relasjoner mellom en spesiell gruppe dominikanere og skandinaver i Den dominikanske republikk. En annen fare ved å bruke hans teorier er at de omhandler langvarige forhold, valg av livspartner eller ekteskap. I min oppgave kan majoriteten av forholdene gå under betegnelsen kortvarig ferieført, selv om noen av forholdene starter som ferieført og senere utvikler seg til noe mer varig. Flere innvendinger mot Giddens sine teorier kommer jeg tilbake til i konklusjonen. Jeg velger å referere til Giddens og mener han fortjener sin plass i min oppgave, fordi Giddens klassifisering er et nyttig utgangspunkt selv om det er store problemer med å få det til å passe med mitt empiriske materiale. Det er en realitet at modeller ofte ikke passer overens med virkeligheten slik den er, like fullt kan modellen være interessant.

Kjærlighet angår nesten alle, da de aller fleste i løpet av livet opplever den en eller flere ganger. I den vestlige verden er idealet at man finner hverandre som kjærester fordi man setter pris på hverandre som personer. Normen er at man elsker hverandre, og derfor vil man ha hverandre. Dette var annerledes for bare noen tiår tilbake da folk oftere inngikk forhold og senere ekteskap av fornuftsbaserte motiver. I kjølvannet av økende industrialisering, endringer i familieforhold og økning av kvinners rettigheter og status har det skjedd endringer.

Lawrence Stone skrev i 1977 at den kjærligheten vi kjenner til i dag, er fra tidligst 1700-tallet. Giddens er enig med Stone i dette når Giddens skriver at den romantiske kjærligheten begynte å gjøre seg gjeldende på slutten av 1700-tallet

Rebecca Earle har skrevet artikkelen ”Letters and love in Colonial Spanish America”. Hun har lest 361 brev, hovedsakelig fra 1500 og 1700-tallet skrevet av spaniere som emigrerte,

⁷ Giddens, *Intimitetens forandring*, 44-53.

permanent eller midlertidig, til de spanske koloniene i Latin-Amerika. Earle starter sin artikkel med å spørre om kjærlighet er en moderne oppfinnelse. Brevene hun har lest, viser at å gi uttrykk for kjærlighet tvert imot er noe som har eksistert over lang tid. Earle viser i sin undersøkelse at menn i Latin-Amerika helt fra kolonitiden, Earles eldste brev er fra 1558, skrev svulmende, rosenrøde kjærlighetserklæringer til sine koner og kjærester i Spania. De erklærte sin hengivne, evige kjærlighet, og utover 1700-tallet ble språket enda mer pompøst: ”Kjære kone, datter av min sjel”, ”datter av hjertet mitt”, “elskede av mine innvoller, min kjære kone av mine øyne”, “anerkjente elskerinne i mitt hjerte”, “min datter til hele mitt hjerte”, “din med hele mitt hjerte inntil døden”. Slike referanser ble da nærmest obligatorisk.⁸

Et interessant trekk ved Earles undersøkelse er at de mennene som skriver til sine koner eller kjærester i Spania synes representere ulike samfunnslag uten at dette kommer til syne i brevene. Felles for dem er at de kan betale de 200 pesos som reisen til Amerika koster. Mange har brukt profesjonelle brevskrivere til å skrive sine brev, men de formuleringer som brukes, er ikke standardformuleringer hentet fra en brevmal, men heller ord og vendinger som ofte forekommer i romantiske dikt og sanger.

Noen brevskrivere prøvde å overbevise kvinnene om at de måtte komme etter, og at livet var bedre i den nye verden enn i Spania. Andre brev inneholdt detaljert beskrivelse av mannens aktiviteter, hilsener til slektninger og iblant fornektelse av utroskap. ”Jeg forsikrer deg, med sannheten av mitt hjerte, at jeg har ikke hatt noen avveksling, og heller ikke disse barna som de har fortalt deg.” insisterte Antonio de los Ríos i 1721. På 1500-tallet forsikret Baltasar de Valladolid sin kone om at han ikke hadde kjøpt tjenester av prostituerte ”Jeg kan høre deg si: Nå som jeg ikke der er, vil han ha sine små bekvemmeligheter -, men jeg lover deg, som en gentleman, at fra det øyeblikket som jeg forlot Castilla, har jeg ikke brukt en krone på slike ting.” Flere av mennene klaget også på at de ikke fikk svar så ofte som de ønsket: “Jeg vil aldri komme til slutten av dine brev, som for meg er så trøstende som de er sjeldne”, fortalte en mann i 1587. En annen skrev: ”Jeg har skrevet til deg mange ganger og jeg har aldri sett et svar på en bokstav, jeg vet ikke hva årsaken til dette er.”⁹

⁸ Earle, Rebecca. *Letters and Love in Colonial Spanish America*, The Americas, Volume 62, Number 1, July 2005, pp. 17-46 (Article) Publisert av The Academy of American Franciscan History.

⁹ Ibid.

Earle stiller spørsmål til om kjærlighetserklæringene i brevene bør tolkes bokstavelig eller om det er bruk av et middel til å oppnå et ønsket mål. Til dette konkluderer hun med at brevene inneholder kunstige formuleringer, og at mennene kan ha vært påvirket av ytre press enn å føle en reell dyp lengsel. Den spanske krone oppfordret for eksempel mennene til å være trofaste mot sin partner. Jeg tolker Earle slik at et tenkt motiv for mennene for å skrive disse kjærlighetsbrevene var å vise at de tilsynelatende strakk seg etter idealet om å være trofast. Earle bruker ord som fiksjon og selvbedrag når hun beskriver innholdet i disse brevene. Slik jeg tolker Earle sin artikkel var mennenes motiv å bli sett på som en respektert mann, middelet var kjærlighetsbrevene og målet var at kvinnene (og andre) skulle tro mennene var trofaste.

Et viktig poeng for meg er å se om det finnes noen samsvarende motiv mellom disse følelsesladete, ordrike og svulmende vendingene i kjærlighetsbrevene og mine funn. Mye tyder på at dagens latinamerikanere i Den dominikanske republikk kommer med kjærlighetserklæringer og gir uttrykk for sin beundring og følelser for kvinner, på samme måte som for flere hundre år siden.

Jeg ser det som interessant i min oppgave å finne ut om disse svulstige kjærlighetserklæringene fortsatt gjentas i Den dominikanske republikk i dag blant mine informanter. Hvilken mening ligger i så fall bak disse ytringene? Hvordan brukes disse kjærlighetserklæringene i dag i spillet? Hvordan blir de oppfattet av de skandinaviske jentene?

2.1.2. Endringer i syn på kjærligheten

Monica Rudberg gjorde en empirisk undersøkelse sammen med Harriet Bjerrum Nielsen. De intervjuet tre generasjoner kvinner; mormødre, mødre og døtre om temaet kjærlighetsfortellinger i et generasjonsperspektiv. Rudberg spør om man i kjærligheten kan være likestilte partnere. Den franske litteraturviteren og filosofen Roland Barthes svarer et utvetydig nei. Han mener at under forelskelsen må man enten henge med eller stige av, å innrette seg er umulig. Å bebo kjærligheten fornuftig er heller ikke mulig.¹⁰ Rudberg tar opp et viktig spørsmål i vår tid, et spørsmål som også er vesentlig i min oppgave: Hvordan kan forelskelse og feminisme kombineres? Hun mener at når man er forelsket, oppfører man seg

¹⁰ Monica Rudberg, "Våt såpe – kjærlighet og likestilling i unge jenters fortellinger". I *Ungdom, makt og mening*, red. Fredrik Engelstad og Guro Ødegård (Oslo: Gyldendal akademisk 2003), 284-303.

som en dåre, tenker ikke klart og oppfører seg uansvarlig. Rudberg spør om det er mulig å imøtekomme feminismens krav i en viljeløs tilstand av forelskelse. Jeg ønsker også å trekke Rudberg inn i diskusjonen som gjelder guttenes kunnskaper om Skandinavia og skandinaviske jenter. Kjenner guttene til unge skandinaviske jenters likestillingsprinsipper? Hvordan brukes dette i spillet? Kan spillet og skuespillet som foregår i *Tentación* kombineres med feminisme? Etter at jentene er blitt klar over skuespill og spill, kan de med sine likestillingsprinsipper velge å fortsette å være med i spillet?

I følge Rudberg tenker de tre generasjonene forskjellig om hvordan drømmemannen er og hvorfor de endte opp nettopp med den de giftet seg med. For den yngste generasjonen (f. 1970-72) er det tre ting som er særegne; "kjærlighetens manglende opprørspotensial, kjærlighetens underordnede plass i livsplanleggingen og kjærlighetens avhengighet av likestillingstanken"¹¹ Rudberg referer også til forskere som Birgitte Simonsen (*Unge forhold til familieliv og kønsroller*, 1994) og Mette Mortensen (*Kvinder der ville det hele og valgte*, 1997) som kaller denne generasjonen for en "både-og-generasjon", som "vil ha alt", og at det derfor er en tosidig satsning på både yrke og familie.

I 2011 mener jeg vi snakker om en tresidig satsing; yrke, familie og en selvutvikling der det i mange tilfeller inngår reiser, opplevelser, erfaringer og "eksotiske eventyr". Dette er noe som appellerer til mange i den generasjon som i dag er i begynnelsen av 20-årene. Kan det tenkes at de skandinaviske jentenes motiv for å ha en dominikansk kjæreste er at dette også er noe som må prøves ut i livet? Er et forhold til en person, som på mange måter er svært ulik både en selv, og de guttene en tidligere har vært vant til, en spennende erfaring?

Alle 32 jentene i den yngste generasjonen i Rudberg sin undersøkelse var for likestilling, men ikke dermed sagt feminist. Derimot er det en forskjell mellom likestilling i hjemmet og likestilling i arbeid. Rudberg spør, liksom jeg spør i min oppgave: Hvordan slår denne likestillingsdiskursen inn i jentenes forhold til gutter som kjærlighetsobjekter?

Rudberg mener den yngste generasjonen jenters drøm om en framtidig kjærlighet er nokså ambivalent. På den ene siden ønsker de romanse og spenning, men på den annen side står også trygghet og stabilitet som noe viktig. Her ligner de mer på sine mormødre enn sine mødre, som også satte trygghet og stabilitet høyt, men forskjellen er at den yngste

¹¹ Rudberg, "Våt såpe – kjærlighet og likestilling i unge jenters fortellinger". I *Ungdom, makt og mening*, red. Fredrik Engelstad og Guro Ødegård, 289.

generasjonen ikke ønsker stabiliteten for å bli forsørget (det klarer de selv), men de ønsker den stabile kjærligheten som varer.

Mine skandinaviske informanter født rundt 1990 kunne aldersmessig ha vært døtre av Rudberg sin yngste generasjon. Jeg finner det derfor interessant å ta med undersøkelsen til Rudberg, fordi jeg i tid tar hennes tema ett skritt videre og spør hva den generasjon, som er 20 år gamle i dag, ønsker å få ut av et forhold til en gutt med en total annerledes bakgrunn enn dem selv. Jeg vil drøfte motiver bak de skandinaviske jentenes valg og motiver bak de dominikanske guttenes valg. Hvorfor velger de som de gjør, og hvilke intensjoner har de med å gjøre nettopp de valgene?

2.1.3. Sexturisme

Jan-Egil Aakernes har skrevet masteroppgaven ”Sex, løgn og skuespill” om backpackere og prostitusjon i Thailand. Aakernes tilbrakte to måneder på barer i Bangkok og observerte forholdet mellom mannlige vestlige backpackere og lokale thailandske jenter på barer og utesteder i backpackergaten Khao San. Guttene ser ikke på seg selv som sexturister, men Aakernes mener likevel at de deltar i noe som minner om kjøp av sex. Guttene tar i utgangspunktet klart avstand fra prostitusjon, derfor må jentene finne en annen måte å definere forholdet på. De kaller seg for kjærester. For jentene gir disse forholdene viktige inntekter. Guttene spanderer mat, klær, og gaver og enkelte ganger gir de jentene penger. Aakernes kaller det han har forsket på som en gråsone innen sexturisme.¹²

Den dominikanske republikk er kjent for sexturisme. I tillegg til hva vi vanligvis tenker på som sexturisme, der vestlige menn kjøper sex av lokale unge jenter, er det mange utenlandske kvinner som reiser til Den dominikanske republikk for å kjøpe sex av yngre dominikanske og haitianske menn. Sammen med Bali og Jamaica er Den dominikanske republikk ett av de mest populære feriestedene hvor kvinnelige turister reiser for å kjøpe sex av menn. Dersom det er kvinner og ikke menn som er kundene, blir gjerne opplevelsen romantisert av kvinnene selv, fordi de er likegyldige til eller uvitende om den ekstreme fattigdommen og den manglende valgfriheten som karakteriserer livene til disse unge mennene.¹³

¹² Jan-Egil Aakernes, *Sex, løgn og skuespill*, (Hovedoppgave i sosiologi. Universitetet i Oslo, 2002) 3-11.

¹³ Liz Hoggard, ”Sol, sommer og gigolos” I *Information: Internetavisen for politik og kultur*, 25.07.2007. <http://www.information.dk/127252> (oppsøkt: 15.05.2011).

Det er mye fattigdom i Den dominikanske republikk og arbeidsløshet er et stort problem. Den fattige halvdel av befolkningen mottar kun en femtedel av BNP, mens de rike ti prosentene av befolkningen forbruker 40% av landets inntekter.¹⁴

Jeg ser det som relevant å henvise til Aakernes fordi jeg ser flere likheter i våre oppgaver. Vi skriver begge om unge vestlige mennesker som reiser til en eksotisk del av verden hvor de inngår relasjoner til lokalbefolkningen. Det er store økonomiske forskjeller mellom de som kommer og lokalbefolkningen som tar dem imot som turister og som kjærester. Vi er begge opptatte av hva som egentlig ligger i disse kjæresteforholdene, og hva motivene hos de involverte er, spesielt motivet til lokalbefolkningen. Aakernes og jeg har tilbrakt omtrent like mye tid i hvert vårt felt. Aakernes skriver under avsnittet ”Problemstilling” at han er opptatt av å undersøke hvem backpackeren er, og hvem han møter i Bangkok. Han vil se på relasjonen mellom backpacker og barjente, hvordan et slikt forhold oppstår og hvordan det tolkes av partene. Der Aakernes har gjennomført dybdeintervjuer, har jeg større vekt på deltagende observasjon. Selv om våre utgangspunkter ligner, mener jeg at utviklingen i oppgavene våre tar ulike retninger. Vi er videre opptatt av forskjellige spørsmål og teorier, og våre konklusjoner er derfor ikke sammenlignbare.

Denise Brennan har forsket på sexturisme i Den dominikanske republikk. Hun har skrevet *What's love got to do with it* som omhandler kvinnelige prostituerte i Sosua, en by som ligger ved kysten av Den dominikanske republikk. Siden Den dominikanske republikk ikke er et stort land arealmessig, og man i praksis kan komme seg over store deler av landet i løpet av én dag, ligger ikke Sosua langt fra mitt forskningsfelt. Jeg var aldri opptatt av de kvinnelige prostituerte i Tentación, de er ikke en del av oppgaven min. Jeg observerte heller ikke store mengder av prostituerte i Tentación, men det var merkbart hvordan spesielt én bar på stranden alltid var full av kvinnelige dominikanske prostituerte og eldre vestlige menn. Brennan skriver at hun hørte at sexarbeidere ofte skilte mellom to forskjellige termer for forhold. Det var forhold av kjærlighet (*por amor*) eller for visum (*por residencia*).¹⁵

Brennan skriver historien om mellom Elena og Jürgen. I begynnelsen ser det ut som om Jürgen redder Elena ut fra prostitusjon. Han kjøper et finere hus til henne, gir barnet hennes

¹⁴ CIA (2007) “The World Factbook. Dominican Republic”, URL: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/dr.html> (oppsøkt: 26.08.2011).

¹⁵ Denise Brennan, *What's love got to do with it?: Transnational desires and sex tourism in the Dominican Republic* (Durham: Duke University Press. 2004), 3.

en bedre skolegang på en privat skole, og han gir Elena gaver og penger og kjærlighet. Brennan spør Elena om det er et kjærlighetsforhold (*por amor*) eller et forhold for visum (*por residencia*). Elena svarer: ”Litt av begge”. I starten bor Jürgen i Tyskland, sender penger og kommer jevnlig på besøk. Men senere tar han med seg bedriften sin til Sosua og flytter sammen med Elena. Alt ser svært lovende ut helt til Elena blir gravid. Jürgen begynner å drikke tett og ha sex med andre damer. Historien ender med at han reiser tilbake til Tyskland og forlater Elena i en verre situasjon både økonomisk og sosialt enn hun var i da de traff hverandre. Brennan skriver at kvinnelige dominikanske sexarbeidere ofte ser på utenlandske menn som perfekte å gifte seg med, mens dominikanske menn drikker alkohol og er noen uforbederlige skjørtejegere. I denne historien med Elena og Jürgen måtte Elena og hennes venninner innrømme at Jürgen var minst like ille som de dominikanske mennene de vanligvis kritiserte.¹⁶

Historien om Elena og Jürgen har sin plass i min oppgave fordi det handler om mål, middel og motiv, basert på et ønske hos den ene part om en bedre levestandard, for å inngå et forhold med en fra et eksotisk land. Jeg ønsker å se disse relasjonene først og fremst fra de dominikanske guttenes ståsted, men vil også være oppmerksom på de skandinaviske jentenes reaksjoner, meninger og handlinger.

Brennan skriver også om et dobbeltbryllup mellom to dominikanske unge menn og to engelske damer mindre enn to måneder etter de først ble kjent. De to dominikanske mennene hadde jobbet på all-inclusive hotellet der de to britiske damene bodde. Bryllupet ble latterliggjort i både dominikanske og britiske medier. ”Det finnes ingen sjanse for at mennene elsker disse damene!” sladret dominikanere og utlendinger som bodde i Sosua. ”Disse mennene er *sankyer*, de vil kun ha visum!” Ved å karakterisere mennene som *sankyer*, noe som ofte betyr mannlige sexarbeidere, mente folk i Sosua at mennene inngikk ekteskap kun av materielle årsaker.¹⁷ Jeg kommer nærmere inn på *sankyer* (også kalt *sanky pankys*) i kapittel fem.

Brennan og Aakernes hører med i min oppgave fordi de tar for seg økonomiske motiver hos fastboende lokale, kvinner eller menn, for å innlede forhold til turister. Aakernes skriver om et land som geografisk ligger langt unna mitt felt, men felles for våre informanter er at de er i

¹⁶ Brennan, *What's love got to do with it?* 3.

¹⁷ *Ibid.*, 91.

samme aldersgruppe og deres bakgrunn ligner. Brennan har et annet fokus da hun tar for seg kvinnelige prostituerte, men stedet kan sammenlignes med der jeg har vært på feltarbeid. Jeg vil undersøke i hvilken grad prostitusjon og økonomiske motiver er tilstedeværende hos mine informanter for å innlede et forhold til hverandre.

2.2. Andre relevante teorier

Engelstad og Ødegård tar for seg hvordan ungdomstiden har forflyttet seg de siste tiårene, og en ungdom i dag er ikke det samme som en ungdom for 20 år siden. Jeg vil også se på ulike former for makt, som også kan sees på som former for kapital. Jeg har med noe teori rundt dramaturgi fordi jeg ser klart sammenhengen mellom scenekunst og skuespillet de dominikanske guttene spiller. Krohn-Hansen sin teori om mannlighet som klassifikasjon finner jeg veldig interessant for mitt emne fordi teorien går direkte på hvordan min studie viser hvordan dominikanske gutter opptrer for å vise mannlighet. Jeg finner den svært relevant i min oppgave fordi jeg tror den kan forklare noen bakenforliggende årsaker til generelle holdninger i det dominikanske samfunn om forhold mellom kvinne og mann. Jeg finner det også meningsfullt å utdype hvordan etnosentrisme og kulturrelativisme kan spille inn i forholdene som jeg har sett og som er beskrevet av mine informanter.

2.2.1. Å lære å bli voksen, ungdom og makt

”I det senmoderne samfunn blir ungdommeligheten dyrket både av barn og voksne. Ungdom er ikke bare en alderskategori – det er blitt et mantra.”¹⁸ Engelstad og Ødegård skriver at drømmen om det ungdommelige som skal holde oss i ånde, ikke nødvendigvis noe nytt, men synligheten og bevisstgjøringen av dette er tydeligere nå enn tidligere. Konsekvensen av dette, og friheten til å velge, har gjort at ungdomstiden er blitt utvidet i løpet av noen tiår. Nå snakker vi ikke lenger om at man tar steget ut i voksenverden når man står som konfirmant. Tvert imot har man mange år på seg før man trenger å kalle seg voksen. Ungdomsbegrepet brer seg utover aldersgruppene – både oppover og nedover i tid.¹⁹

Frønes og Brusdal definerer følgende: ”*Fjortisene* er de som er midt mellom barn og ungdom, mens *unge voksne* befinner seg i tyveårene, før de blir voksne for alvor.”²⁰ Tidligere fantes ikke den overgangen mellom ungdom og voksne som vi har i dag. Da kunne man være

¹⁸ Fredrik Engelstad og Guro Ødegård, red., *Ungdom, makt og mening* (Oslo: Gyldendal akademisk. 2003), 8.

¹⁹ Ibid.

²⁰ Frønes og Brusdal sitert i Engelstad og Ødegård, red., *Ungdom, makt og mening*, 8.

ungdom den ene dagen og voksen den neste, for eksempel før og etter konfirmasjonsdagen. Overgangen mellom kort og lang kjole for jenter, hårfrisyre, kort og lang bukse for gutter er eksempler på ytre tegn som viste at skrittet fra barn til voksen var tatt, og de skulle behandles deretter. I dag fungerer det veldig annerledes i mange land, og det er vanskelig å klassifisere på samme måte. Tiden mellom ungdom og voksen har blitt lang, på mange måter så lang som du selv vil strekke den. Studenter, selv om de nærmer seg 30 år, er ofte klassifisert i gruppen mellom barn og voksen, mens en 20-åring som jobber fulltid allerede har gått over i voksegruppen.

Engelstad definerer makt slik: ”Makt består i en asymmetrisk side ved relasjoner slik at en aktør A får en annen aktør B til å gjøre noe han/hun ellers ikke ville gjort”.²¹ Jeg vil i kapittel 5 drøfte nærmere ungdommene i Den dominikanske republikk sin bruk av ulike typer makt. Makt kan i min studie også forstås som kapital. Den type makt/kapital jeg skal ta for meg er definisjonskapital, kulturell kapital og økonomisk kapital. Innenfor dette skal jeg også se på kunnskaper, språklig kompetanse, sportslige ferdigheter, evne til å skape gode personlige nettverk, og posisjon til å styre egne valg, frihet og selvstendighet.

Med definisjonsmakt mener jeg makt til å få gjennomslag for sin versjon av virkeligheten. Ofte vil man finne flere definisjoner på et begrep, og den som sitter med definisjonsmakten vil få gjennomslag for sin definisjon. Thomas Hylland Eriksen referer til Bråten og ”modellmakt” når han definerer følgende: De som har kontroll over definisjon over virkeligheten har modellmakt.²² Definisjonskapital eller definisjonsmakt (også kalt definatorisk makt) kan brukes både positivt og negativt. I positiv forstand handler det om å ta vare på både tilknytning og avgrensning og skape selvakseptering og autonomi, også for andre enn en selv. I negativ forstand kan det handle om å undergrave den andres utvikling og skape tvil, usikkerhet og manglende autonomi. Misbruk av definisjonsmakt er når den ene parten bruker sin posisjon til å definere andres opplevelser, uten å anerkjenne de andres perspektiv.²³ Med andre ord er definisjonsmakt evne til å påvirke, til å sette "dagsorden", evnen til å definere i samfunnet, definere hva andre skal tenke og tro. Jeg vil i min studie se på hvem som har makt til å definere konteksten i Tentación, hvordan makthaverne forholder seg til det og hvordan gruppen i motsatt posisjon ser på dette.

²¹ Engelstad og Ødegård, red., *Ungdom, makt og mening*, 11.

²² Thomas Hylland Eriksen, *Flerkulturell forståelse*. 2. Utg. (Oslo: Universitetsforlaget. 2001), 70.

²³ Berit Bae: http://www.slidefinder.net/a/anerkjennelse_definisjonsmakt_berit_bae_det/12464212 (oppført: 25.07.2011)

Pierre Bourdieu definerer kulturell kapital som følger: ”Den kulturelle kapitalen er en nedarvet kapital som har den egenskapen at den er en synliggjort kapital, og dermed en tilsynelatende medfødt størrelse.”²⁴ Kulturell kapital er skapt gjennom sosial overføring, først og fremst fra den familien og det nabolaget en har vokst opp i. Den kulturelle kapitalen viser seg gjennom måten en fører seg på, artikulerer seg på og tilegner seg en bestemt smak på. Eksempler på kulturell kapital kan være kunnskaper, språk, verdier, god oppvekst, gode vaner og manerer. Kulturell kapital har en bruksverdi, mens økonomisk kapital har en bytteverdi. I følge Bourdieu vil ungdommer i prinsippet ha sin bakgrunn i fire ulike miljøer. Noen kommer fra miljøer med rik tilgang til både økonomisk og kulturell kapital. Andre kommer fra miljøer med økonomisk kapital, men ingen omfattende kulturell kapital som for eksempel kan veksles i suksess på skolen. Bourdieu nevner som eksempel at disse barna kan være barn av mindre selvstendige næringsdrivende. På den andre siden kan barn av gymnasilærere ha solid kulturell kapital, uten å besitte økonomisk kapital. Den siste gruppen er ungdom fra miljøer der både den økonomiske og den kulturelle kapitalen er mangelfull.²⁵ Bourdieu mener tradisjon, kontinuitet og reproduksjon er mer fremtredende enn fornyelse, brudd og mobilitet, og at mannsdominans overlever i moderne samfunn på tross av en ideologi om likestilling.²⁶

Jeg ønsker å se på hvilke former for kapital informantene mine besitter, hvordan de er denne kapitalen bevisst og hvordan de bruker den. Jeg vil se etter en sammenheng mellom ungdomsstadiet som mine informanter befinner seg på, og det spillet som foregår i *Tentación* mellom unge mennesker.

”Å finne seg sjæl” snakker Inger-Lise Lien om som en slags klisjé som kan sies å fange inn hva det vil si å vokse opp innenfor en moderne norsk kulturell ramme. Det er et poeng at barnet skal løsrives fra foreldrene og oppdage sin separate identitet. Barnet skal etter hvert ende opp med å stå ansvarlig for egen adferd. Der er snakk om en makt som må erobres for at barna ender opp med å bestemme over hverdagen, og å skaffe seg muligheter til å følge sin egen vilje.²⁷

²⁴ Aagre, Willy, *Ungdomskunnskap: Hverdagslivets kulturelle former* (Bergen: Fagbokforlaget. 2003), 30.

²⁵ Ibid.

²⁶ Annick Prieur, ”Frihet til å forme seg selv” (I: *Kontur*. Nr 6, 2002), 5.

²⁷ Inger-Lise Lien, ”Å finne seg sjæl” I *Ungdom, makt og mening*, red., Fredrik Engelstad og Guro Ødegård (Oslo: Gyldendal akademisk. 2003), 304-327.

Mine informanter er i en tilværelse mellom ungdom og voksen, og må ta valg som omhandler sitt eget liv og egen fremtid med de konsekvensene det medfører. Jeg ønsker å se på hvilket stadium de unge dominikanske guttene og de skandinaviske jentene er på i livet. Har de ”funnet seg sjæl”, eller er de i ferd med å gjøre det?

2.2.2. Mannlighet som klassifisering

Krohn-Hansen har skrevet om politisk liv i Den dominikanske republikk i boken ”Det vanskelige voldsbegrepet”. Han skriver at frambringelsen og utformingen av bildet av ”den dominikanske tigreren” overlapper med regimet til Rafael Trujillo, diktatoren som styrte landet ved hjelp av terror 1930-1961.²⁸ Krohn-Hansen snakker mye om uttrykket ”Den dominikanske tigreren” i forbindelse med politisk liv. Jeg ser det som overførbart til dagliglivet i Tentación.

Ordet *tiguere* (på norsk: tiger) brukes flittig i Den dominikanske republikk. Ordet brukes om enkelte menn som beundres for sin måte å overleve på i sitt miljø. Så å si alle dominikanere kan bli tigere, her finnes det få grenser: en grossist eller en gateselger, en ingeniør eller en arbeider, en lege eller en magiker, et medlem av kongressen eller en ansatt på laveste nivå, en professor eller en student. *El tiguere* kan ses på som essensen av enhver vellykket pragmatisme: han er en type som handler i tråd med situasjonen, er listig og har et stort improvisasjonstalent.²⁹ Krohn-Hansen argumenterer for at *el tiguere* både kan representere en hverdagshelt og en type ”luring”, eller en som er vanskelig å klassifisere basert på vanlige moralske forestillinger der man fortolker og drøfter menns adferd. En tiger er en mann som er dreven og sosialt intelligent, modig og smart, listig og overbevisende, en talentfull bruker av språket, en som kommer seg ut av de fleste situasjoner på en måte som godtas av andre. Han trer aldri tilbake, holder verken opp med å jakte, eller mister av syne sitt mål (det være seg en kvinne, penger, en jobb, en forfremmelse etc.).³⁰

Lipe Collado er dominikaner og har skrevet en samling essays. I følge Krohn-Hansen har Collado skrevet den første boken som er publisert om dominikaneres bruk av ordet *tiguere*.

²⁸ Christian Krohn-Hansen, *Det vanskelige voldsbegrepet: Politisk liv i Den dominikanske republikk og andre steder* (Oslo: Pax Forlag, 2001), 53.

²⁹ Ibid., 51-52.

³⁰ Ibid.

”Dominikanere i utlandet blir ofte kalt ’dominikanske tígueres’, for det ordet bruker de hele tiden, og hvorfor ikke? Fordi de har en egen stil, en stil som gjør dem forskjellig fra de andre av spansktalende opprinnelse ... og fra alle andre på jorden. Derfor, for å kjenne en dominikaner, må en kjenne *el tíguere*, dette fantastiske uttrykket for det ’kreolske’.”³¹

Krohn-Hansen skriver at tiger er et komplekst og tvetydig begrep. En tiger vet alt, er overalt, blir sett, er en forfører og en skjortejeger og er i stand til å manipulere. Kort fortalt framkaller adferden hans flere bilder av maskulinitet som er listet opp i de nedenstående fem punkter for hvordan dominikanske menn bedømmer hverandres mannlighet. Ordet brukes også i hjemmet og på arbeidsplasser for å henvende seg til familie og venner: ”mis tígueritos” (mine små tigre), ”mi tiguera” (tigerdama mi), ”los tígueres de mi trabajo” (tigrene på arbeidsplassen min). *Tíguere* blir også brukt i måter og hilse på: ”Qué tal tíguere?” (Hvordan går det, tiger?) og ”Adios tíguere!” (Adjø, tiger!).

Jeg spurte en dominikaner om de hadde et ord for det jeg kaller Tigerspill. Han var litt usikker fordi han ikke visste helt hvilken betydning jeg hadde lagt i ordet, men foreslo *tigueraje* siden det er et uttrykk som blir mye brukt i Den dominikanske republikk. På nettsiden dicionariolibre.com er dette definisjonen av *tigueraje*: ”Hvordan du tenker eller handler med dyktighet og hastighet.”³² Uttrykket *tíguere* har mange definisjoner, dette gjelder også *tigueraje*.

Brennan definerer en tiger slik: ”Menn som er frekke og freidige og kun bryr seg om seg selv.”³³ Jeg ble advart mot *tígueres* av vertsfamilien min i Miraflores. De mente det var en god del kriminalitet i Tentación og Miraflores, og de ønsket ikke at jeg skulle ta moto-taxi hvis verken de eller jeg visste hvem sjåføren var. Jeg gjorde det allikevel noen ganger av praktiske grunner. Én gang skulle moto-taxien, med en sjåfør jeg ikke kjente, til å kjøre inn en vei som var helt mørk. Det var ikke mye lys i Miraflores uansett på den tiden av døgnet, men jeg sa at jeg foretrakk at han kjørte den veien med iallfall ett gatelys. ”Hvorfor det?” spurte han. ”Jeg insisterer” svarte jeg. Han var ikke helt fornøyd, men snudde og kjørte veien jeg ønsket, mens han mumlet, halvveis, til meg halvveis til seg selv: ”Jeg er ingen tiger..” Jeg fikk bekreftet bruken av ordet ”tiger” om en person som har skumle hensikter. På den ene siden er tiger en forbryter og lovovertreder, et annet perspektiv er at en tiger er en som er energisk og listig. En tiger er ikke helt seriøs, men heller ikke ”ond”.

³¹ Krohn-Hansen, *Det vanskelige voldsbegrepet*, 51-52.

³² <http://dicionariolibre.com/definicion.php?word=tigueraje> (opp søkt: 2. september 2011)

³³ Brennan, *What's love got to do with it?* 247.

Krohn-Hansen mener at kategoriene dominikanske menn gjør bruk av for å reflektere og bedømme hverandres mannlighet kan listes opp i fem punkter³⁴:

1. Mot

En mann skal være energisk, modig og tapper. Han skal ikke gå rundt og snakke tull. Det å være en skrytepave er ikke noe positivt. En *guapo* er en mann som er i stand til å forsvare seg når han møter et problem. *Valiente* betyr modig på spansk. *Guapo* betyr pen eller vakker på spansk, og skjønnheten er et bilde på mannlig tapperhet. I Den dominikanske republikk brukes både *valiente* og *guapo*, nærmest som synonymmer. Det verdsettes ikke at menn oppfordrer til slåsskamp eller hisser til kamp, men dersom en dominikansk mann utfordres til kamp, skal han være i stand til å forsvare seg og sitt.

2. Menns synlighet i det offentlige rom

En mann skal være synlig i det offentlige rom. Han skal vise vilje til å inngå vennsforhold, og vise vilje til å gjøre andre en tjeneste. Han skal ikke være hjemme hele tiden, men delta i det sosiale liv. En som i tillegg til å være ute blant mennesker, både drikker og danser, blir sett på som mer synlig enn en som sitter stille uten å drikke og danse. Det er allikevel mye bedre å være ute uten å drikke og danse, enn å sitte hjemme, jobbe og så gå hjem igjen. Synlighet i det offentlige rom sier også noe grunnleggende om denne mannens vilje til å gjøre andre en tjeneste.

3. Om mannen som forfører og far

Mannen er ”nomadisk”. Dette punktet er svært vesentlig i min oppgave. Krohn-Hansen skriver at: ”En annen sentral forestilling om mannlighet, som opprettholdes av både menn og kvinner, er forestillingen om at mannen beveger seg fra én kvinne til den neste – om at han stadig bytter partner. I forlengelsen av dette finner vi bildet av mannen som *mujeriego* eller en skjortejeger, stadig ute etter seksuelle erobringer av kvinner, også når han er gift eller lever sammen med en kvinne i et stabilt forhold.”³⁵ Mannen skal være glad i å drikke rom, høre på musikk, danse og utveksle gode historier. Men samtidig, skriver Krohn-Hansen, så finnes det også et annet ideal om hva det vil si å være en god mann. Det er den mannen som er en god far og sørger for at kvinnen han bor sammen med og barna, har det de trenger og har det bra.

³⁴ Krohn-Hansen, *Det vanskelige voldsbegrepet*, 54-65.

³⁵ *Ibid.*, 59.

Krohn-Hansen skriver at spenningen mellom disse nokså ulike settene av ideer om hva maskulinitet innebærer, er karakteristisk for hele det karibiske området. ”En stor del av menns konstruksjoner av mannlig identitet kan forstås som kontinuerlige forsøk på å finne en levelig balanse mellom disse to settene av moralske idealer.”³⁶ Det foregår en spenning og balanse mellom to diskurser der den ene handler om kvinnejakt og drikking, og den andre handler om en stabilitet innad i hjemmet. Ved å knytte til seg forskjellige kvinner, få barn med dem og dermed komme inn i flere familienettverk vil dette gi mannen makt gjennom bekjentskap, vennskap, tillit, tjenester og lojalitet.

4. Om makten som bor i og reproduseres gjennom en manns veltalenhet

Det å sjonglere med ord og håndtere talespråk blir også sett på som et talent i forbindelse med maktutøvelse. Slik Krohn-Hansen skriver om dette punktet, er det politisk rettet, men jeg ser også hvordan jeg kan overføre dette punktet til Miraflores og spillet som guttene spiller. For å bli gode spillere må de beherske skuespillerteknikker, en av dem er å være god på å snakke for seg. Guttene har ikke mulighet til å pugge manus på forhånd, siden de ikke vet akkurat hva jentene kommer til å si. De må derfor raskt kunne komme med en god eller svar tilbake som kan stoppe talen til jenta. Som jeg kommer inn på i kapittel fire, var ikke mange av de dominikanske guttene særlig interesserte i å diskutere med de skandinaviske jentene, når jentene ønsket å ta opp et problem i forholdet. Jentene ble da ofte møtt med total avvisning, unnvikelse eller krenkende uttalelser.

5. Om en manns seriøsitet og oppriktighet

Det siste punktet til Krohn-Hansen er å klassifisere en person som *serio*, altså seriøs. ”Å hevde at en mann ikke er seriøs, er det samme som å si at han er skamløs.”³⁷ Å være skamløs vil i flere sammenhenger si det samme som at en mann forbryter seg eller er en tyv, noe som er en stor skam. Dette er et helt grunnleggende punkt for å kunne karakterisere dominikanske menns mannlighet. Har man først fått ord på seg for å være useriøs, må man jobbe hardt for å bli sett på som seriøs senere. Det er også et skille mellom god og dårlig tro, eller mellom oppriktighet og mangel på oppriktighet.

Konklusjonen på hva det vil si å være en tiger vil være at det er et elastisk uttrykk som kan ha forskjellig innhold ettersom hvor det blir brukt, hvem som bruker det om hvem, og i hvilken

³⁶ Krohn-Hansen, *Det vanskelige voldsbegrepet*, 59.

³⁷ *Ibid.*, 63.

sammenheng det blir sagt. Dominikanernes syn på mannlighet er ulike og paradoksale. Under empiridelen min ønsker jeg å drøfte hvor stor betydning Krohn-Hansen og hans fem punkter på mannlighet har for de dominikanske informantene i min avhandling. Måles mannlighet opp etter disse punktene? Hvilken betydning har innholdet fra disse punktene i Tigerspillet?

2.2.3. Dramaturgi

Jeg bruker ordene skuespill og drama i min tekst når jeg beskriver Tigerspillet til de dominikanske guttene. Jeg mener at Tigerspillet kan sammenlignes med handlingen i en realityserie eller dramaserie. Jeg tar derfor utgangspunkt i den dramaturgien som ofte blir brukt i disse seriene når jeg skal beskrive dramastykkenes oppbygging. Strukturen er bygget opp til en forhåndsbestemt spenningskurve.³⁸ Serien om de dominikanske guttenes liv består av mange episoder. Hvert forhold til en jente vil tilsvare én episode. Dersom gutten har flere enn én jente samtidig kan det være oppsatsen til en svært dramatisk episode. Slutten på episoden er når jenta reiser hjem. Kommer hun tilbake ved en senere anledning er det duket for en ny episode av serien.

En suksessfull episode knyttet til Tigerspillet inneholder følgende elementer/akter:

- Vignett.
- Anslag.
- Fordypning og konfliktopptrapping.
- Klimaks.
- Oppløsning, konfliktløsning.
- Avslutning, konklusjon.³⁹

Jeg vil se nærmere på dramaturgien i analysedelen for å kunne forstå og forklare spillet. Jeg vil se på om hvorvidt guttene ved å følge denne malen oppnår det de ønsker. Hvem og hva bruker de til biroller, statister, rekvisitter, sceneanvisninger, lys og lyd? Hvordan velger de publikum? Har de en sufflør, scenearbeider eller en annen hjelper eller er de selv selvstendig produsent, regissør og hovedrolleinnhaver? Når er skuespillet vellykket og når er det mislykket?

³⁸ Filmordboka, *Dramaturgi*, <http://filmordboka.mediemakern.no/index.php/d-topmenu-86/663-dramaturgi>, (opp søkt: 23. juni 2011)

³⁹ Ibid.

2.2.4. Etnosentrisme og kulturel relativisme

Henrik Bøhn og Magne Dypedahl definerer etnosentrisme som å sette seg selv med sin kultur og sitt perspektiv på verden i sentrum, når man betrakter verden rundt seg.⁴⁰ Øyvind Dahl er enig med Bøhn og Dypedahl når han skriver at etnosentrisme trenger ikke være negativt i seg selv, og det er noe mennesker har gjort overalt og til alle tider.⁴¹ Bøhn og Dypedahl skriver at det antagelig ikke er mulig å betrakte verden uten å være etnosentrisk, fordi vi alltid vil tolke verden ut fra vårt ståsted med våre erfaringer. Det som det derimot er viktig å være på vakt mot, er å bruke normene i vår kultur som en type fasit eller rettesnor, der vi bedømmer alle andre kulturer opp mot denne.⁴² »

Selv om Dypedahl og Bøhn mener vi må jobbe hardt for å utvikle empati og være bevisst vår egen etnosentrisme, er det ikke dermed sagt at vi må bli fullstendig kulturel relativistiske.

»Kulturel relativisme betyr – litt forenklet – at alle normer, verdier og handlinger er akseptable så lenge de er definert som riktige og akseptable innenfor en kultur.»⁴³ Øyvind Dahl skriver »Moralsk likegyldighet kan bli umenneskelig. Det kan på det personlige plan være nødvendig å ta avstand fra enkelte skikker og praksiser for å bevare sin egen integritet.»⁴⁴

Dominikanernes vesentlig bedre kjennskap til skandinaver og skandinaviske forhold enn vice versa er et viktig poeng i min oppgave. Det blir derfor ofte skandinaver som får overraskelsene når de oppdager at skandinaver og dominikanere har forskjellige syn og meninger, dominikanere i flere tilfeller har hatt diskusjonen tidligere med andre skandinaver.

Interkulturell kommunikasjon er en utfordring og kan lett føre til nytteløse diskusjoner og misforståelser, noe jeg opplevde mange informanter ga uttrykk for. Dette er derfor også gitt plass i min studie.

Jeg ønsker å se hva de skandinaviske jentene mener om Tigerspillet, og om de godtar å være brikker i et slikt spill

⁴⁰ Henrik Bøhn og Magne Dypedahl, *Veien til interkulturell kompetanse* (Bergen: Fagbokforlaget. 2009), 23-24.

⁴¹ Øyvind Dahl, *Møter mellom mennesker: Interkulturell kommunikasjon* (Oslo: Gyldendal Norsk Forlag. 2001), 28.

⁴² Bøhn og Dypedahl, *Veien til interkulturell kompetanse*, 23-24.

⁴³ *Ibid.*, 28-29.

⁴⁴ Dahl, *Møter mellom mennesker*, 28.

Kapittel 3 – Metode

I dette kapitlet drøfter jeg metoden jeg har valgt, og hvordan jeg bruker den for å finne svar på min problemstilling og mine forskningsspørsmål. Jeg drøfter også mine valg angående flere metoder i samme forskningsprosjekt, bruk av formuleringer, valg av deltakere, observatørrolle, etikk og andre utfordringer jeg møtte i feltet.

3.1. Valg av metode

Jeg er verken antropolog eller sosiolog, men personlig opptatt av og nysgjerrig på mennesker. Jeg har lenge følt en sterk fascinasjon for metoden feltarbeid, og hatt et ønske om å kunne gjennomføre et. Min bakgrunn er en bachelor i latinamerikanske studier, et tverrfaglig studium. Jeg ønsker å bruke den metode som gir meg best mulighet for å nærme meg og studere mitt forskningstema, og i dette tilfellet falt valget på deltagende observasjon benyttet i kombinasjon med uformelle intervjuer.

At dette er kvalitativ undersøkelse, der jeg har konsentrert meg om å gå i dybden av Tigerspillet, har vært avgjørende for mitt metodevalg. Det er kun det erfarte jeg kan drøfte opp mot teorier. Min studie er resultatet av hva jeg gjennom observasjoner og intervjuer har erfart, og så etterpå tolket og trukket mine slutninger ut fra. Jeg forklarer hvordan jeg opplevde situasjonen mellom dominikanske gutter og skandinaviske jenter høsten 2010 og våren 2011. Jeg stiller meg ydmyk til at mennesker som har tilbrakt lenger tid i miljøet enn det jeg har gjort, kan inneha informasjon som for meg ikke var tilgjengelig. Jeg mener uansett at min studie belyser et tema som er aktuelt nå, da det er veldig vanlig at mennesker inngår korte eller lengre forhold på tvers av nasjonaliteter og kulturer.

3.2. Observasjon

Katrine Fangen åpner med følgende i sin bok ”Deltagende observasjon”: ”Deltagende observasjon er kanskje den mest engasjerende metoden du kan bruke som samfunnsforsker. Du kommer tett på mennesker du studerer og deltar til dels sammen med dem i deres sammenhenger. Du opplever deltagerens hverdag sammen med dem (-).”⁴⁵

⁴⁵ Katrine Fangen, *Deltagende observasjon* (Bergen: Fagbokforlaget, 2004), 9.

Da jeg skulle velge tema og metode, som jeg trodde jeg ville trives å jobbe med et helt år, var jeg ikke i tvil om metoden. Personlig passer det meg svært godt, da jeg lett kommer i kontakt med mennesker, og selv er åpen og nysgjerrig. Jeg kom veldig tett inn på enkelte informanter, og også andre mennesker som bodde i Miraflores og Tentación. Det var mange årsaker til at jeg trivdes så godt i feltet, og det var trist å reise derfra begge gangene. Det at jeg som forsker kan komme og gå, inn og ut av feltet, og så forlate feltet når jeg er ferdig, var iblant litt vanskelig. Jeg følte meg privilegert siden de lokale menneskene jeg traff ikke har den samme muligheten til å reise og besøke Norge slik jeg kan reise til Den dominikanske republikk. Jeg ble mange ganger bedt som gjest, og spiste i deres hus, men det var en gjestfrihet som jeg ikke fikk gjengjeldt på samme måte. Dette overskygger allikevel ikke det engasjerende og spennende rundt deltagende observasjon; nemlig at man kommer midt oppi situasjoner og svært tett på mennesker. Jeg følte det som et stort privilegium å kunne tilbringe tid i Miraflores og Tentación, der jeg brukte all min tid på å være forsker på mitt selvvalgte tema. Ikke alle var helt innforstått med min forskningsmetodikk, og jeg fikk stadig kommentarer med glimt i øyet med spørsmål om både det å være med på baseballkamp, konsert og ta kirketimer var en del av studiene. Til det kunne jeg svare at ja det var det faktisk. For å få tilgang til empiri og utvikle et samarbeid, handler det også om å knytte kontakter, bli kjent med mennesker og opparbeide et tillitsforhold. Derfor var det ikke bare naturlig, men også helt nødvendig å være med på ulike sosiale aktiviteter.

Begrepet deltagende observasjon brukes ofte synonymt med feltarbeid. Metoden innebærer å være ute i felten blant mennesker i situasjoner som er naturlige for dem.⁴⁶ Det er en lang prosess som ikke minst handler om å forstå en kultur. Denne forståelsesprosessen begynner før du går inn i felten, og fortsetter lenge etter du har forlatt den.⁴⁷ Det finnes ingen oppskrift på hvordan gjøre det perfekte feltarbeid, fordi det avhenger helt av hvilket område som skal studeres, hvem man som forsker søker til som deltagere, sfære av samfunnet, tema og problemstilling. Ved enkelte feltarbeid vil man måtte bruke lang tid på å få innpass i feltet, mens i andre feltarbeid glir man rett inn blant deltagerne.

Et feltarbeid kan vare alt fra én dag til flere år. Noen feltarbeid er på deltid, andre foregår 24 timer i døgnet. Et av de mest siterte arbeider i norsk antropologi er Fredrik Barths studie av mannskapet og livet på en fiskebåt. Dette feltarbeidet hadde en varighet på en knapp helg,

⁴⁶ Fangen, *Deltagende observasjon*, 28.

⁴⁷ *Ibid.*, 54.

og ga grunnlag for observasjoner som Barth benyttet som grunnlag for å utvikle en teori om aktørers handlinger for endring av kulturell form.⁴⁸

Dag Album utførte relativt korte feltarbeid i forbindelse med sin pasientundersøkelse. I den ene sykehusavdelingen tjue arbeidsøkter a to timer i løpet av en to-ukers periode. De to andre avdelingene fulgte han i henholdsvis tre måneder og et halvt år. Album påpeker at det ikke var slik at han fikk best forskningsmateriale ut fra de oppholdene som var lengst, men at det snarere handler om å tilpasse lengden på feltarbeidet til den tiden man som forsker opplever er nødvendig for å få tak i det viktigste. Den avdelingen Album var lengst i, var den han hadde vanskeligst med å forstå. Derfor trengte han lengre tid.⁴⁹

Jeg tenkte mye på hvordan jeg best kunne tilpasse lengden på feltarbeidet til den tiden jeg trengte for å kunne gjennomføre masteroppgaven. Derfor reiste jeg til Tentación med det utgangspunkt at jeg skulle bruke syv uker på å observere. Samtidig holdt jeg muligheten åpen for at jeg kunne reise tilbake dersom det skulle vise seg at jeg hadde behov for flere observasjoner. Selv om jeg ikke kunne vite nøyaktig hva jeg kom ned til, var det mange måter jeg kunne forberede meg på før jeg reiste. Jeg brukte nærmere ett år på å sette meg inn i metoden deltagende observasjon, lære om Den dominikanske republikks historie og kultur, og sette meg inn i ulike teorier og tidligere forskeres /andre masterstudenters arbeid. Som Fangen sier det: ”Du kan lære mye av å sammenligne hvordan ulike forskere løser ulike sider ved et feltarbeid, eller hvordan feltarbeid i ulike settinger frembringer ulike typer utfordringer.”⁵⁰ Jeg brukte også mye tid på å planlegge praktiske ting i forkant slik at jeg, da jeg kom ned, fullt og helt kunne fordype meg i observasjon og konsentrere meg om å gjøre notater.

Masteroppgaven har et tidsperspektiv på under ett år. Selv om det kom til forsinke meg noe, ønsket jeg likevel å reise tilbake for å kunne samle mer stoff, for å få en større dybde, for å dobbeltsjekke enkelttilfeller, for å gi mine informanter en sterkere anonymitet og for selv å føle meg mer sikker på empirien. Siden muligheten var der, benyttet jeg meg av den og reiste ned for fire nye uker. Jeg visste at jeg da ville møte flere nye skandinaviske informanter, mens flere av de dominikanske guttene ville være de samme jeg hadde truffet

⁴⁸ Fangen, *Deltagende observasjon*, 98.

⁴⁹ Dag Album, *Nære fremmede: Pasientkulturen i sykehus* (Oslo: Tano. 1996), 235.

⁵⁰ Fangen, *Deltagende observasjon*, 11.

tidligere. Dette var noe jeg så som positivt for oppgaven min og var et godt utgangspunkt for interessante observasjoner.

3.3. Triangulering

Deltagende observasjon er en metode som svært ofte benyttes i kombinasjon med andre metoder, som for eksempel dokumentanalyse og intervju. Å kombinere to eller flere metoder kalles gjerne triangulering.⁵¹ Jeg ser på det som viktig og utfyllende å bruke både deltagende observasjon og uformelle intervjuer. Ved å bruke en kombinasjon av intervju/samtale og observasjon gir det et godt grunnlag for å kunne validere mine tolkninger i analysen.⁵²

Jeg ønsket spesielt å være oppmerksom på forskjellen mellom hva deltagerne sier, og hva de gjør, samt hva de ikke gjør. Noe veldig interessant er sprik mellom uttrykte holdninger og observerte handlinger, ideal og realitet, hva de ønsker å bli oppfattet som, og hva de fremstår som.⁵³ Jeg drar nytte av at de to ulike datainnsamlingsmetodene gir grunnlag for ulike typer data. Det deltagerne sier i løpet av intervju blir data jeg ser på som folks selvpresentasjon, mens mine observasjoner er åpne for min fortolkning av situasjonen. Jeg synes også andrehånds-observasjoner er interessante. Jeg erfarte flere ganger hvordan enkelte informanter én dag fortalte meg sin historie/versjon, mens jeg senere fikk høre samme fortelling i en helt annerledes versjon av en annen person.

Flere, som tidligere har brukt både intervjuer og observasjoner, har tillagt intervjuene høyere prioritet enn observasjonene de gjorde. Fangen gjorde dette selv under sitt studie av ungdom i Øst-Tyskland.⁵⁴ Selv om observasjonene kanskje inneholdt det rikeste dataomfanget, hender det ofte at det er lettere å bruke intervjuene. Når intervjuene var skrevet ut, var det lett å hente ut sitater derfra for å underbygge poeng i stedet for å trekke frem en observasjon som kan være både kompleks og vanskelig å tolke.⁵⁵ Det hjalp meg mye å ha lest om dette før jeg reiste ned på feltarbeid. Det forsterket inntrykket mitt av hvor viktig observasjoner er, og at det er viktig at de blir utførlig skrevet ned, analysert og grundig tolket.

⁵¹ Fangen, *Deltagende observasjon*, 140.

⁵² Ibid.

⁵³ Ibid., 182.

⁵⁴ Ibid., 144.

⁵⁵ Ibid.

Sosialantropolog Kathinka Frøystad sier at det er en antropologisk barnesykdom å ha så stor tiltro til verbale data.⁵⁶ Sensoren på hennes oppgave etter hennes første feltarbeid sa at hennes oppgave bekreftet tendensen blant hovedfagstudenter til å betrakte verbale utsagn som mer håndfaste enn andre datatyper. Det kan føles litt vågalt å skulle fortolke observasjoner og gi de en mening som man ikke alltid så lett kan forklare. Noe ligger bak og kjennes mer som intuisjon. Allikevel er det svært viktig i et sosialantropologisk feltarbeid å tillegge observasjonene den vekt de fortjener, og mye av det å skrive gode feltnotater kan læres av å lese hva andre har gjort (både forberedelser og det ferdige resultatet) og øve seg. Som Frøystad sier: ”Det er ikke gitt at studenter klarer å produsere detaljerte etnografiske beskrivelser, det er noe som må læres.”⁵⁷

Jeg har tenkt hardt på hvordan jeg vil vektlegge observasjonene mine, og vil helst legge vesentlig større vekt på dem enn på de uformelle intervjuene. Temaet jeg har valgt, åpner for at det er naturlig å velge å gjøre nettopp dette, fordi det er ikke sikkert alle informanter ønsker å være ærlig overfor meg, som ukjent person, om sine intensjoner rundt et kjæresteforhold. En annen mulig feilkilde var at de kanskje ikke selv var bevisst situasjonen, og derfor også ga meg en helt annen versjon enn det jeg selv mente jeg observerte. Dette spriket er også noe jeg har tatt med som interessante observasjoner; spriket mellom hva informantene valgte å fortelle meg, og hva jeg selv observerte, for eksempel i situasjoner ute på byen.

3.4. Intervjuer

”Det er relativt vanlig for deltagende observasjonsforskere å benytte seg av en uformell og relativt ustrukturert intervjustil, hvis intervjuer i det hele tatt benyttes. Intervjuene kan ofte også gjennomføres i samme setting som feltarbeidet, slik at de blir til i en forlengelse av dette.”⁵⁸ Jeg ønsket å benytte meg av uformelle intervjuer i tillegg til observasjon. Ofte var det veldig enkelt å bruke uformelle intervjuer med de dominikanske guttene. De var åpne og enkle å snakke med. Jeg noterte ikke der og da, men lagret informasjonen i hodet og skrev det ned så snart jeg satt for meg selv foran datamaskinen. Jette Fog har skrevet i ”Med samtalen som utgangspunkt” flere nyttige råd om hvordan styrke en forskers kompetanse

⁵⁶ Frøystad sitert i Fangen, *Deltagende observasjon*, 144.

⁵⁷ Ibid.

⁵⁸ Fangen, *Deltagende observasjon*, 146.

med hensyn til det å intervju. Jeg har hatt nytte av boken fordi den handler om hele intervjuprosessen.⁵⁹

Jeg hadde flere etiske dilemmaer i hodet under disse uformelle intervjuene. Jeg mente selv jeg var så åpen jeg kunne få blitt om mitt opphold i Den dominikanske republikk og at jeg var der for å samle informasjon til en masteroppgave. Men noen ganger var jeg usikker på om mine informanter snakket til meg som en venn, eller om de var helt innforstått med at de ga meg informasjon som jeg kunne bruke i min studie. Jeg understreket overfor mine informanter at jeg anonymiserte alle personer. Flere uttrykte at de så på oppgaven som spennende og interessant, og så frem til å lese den ferdige oppgaven.

3.5. Utvalg

Ordet ”informant” er et antropologisk uttrykk for de menneskene man møter i felten og får informasjon fra. Betegnelsen er omdiskutert fordi enkelte mener at ordet innebærer en nedvurdering av andres menneskelighet og likeverd i forhold til oss selv, og at det har blitt et objektiverende begrep. Enkelte mener at begrepet bør avskaffes.⁶⁰ Det menneskelige fellesskapet bør være noe av det man setter høyest i et feltarbeid. Kontakten og informasjon man over tid oppnår gjennom sitt arbeid, bør settes stor pris på, og man bør som forsker se på menneskene man studerer, som noe mer enn bare databanker, mer enn bare ”informanter”.⁶¹ Fangen velger å bruke ord som deltaker eller forskningssubjekt i stedet for informant. Selv velger jeg å gjøre som Nielsen, å bruke ordet ”informant” i min oppgave, ikke for å underslå det problematiske som gjelder etikk i settingen som en feltarbeider befinner seg i, men tvert imot for å fremheve problematikken i denne diskusjonen. Som Nielsen siterer en forfatter av en kjent metodebok: ”Bare ved å innrømme sannheten om deltagende observasjon – at det medfører en viss mengde bedrag og inntrykkskontroll – kan vi håpe å oppføre oss etisk forsvarlig på feltarbeid.”⁶² Som en nøytral forsker ønsket jeg også sterkt ikke å utvikle egne dømmende meninger verken overfor personer eller situasjoner. Jeg så på informantene som verdifulle og interessante mennesker, som jeg ydmykt var takknemlig for at de ga av seg selv, tok meg med i deres sosiale liv og åpent

⁵⁹ Jette Fog, *Med samtalen som utgangspunkt: Det kvalitative forskningsinterview*. 2. utgave (København: Akademisk Forlag, 2005), 47-115.

⁶⁰ Finn Sivert Nielsen, *Nærmere kommer du ikke...: Håndbok i antropologisk feltarbeid* (Bergen: Fagbokforlaget, 1996), 13.

⁶¹ Hedda Evjen, *Jakten på autentiske opplevelser* (Hovedfagsoppgave i sosialantropologi. NTNU, 1998), 22.

⁶² Nielsen, *Nærmere kommer du ikke*, 14.

delte tanker og følelser med meg, for at jeg kunne gjennomføre dette studiet på den måten som jeg ønsket.

Det bor omtrent 17 000 innbyggere i Tentación. Mine informanter er et nokså tilfeldig utvalg. Jeg understreker at jeg ikke er opptatt av representativitet som om jeg skulle ha skrevet en kvantitativ analyse. Jeg fikk flere tips av bekjente i Tentación om hvem jeg burde kontakte, så på mange måter brukte jeg snøballmetoden. Jeg snakket med veldig mange mennesker på begge mine feltarbeider, men det er kun et fåtall av dem jeg siterer i oppgaven min. Noen utelot jeg av hensyn til anonymitet. Selv om jeg fikk vite om noe veldig interessant, ville det i visse konkrete situasjoner bli svært vanskelig å bevare konfidensialitet rundt disse personene. Noen mennesker ble nære venner og informasjon om deres forhold ble gitt til meg som venn og ikke forsker. Andre utelot jeg fordi jeg vurderte den informasjonen de ga meg som ikke direkte relevant for min forskning.

I Tentación er det svært vanlig med kallenavn, mange navn er amerikanskinspirerte. Mange av mine oppdiktede navn av hensyn til anonymisering er hentet fra boken ”Diccionario de Nombres para el bebé”, en ordbok med spansklydende navn. Enkelte er mer vanlige i Argentina (som er bokens opphavsland) enn i Den dominikanske republikk, men siden formålet er anonymisering har det ingen betydning i min oppgave. Til sammen har jeg 44 navngitte informanter i denne avhandlingen, 20 skandinaviske og 24 dominikanske. For å beskytte informantenes identitet har jeg enkelte ganger gitt samme person forskjellige navn i forskjellige situasjoner.

3.6. Rollevalg i feltet

For meg var det veldig viktig å være tydelig på min rolle som individuell, selvstendig og uavhengig forsker. Jeg ønsket å være bevisst hvordan jeg presenterte meg, eller hvordan andre presenterte meg for en tredje person. De fleste så på oppgaven min som enkel, uviktig og uskyldig, ikke alltid verdt å nevne. Ofte opplevde jeg etiske dilemmaer: Burde alt jeg så eller hørte bli til stoff i oppgaven min? Men selv om jeg var opptatt av at jeg var ”på jobb” til enhver tid, var det mange, som jeg ofte møtte, som tydeligvis ikke tenkte særlig på det. I blant opplevde jeg vanskeligheter ved at ikke alle i samme rom, for eksempel på samme utested, var klar over at mine observasjoner skulle bli til en oppgave. Jeg kunne da ikke stille meg opp på en barkrakk og rope ut: ”Bare så dere vet det, så er det en feltforsker her!”

Jeg påberoper meg retten til å notere og bruke i oppgaven min alt dere sier og gjør.” Det ville kunne virke sært og merkelig. Igjen må jeg fokusere på hvor opptatt jeg er av å anonymisere for å beskytte folk mot å føle seg uthengt mot sitt ønske.

I min rolle inngikk også tilpasning til feltet. Jeg tenkte hele tiden på hvordan jeg best mulig kunne gli inn som feltforsker. Noe jeg merket på hele stemningen i landsbyen Miraflores var hvordan det virket som om alle hadde god tid. Det syntes som om det var en uskreven lov at man ikke skulle skynde seg eller stresse rundt. Jeg følte at jeg av respekt for menneskene som bodde der, burde gå i et rolig tempo, smile og nikke rundt meg, helst stoppe opp når jeg så noen kjente, utveksle en klem og kyss på kinnene og de vanlige høflighetsfrasene. Siden det ikke var så vanlig med utlendinger i denne bydelen, fikk jeg mange nysgjerrige blikk når jeg gikk rundt i Miraflores. Spesielt da folk i nabolaget forsto at jeg ikke bare var en turist som hadde forvillet meg bort fra turiststrøket i Tentación. Jeg prøvde da å smile, nikke og gjerne snakke litt med dem. Dette gjorde jeg både for å gi et vennlig inntrykk, og fordi jeg tenkte at de kanskje på sikt kunne hjelpe meg med informasjon til oppgaven min. Jeg følte at menneskene i Miraflores møtte meg med stor forståelse for at jeg ikke kjente deres kultur så godt i fra før, og at mine feilgrep ikke var fornærmende ment.

Jeg opplevde at min tilstedeværelse kunne forvirre mine dominikanske informanter. For de unge guttene rundt tjue år lignet jeg på de andre skandinaviske jentene, men jeg var allikevel ikke en av dem. Jeg møtte ofte de dominikanske guttene og de skandinaviske jentene og gjorde mange av de tingene som var vanlig i Tentación som å være på stranden, delta i ulike sportsaktiviteter og gå ut og danse på kveldene. Men jeg var også en person som var synlig opptatt av og nysgjerrig på alt som skjedde på stedet, og jeg prøvde så godt jeg kunne hele tiden å formidle at jeg samlet inn stoff til en oppgave jeg som student trengte informasjon til. Noen ganger oppnådde jeg å ha åpenhjertige samtaler med de dominikanske guttene der de åpnet seg når det gjaldt tanker, følelser og meninger. Andre ganger prøvde de å bruke meg i spillet sitt.

3.7. Etikk

Fangen sier at av alle datainnsamlingsmetoder kan deltagende observasjon sies å være den minst påtrengende fordi du som forsker inntar en behagelig deltagende rolle, i stedet for å skape en kunstig, profesjonell situasjon, som kan skape avstand mellom deg, og dem du

studerer. På den annen side vil noen deltagere føle det som en invasjon i privatlivet sitt, og at de kanskje noe ufrivillig deler intime opplysninger.⁶³

To forskningsetiske prinsipper som ofte diskuteres, og som jeg også ønsker å være bevisst, er informert samtykke og konfidensialitet. Jeg informerte de som inngikk i mine studier om prosjektets formål, og gjerne mulige fordeler og ulemper for dem ved å være med i forskningsprosjektet.⁶⁴ Fordeler med å bidra til mitt prosjekt er å være med på å fremme vitenskapelige formål, ulempen kan være at man føler man utleverer seg selv. Flere som har utøvd deltagende observasjon har skrevet i at enkelte forventer noe tilbake, gjerne økonomisk. Mange ser automatisk på skandinaver som rike og forventer derfor en økonomisk kompensasjon for å stille opp. Jeg opplevde ikke dette direkte, men spanderte iblant kaffe, brus og kaker.

Konfidensialitet er at data ikke skal kunne avsløre identiteten til dem jeg skriver om. Jeg anonymiserer derfor alle kilder. Som jeg sa i første avsnitt av introduksjonen, er alle egennavn på personer og steder er oppdiktet. En annen målsetting har vært at de personer jeg har studert, ikke skal tenke eller tro at jeg har begått noe overgrep mot dem. De skal ikke føle seg brydd over å lese det jeg har skrevet om dem.⁶⁵ Dette kan iblant oppleves litt vanskelig, da mange personer blir brydd av å lese om seg selv på denne måten. Jeg prøver å holde meg til den rettesnor gjennom hele oppgaven at det er i orden om folk kjenner seg selv igjen, det kan være positivt for oppgaven at de kjenner igjen det de har sagt, og at jeg ikke har misforstått dem, men det skal ikke være lett for andre, selv ikke andre som bor i Tentación og Miraflores, til å kjenne igjen mine informanter. Samtidig som jeg jobber hardt for anonymisering av kilder, ønsker jeg hele veien å være så åpen og ærlig som jeg kan i oppgaven, og forsøker å skildre det så nøyaktig jeg er i stand til.

Jeg har jobbet mot å skrive så objektivt som mulig, og få frem at dette er et tema som kan ha flere komplekse sider. Jeg har forsøkt å unngå normative vurderinger og holde hardt på min objektivitet som forsker. Jeg har tatt konsekvensene av det og blant annet latt være å skrive om kjæresteforholdene til mine nærmeste bekjentskaper der min rolle som venninne ble mer fremtredende enn min rolle som forsker.

⁶³ Fangen, *Deltagende observasjon*, 153.

⁶⁴ *Ibid.*, 155.

⁶⁵ *Ibid.*, 216.

3.8. Diskusjon metode

Innen kvantitativ metode bruker man aktivt begrepene *reliabilitet*, *validitet* og *generaliserbarhet*. Innen prinsippene for kvalitativ forskning, som min forskning bygger på, bruker man ikke de samme metodologiske målebegrepene. I kvalitativ tilnærming fokuserer man heller på *troverdighet*, *overførbarhet* og *bekreftbarhet*. Troverdighet stiller krav til meg om undersøkelsen er utført på en tillitsvekkende måte, om jeg har redegjort tilstrekkelig for fremgangsmåten, og om kvaliteten på det empiriske materialet er tilfredsstillende.

Overførbarhet handler om at en enkelt undersøkelse er allmenngyldig, altså at analysen av en undersøkelse også kan gjelde i andre sammenhenger. Jeg understreker gjennom hele studien at denne ikke er generaliserende, men jeg belyser et tema som kan sees i sammenheng med også andre krysskulturelle forhold. Bekreftbarhet handler om det enkelte prosjekts kvalitet og om det kan støttes av annen forskning. Når jeg som forsker redegjør for mine tolkninger, er det viktig at jeg også er kritisk til disse.⁶⁶

Jeg står for det jeg har sett, hørt og analysert. Andre kan mene at det finnes andre sannheter. Jeg skulle gjerne ha tilbrakt mer tid i feltet, men innenfor rammene gitt til en masteroppgave, føler jeg at jeg gjorde det beste jeg kunne. Informantene var lette å bli kjent med, de var åpne og bød på seg selv, noe som forenklet arbeidet mitt. Med de dominikanske informantene kommuniserte jeg uten unntak på spansk. Jeg erfarte igjen at spansk i Latin-Amerika kan være svært forskjellig ifra land til land. Mitt siste lengre opphold i Latin-Amerika var i Argentina, og jeg måtte både legge om min egen form for argentinsk spansk for å gjøre meg forstått, og konsentrere meg om å forstå den spansk som de snakker i Den dominikanske republikk. Jeg må regne med at det finnes feilkilder, og at det har oppstått misforståelser, også av språklig art. En annen sak kan være at informanter enten bevisst eller ubevisst ikke har fortalt meg den hele og fulle sannhet, slik at jeg har blitt ledet i feil retning.

Det ville vært ønskelig å kunne bruke mer tid på dette prosjektet. Jeg vil derfor presisere det min hovedveileder sa: ”Annika, du blir aldri ferdig med et slikt prosjekt, du avslutter det”. Det vil alltid være noe mer jeg ønsker å se nærmere på, flere personer jeg vil snakke med, og flere bøker jeg vil lese. Men en gang måtte jeg sette sluttstrek og si: ”Jeg kunne ha gjort mer, men dette får være bra nok.”

⁶⁶ Heidi Klippenberg Nygaard, *Partnervalg i det moderne: Vennskap, ferieflørt og kjærlighet* (Hovedoppgave i sosiologi: Universitetet i Oslo, 2005), 43.

Kapittel 4 - Tigerspillet

Jeg hadde ikke vært i Tentación mange dagene før jeg ble oppmerksom på, både ved at jeg ble fortalt om det og ved at jeg så det med egne øyne, spillet som de dominikanske guttene spilte mot hverandre, og hvor de skandinaviske jentene ble brukt som brikker. Å forklare og sette navn på spillet og spillets regler har vært et møysommelig arbeid. Skuespill, dramatikk og spill er ord som ble brukt om guttenes oppførsel i Tentación, men jeg tror få oppfattet eller reflekterte over det som et spill som kunne betraktes i et utvidet perspektiv, slik jeg har gjort i denne oppgaven.

Et av hovedelementene i Tigerspillet er et skuespill i flere akter der de dominikanske guttene kjemper om å ha regien og spille hovedrollen, og bruker jentene som statister og et middel for å komme seg opp og frem i konkurransen mot hverandre. Med andre ord er skuespillet en del av det spillet de spiller mot hverandre. Skuespillet er også et viktig hjelpemiddel for å lykkes i spillet som går ut på å posisjonere seg i samfunnet og i miljøet i Tentación. Tigerspillet er viktig både i de unge dominikanernes hverdag og for fremtiden. Jeg legger derfor stor vekt på å forklare hvordan dette spillet er en viktig del av, og legger føringer for, relasjonen mellom de dominikanske guttene og de skandinaviske jentene.

Jeg vil se nærmere på:

- Hvilke regler gjelder i Tigerspillet?
- Hvilke empiriske eksempler har jeg funnet som illustrerer disse reglene?
- Hvilken betydning har dramaturgien i Tigerspillet?
- Hvilke varianter av spillestil finnes innenfor Tigerspillet?

De dominikanske guttene er innforstått med et sett regler som gjelder internt blant dem. Reglene er ikke alle like enkle å forstå, logisk sett og utenfra, for eksempel for jenter som kommer fra Skandinavia der likestilling mellom kjønnene står sterkt og machokulturen blir sett på som umoderne, en skjevhet i samfunnet, barnslig og umodent. Men for de dominikanske guttene handler det om å lære seg og øve seg i et spill der man utfordrer hverandres mannlighet. Jeg mener det er tydelig hvordan ønsket om mannlighet blant mine informanter samsvarer med Krohn-Hansens teori.⁶⁷

⁶⁷ Krohn-Hansen, *Det vanskelige voldsbegrepet*, 54-65.

Jeg har gjennom å ha snakket med dominikanere og skandinaver i Tentación, og ved å ha observert og analysert, kommet frem til åtte regler jeg ser på som viktige i Tigerspillet. Når dominikanske gutter sjekker opp skandinaviske jenter, vil, i følge mine observasjoner, de viktigste reglene som et flertall av guttene benytter seg av, være de reglene som er nevnt nedenunder. Jeg kommer nærmere inn på dette i drøftingen under hvert enkelt punkt.

4.1. "Målet med spillet"

Målet med spillet er å ha eller ha hatt et forhold til flest mulig av de peneste jentene, og å ha utkonkurrert flere av de andre guttene i kampen om en eller flere jenter.

De guttene som leder i spillet, er de dominikanske guttene som har flest mulige av de peneste jentene, og som har spilt ut noen av de andre guttene i kampen om en jente. Gjennom å spille spillet godt ønsker alle guttene å inneha en ledende rolle, og å være en av de mest tydelige personene i dette miljøet i Tentación. I følge noen skandinaviske jenter var det ikke er nødvendig å spørre en dominikansk gutt om han har kjæreste eller ikke, spør heller hvor mange kjæresten han har.

Generelt har guttene respekt for de guttene som er eldre enn seg og som har mer erfaring. Etter endt oppvisning, eller dagen etter, har guttene en kort utveksling om hvordan det gikk på festen. Hvem oppnådde suksess og hvem gikk på en skikkelig smell. På indirekte måter bekreftes det stadig at for eksempel Paulo fortsatt er den tøffeste. Rangeringslisten er en uskreven "liste" der guttene er rangert etter hvem er mest anerkjent og respektert. "Listen" viser et foreløpig resultat på hvor godt de har lyktes i Tigerspillet. Jeg forestiller meg at en slik "liste" finnes i hodene på guttene, og den gir grunnlag for hvem som nyter respekt og hvem som er til latter.

Ordtaket: "Det er bedre med én fugl i hånden enn ti på taket.", brukes jevnlig i Norge og gir uttrykk for at det er bedre med én som er helt sikker, enn flere usikre. Blant mine informanter i Den dominikanske republikk ville "Det er bedre med ti fugler på taket enn én i hånden" høres mer riktig ut, for ikke å snakke om det helt optimale: "Det er best med ti fugler på taket OG én i hånden." Har man én fast kjæreste og samtidig ti elskerinner har man spilt spillet godt, og vist for alle at han innehar stor grad av dominikansk mannlighet.

Dominikanske Donald, som hadde kjæresten sin i Skandinavia, hadde rett som det var med seg jenter hjem. Han sa at det var ikke noe kjæresten hans visste om. Han påsto at han ønsket ikke egentlig å sette på facebook at de var sammen, men at hun hadde presset han til det.

Donald uttrykte på flere måter at kjæresten ikke var så viktig for han når hun ikke befant seg i Den dominikanske republikk. Allikevel signaliserte han på flere måter at han ikke ønsket å miste henne. Han sendte henne hjerter på facebook, skrev søte meldinger til henne på sine sider og la ut bilder av de to sammen der de kysset hverandre og så veldig forelskede ut. Om hun kom til å komme tilbake, uttrykte han seg litt usikkert rundt. En gang sa han at hun kanskje kom tilbake om 1,5 år, og det var uansett så lenge til, at mye kunne skje på den tiden. Han hadde sine tvil om hun i det hele tatt kom tilbake, for han trodde hun skulle studere hjemme i Skandinavia. At jentene skulle hjem til Skandinavia for å studere, var en vanlig grunn til at det ble slutt mellom de krysskulturelle parene, og dette hadde han også opplevd før med tidligere skandinaviske kjæresten.

En annen gang sa Donald til meg at kjæresten hans kanskje kom til sommeren. Han virket ikke helt overbevist, da dette var snakk om flere måneder til. Jeg vet ikke om han kunne si så forskjellige ting med vitende vilje, eller om han var så forvirret og ikke hadde anelse om når hun kom, hvis hun kom. Han sa at de hadde ikke et "kjempe, kjempe bra" forhold men heller ikke et "veldig, veldig dårlig" ett. Mens han ventet (eller ikke ventet) på at hun skulle komme tilbake til Tentación, fortsatte han å flørte, danse og ha med seg andre jenter hjem. Fordi det var nå han var ung og kunne leve et slikt liv, ikke senere når han skulle finne sin store kjærlighet, fortalte han meg. Han oppsummerte et nomadeliv i praksis, han går fra den ene jenta til den andre, samtidig er det status å være i et fast kjæresteforhold med en pen jente som hele tiden gir bekræftelse på at hun vil ha han. Måten som hun gir han bekræftelse på, er en ekstra bonus, på facebook der tusenvis av hans venner kan se det. Han har draget både på sin skandinaviske kjæreste som elsker han høyt, og alle de tilfeldige relasjonene han har i Tentación mens kjæresten befinner seg i Skandinavia. Dette gir han flere stjerner i resultatlisten, og han rykker stadig høyere opp på rankingen.

Jakthistoriene blir fortsatt fortalt selv om det er flere år siden det hendte. Hvis en dominikansk gutt ønsker å bli husket for sin mannlighet i forbindelse med kvinnedelgelser må han jobbe iherdig for det, for det er en hard konkurranse der det er mange som kjemper for å nå det samme målet.

4.2. "Spillere"

Det er kun gutter som deltar i spillet. Jenter er brikker som brukes for at guttene skal kunne hevde seg overfor hverandre. I beste fall er jentene å se på som statister. Det finnes ikke en bestemt aldersgrense, men guttene kan begynne å spille når de er klare for å øve på å være voksne.

Det gjelder ulike vilkår for jenter og gutter. Gutter, som er spillerne, kan snakke, flørte, kysse og ha med seg ulike jenter hjem. Dette gjelder absolutt ikke for jentene, eller "brikkene" i spillet. De skandinaviske jentene, som er i et forhold med dominikanske gutter, bør helst ikke engang snakke med en annen gutt enn kjæresten.

Juan fortalte meg en gang om en skandinavisk jente som holdt på med absolutt alle de dominikanske guttene, "Hun er helt gal, hun har vært sammen med alle guttene her i Tentación! Én etter én!" Jeg tenkte at hadde dette vært en gutt som hadde oppført seg slik med jenter ville det ikke ha blitt snakket om på samme måte. Jeg tenkte også: "Hva om dette er falske rykter og misforståelser?". Eksempelet viser at det er stor forskjell på hvordan gutter og jenter kan oppføre seg uten å bli snakket nedsettende om.

Jeg ser her en sammenheng mellom mine observasjoner og Giddens referanser til undersøkelser fra USA og England på slutten av 1980-tallet som viser hvordan kvinnene har en annen rolle og sterkere rettigheter i dag enn i tidligere perioder. Hun trenger ikke lenger være jomfru før hun gifter seg for å ikke å bli kalt tøs eller det som verre er. Der utroskap tidligere ble sett på som et beklagelig, men forståelig feiltrinn fra mannens side, er dette i dag ikke mer akseptert enn når kvinnen er utro. Det skandinaviske samfunnet ser ut til å ønske regler som gjelder likt for begge parter, men i Miraflores er det "de løsaktige" jentene som det blir snakket om, og ikke guttene "som flyr med alle jentene". Flere, blant andre Martin, forklarer dette med at det er så mange gutter som flyr rundt, så det er ikke noe spesielt å snakke om. Men er dette en forklaring som også "unnskylder" hvorfor det i så fall er greit å sladre om en "jente som går sammen med alle guttene"? Da jeg spurte dominikanere i Tentación om dette, fikk jeg til svar at det i utgangspunktet ikke er noe bedre at guttene flyr fra jente til jente enn at en jente flyr fra gutt til gutt, men tradisjonen er nå en gang slik den er. Mennene så på det med litt humor i blikket, mens damene trakk ikke på smilebåndet.

Ikke alle dominikanske gutter har sin plass i et system der de velger jenter etter tur. Hvem som har sett eller funnet en jente først, kan ofte være årsak til en krangel mellom to dominikanske gutter. De skandinaviske jentene var litt oppgitt over dette; ”som om ikke vi har noe vi skulle ha sagt, eller at vi har en mening som også teller!”

4.3. ”Fri og singel”

Dersom den skandinaviske kjæresten ikke er i nærheten betyr det at den dominikanske gutten er fri og singel. ”Dersom den skandinaviske kjæresten ikke er i landet, er det det samme som at den dominikanske gutten er fri og frank.” Jeg hørte også en annen versjon av denne regelen: ”Dersom kjæresten ikke er i samme rom eller hun er mer enn ti meter unna, betyr det at dominikaneren fritt kan sjekke opp en annen jente.”

Abel og Mauricio er to dominikanske gutter som hadde skandinaviske kjæresten som bodde i Skandinavia, men de flørtet heftig og hadde med seg hjem andre jenter i Tentación når kjærestene var i Skandinavia. Guttene mener selv at forholdet ikke teller på samme måte når jentene befinner seg langt unna. Derimot, når kjærestene deres var på besøk, var de sjelden ute på byen, de drakk lite alkohol og gikk tidlig hjem med dem. De skandinaviske jentene i Tentación, kunne ikke tenke seg å sladre på dem, de følte det ikke som deres sak. De kjente jo heller ikke noe til forholdet, hva de skandinaviske jentene gjorde i Skandinavia, eller hva som kunne være avtalt mellom paret. Tina fortalte at noen dager før kjæresten til Abel skulle komme, hadde hun tatt noen bilder da de var ute og danset. Abel hadde vært veldig redd for dette og sa at hun ikke måtte ta bilder av han, fordi han var redd for at Tina skulle legge ut bildene på facebook, og at kjæresten hans skulle se dem før hun kom ned.

En kveld var noen dominikanske gutter ute og danset med noen skandinaviske jenter. Trude kommer inn i lokalet og går bort til sin venninne Alexandra. ”Slutt og dans med Leandro nå!” Alexandra sier ”Nei, hvorfor det?” ”Kjæresten til Leandro står utenfor og blir holdt tilbake av to gutter, hun vil inn og slå deg ned.” svarer Trude. Leandro var helt upåvirket av situasjonen. For han var det naturlig at så lenge kjæresten ikke befant seg i det samme lokalet som han, kunne han flørte og danse med andre jenter. Hun så det jo ikke.

Når Jesús tilbrakte tid sammen med Laila og ga henne oppmerksomhet, så alle på dem som kjæresten. At han bar en forlovelsesring, bortforklarte han med at han hadde funnet den på

stranden. Alt virket bra helt til han plutselig en dag sa: ”Jeg er forlovet. Kjæresten min fra Skandinavia kommer om fem dager, og skal være her i tre uker.” Mens kjæresten hans var på besøk, hadde han ingenting med Laila å gjøre, men med en gang kjæresten dro tilbake til Skandinavia, var han og Laila et par igjen. Senere en gang var Jesús i ferd med å sjekke opp flere jenter på samme kveld. Denne kvelden ringte kjæresten hans gjentatte ganger fra Skandinavia, og venninnen til Laila hadde en alvorssamtale med han for å be han om å oppføre seg litt bedre mot Laila. Jesús betrodde seg til en skandinavisk jente at han var i trøbbel, men ga ikke uttrykk for at han tok det så alvorlig.

De foregående eksemplene viser til konkretiseringer av flere av Krohn-Hansen sine fem punkter for dominikansk mannlighet. *En mann skal være synlig i det offentlige rom* – en dominikaner bør derfor ikke bare sitte hjemme eller kun være sammen med sine dominikanske kamerater når kjæresten hans reiser hjem til Skandinavia. Det er viktig at Abel og Mauricio fortsetter med å knytte sosiale kontakter og at mange personer vet hvem de er. Ved å bli kjent med én ny jente, blir de fort kjent med flere ettersom mange av jentene har sine nettverk av venner og kjente.

Mannen er nomadisk. – er også et viktig punkt som viser til mannlighet. Ved at Leandro danser med Trude, og senere kanskje med Charlotte, Idun, Mari og Anna, beveger han seg fra én kvinne til den neste. Han bytter stadig dansepartner og føler seg både populær og omsvermet. Det at kjæresten hans venter rasende utenfor, er ikke noe han bekymrer seg for. Han kan ordne opp i det problemet senere. Det som er viktig, er å leve på dansegulvet, være i øyeblikket, ha det gøy, knytte nye kontakter og nyte livet. Jesús vurderte situasjonen slik at ved å fortelle Laila at kjæresten hans skulle komme om tre uker, ville hun oppfatte det som ærlighet fra hans side. Planen var at de kunne fortsette sitt forhold som før, når kjæresten reiste igjen. Han og Laila hadde da flere uker igjen før hun skulle reise hjem, og i denne tiden kunne de være ”kjærester”. Han spilte godt, og det gikk som han ønsket. Han gikk fra Laila til kjæresten, og så tilbake igjen fra kjæresten til Laila, og oppnådde dermed å være en tiger både i egne og andres øyne.

Flere, deriblant dominikanere selv og skandinaver, sier at dominikanere er i gang med å flørte med nye jenter før kjæresten hans har rukket å gå om bord i flyet som skal frakte henne bort fra Den dominikanske republikk. En dominikansk kamerat av meg sa at flere av de dominikanske guttene er svært flinke til å sjonglere mellom flere ulike kjærester. Når en av

kjærestene hans sier at hun kan tenke seg å komme å besøke han, og han vet at da har allerede en av de andre kjærestene hans bestilt flybillett, dikter han opp en nødløgn: ”Å så koselig, men akkurat da er jeg ikke hjemme. Jeg skal på en surfekonkurranse på den andre siden av landet. Men kan du ikke komme to uker senere? Da er jeg hjemme igjen, og det hadde vært kjempekoselig med besøk av deg!” Hvis kjærestene tror på denne forklaringen og bestiller billett på hans foreslåtte tidspunkt får dominikaneren besøk av flere kjæresten på rad uten at de får vite om hverandre. Dermed har han spilt spillet godt.

I motsetning til de guttene som ønsker å skjule overfor de skandinaviske kjærestene at de også har andre jenter, finnes de parene som snakker om utfordringer som venter dem ved å være borte fra hverandre. Flere par blir da enige om å ha såkalte åpne forhold. Lisa var fullt klar over at mange av guttene ikke er trofaste når kjæresten deres ikke befinner seg i Den dominikanske republikk. Hun mente at det viktigste var at det er en enighet om hvilke regler som gjelder. De hadde vært fra hverandre i tre perioder, men mellom disse periodene hadde de hatt lengre perioder da de hadde vært sammen. De hadde en gjensidig enighet om hvor grensene gikk når de var fra hverandre, og hun mente at de stolte nok på hverandre til at de fortalte hverandre det som hadde skjedd mens de hadde vært fra hverandre. I den første perioden hadde de ikke hatt noen regler for hva de kunne gjøre og ikke gjøre hver for seg. Det var usikkerhet rundt hvilket tidspunkt hun ville komme tilbake. I den andre perioden hadde de regler om at de skulle fortelle hverandre hvis de holdt på med noen andre. I den tredje perioden hadde de blitt enige om å være trofaste mot hverandre, og at de ikke skulle ha noen andre mens de var fra hverandre. Hun stolte på at Rodrigo var ærlig om at han hadde vært trofast. Hun så ikke på det som hennes rolle å si ifra hvem som har holdt på med hvem mens jentene har vært i Skandinavia. Hun mener det er noe som bare angår de to i forholdet og ingen andre.

I Rodrigo og Lisas tilfelle, som er et eksempel på et par som snakker åpent om at det er vanskelig å være fra hverandre på ubestemt tid, ser jeg også at dominikanerne strekker seg etter et mannsideal. Det er idealet for den mannen som sørger for at kvinnen han er sammen med, har det bra. Dette er også å vise mannlighet etter dominikansk målestokk, selv om, som jeg var inne på i teorikapitlet, dette er to mannsideal som ved første øyekast ikke virker særlig forenlige. Hvordan kan en mann som går fra jente til jente, på samme tid ta vare på den han er fast sammen med? Det er en utfordring som kan løses på flere måter, og hadde det vært

for enkelt ville jo alle dominikanere vært *Menn*. Poenget er at det skal være vanskelig, og at det er kun er de som lykkes, som kan sole seg i glansen av å inneha stor grad av mannlighet.

4.4. "Sladring"

Guttene sladrer ikke på hverandre. Hvis en dominikansk gutt skulle komme til å si noe til den skandinaviske jenta om at den dominikanske kjæresten hennes ikke har oppført seg trofast mens hun var borte, risikerer han å bli frosset ut av hele miljøet. Også hans egne kamerater vil ta avstand fra ham. Derfor kan alle føle seg trygge på at selv om de åpenlyst har prøvd å sjekke opp andre skandinaviske jenter på byen, og de har hatt med seg hjem andre jenter enn kjæresten, så kommer ingen til å si noe til den skandinaviske kjæresten. "Alle" i Tentación vet hva som har skjedd, men ingen sier noe.

Beth bodde i Tentación med sin dominikanske kjæreste. Hun sa at hun følte en nærere tilknytning til de dominikanske guttene enn til guttenes skandinaviske kjærester som kom for noen uker av gangen mens de tilbrakte mesteparten av tiden hjemme i Skandinavia. Det falt henne ikke inn å skulle si noe om at hun hadde observert de dominikanske guttene sammen med andre jenter, for det var ikke hennes sak. Hun visste også at et par av jentene hadde holdt på med andre gutter i Skandinavia og dermed var det enda mindre Beth sin oppgave å føle at hun måtte yte noe for å få sannheten og rettferdigheten frem. Hva visste vel hun om hvordan de ønsket å ha forholdet? Nei, hun var helt overbevist om at det beste var å skygge unna intrigene i andres forhold og la dem ordne opp selv. Beth viser til praksisen som nær sagt alle de dominikanske guttene jeg traff i Tentación utøver. Selv om alle vet at for eksempel Jacobo har en ny feriekjæreste, er det ingen som forteller kjæresten hans fra Skandinavia noe som helst, når hun kommer ned for å besøke han i fire uker.

Denne regelen gir et praktisk eksempel på punkt nummer 5 til Krohn-Hansen, "En person skal være seriøs." Det motsatte av å være seriøs er å være skamløs. Å sladre rundt på venner eller bekjente er å være skamløs. Da kan en dominikaner få ord på seg for ikke å være til å stole på, og blir da også lite respektert. De skandinaviske jentene som opplevde at kjæresten deres også holdt på med andre, kunne velge å konfrontere han med det, gjøre det slutt med han eller fortsette forholdet som om ingenting hadde skjedd. Men regelen som praktiseres, er at det bør være jentene selv som finner ut av de forholdene, og ikke at noen forteller dem det. For en dominikaner er det i denne sammenhengen en stor skam å sladre. Dersom en skandinav visste

om dette forholdet på si, er kanskje terskelen litt lavere for å si ifra til vedkommende. På den andre side foregår dette i Den dominikanske republikk hvor dominikansk kultur og normer dominerer over skandinaviske. Dette vil jeg komme tilbake til under forståelse på tvers av forskjeller.

4.5. "Hierarki og territorium"

Innen enkelte grupper finnes et rangeringssystem for hvilke dominikanske gutter som får velge først blant de skandinaviske jentene. De gjeveste "trofeene" er de peneste og mest uoppnåelige jentene. Kjærlighetserklæringene stikker ofte ikke så dypt, da det er Tigerspillet som er i fokus. Det er svært viktig for dominikanere og beskytte sitt territorium. Hans territorium innbefatter hans jente.

I en kiteklubb der mange av de skandinaviske jentene tar kitekurs, har guttene lang erfaring med å bli kjent med jentene. Først får Horacio velge jente, deretter får Gonzalo velge, og så er det de andre guttene etterpå. Dette fungerer til dels også i andre miljøer der det er de eldre og mest erfarne, de som har vært i gamet noen runder, som styrer først, og de yngre har stor respekt for de eldre og mer erfarne. Guttene diskuterer jentene høyt mellom seg. Mye gjelder utseende, og et annet hett tema er hvor oppnåelige eller uoppnåelige jentene er.

Kriterier som gjelder som grunnlag for førstevalg av jente, er ofte den jenta som ligner på en fotomodell. Hun skal gjerne virke reservert og uoppnåelig. Oppsummert er det den jenta han vil høste mest applaus for fra de andre guttene, og den jenta som de andre guttene vil misunne han. Flere vil ønske å stjele henne fra han, men han er oppsatt på å beholde henne så lenge han selv ønsker. Noen ganger bytter Horacio og Gonzalo på jentene, andre ganger beholder de jenta så lenge hun befinner seg i Tentación.

Denne regelen går også på at mannen er nomadisk. Det er aldri et spørsmål *om* Horacio og Gonzalo vil velge jente, men *hvem* vil de velge? Det er klart at de skal ha en jente, eller to eller tre eller flere. Fordi Horacio og Gonzalo er eldre enn gjennomsnittet av de andre guttene jeg observerte, har de vært i spillet noen år, og har oppnådd både anerkjennelse og respekt. De har lært av egne og andres feil og er rutinerte. De drar nytte av andre dominikanske gutters beundring og respekt ved at guttene i klubben samtykker i at de får lov til å velge jenter før dem.

Guttene kan bli kjempesjalu hvis jenta deres er blitt snakket til på byen av en annen gutt. Dette kan resultere i opprivende krangler og sårende ord. Samtidig gjør det at jenta deres er attraktiv hos andre, at konkurranseinstinktet blir enda mer oppglødd. Flere av guttene opererer med et eierskap over jentene. En skandinavisk jente, Mira, sa til meg ute på byen en kveld, litt frustrert: Jeg er uansett jenta til Alvaro. Selv om jeg ikke selv føler jeg er det, er det det alle tenker om meg. Jeg er ikke engang sikker på om jeg ønsker å være det. Hun synes hun mistet både sin identitet og sin frihet. Hun hadde vært med Alvaro hjem noen ganger, og de hadde det hyggelig sammen. Men hun følte at alle så på dem som par, og hun kunne ikke danse med en annen gutt engang uten at Alvaro ble sur. En gang hadde han slått til en gutt som ikke hadde forstått at han ikke kunne danse med Mira, fordi Alvaro ikke ville det. Mira synes det var uønsket oppførsel, og hadde blitt irritert på Alvaro.

Punkt nummer 1 fra Krohn-Hansen sier: *En guapo er en mann som er i stand til å forsvare seg når han møter et problem. Det verdsettes ikke at menn slåss, men dersom en dominikansk mann utfordres til kamp, skal han være i stand til å forsvare seg og sitt.*⁶⁸ Alvaro anså, i likhet med andre dominikanere som Mira møtte, Mira som sin jente. Når han følte sin posisjon truet av en annen gutt, måtte han forsvare seg. Derfor var det naturlig for han å slå. Fra Mira sitt ståsted synes hun at det var Alvaro som oppfordret til bråk, siden det var han som slo den andre gutten først. Fra Alvaro sin synsvinkel var situasjonen helt motsatt. Det var den andre gutten som utfordret Alvaro til slåsskamp ved at han prøvde seg på Mira. Dermed ble det nødvendig for Alvaro å slåss for å forsvare seg selv og det som var hans. Dersom han hadde valgt ikke å slå, ville det betyde at han ikke forsvarte seg og både han og andre ville ha sett på ham som feig, det motsatte av en *guapo*.

4.6. "Dramatisering"

Hva innebærer skuespillet, de dramatiske episodene som de dominikanske guttene regisserer og spiller hovedrollen i? Når er spillet og skuespillet lek og moro, og når er ikke leken like gøy for alle lenger? Noen sier at skal det være morsomt, må det være morsomt for alle. Noen av de skandinaviske jentene er ikke spillet bevisst, før de selv merker det på kroppen at de er blitt lurt. Da kan de for eksempel føle sinne, provokasjon eller kjærlighetssorg. Dersom de ønsker å snakke med de dominikanske guttene om dette, kan de ikke vite om det som guttene sier er sannheten eller bare er et nytt trekk i spillet.

⁶⁸ Krohn-Hansen, *Det vanskelige voldsbegrepet*, 55-56.

Et suksessfullt skuespill i *Tentación* inneholder følgende elementer som viser oppbygningen av dramaturgien⁶⁹:

- *Vignett* – kan også kalles en presentasjonssekvens. For mine informanter var dette ofte det første møtet. De møttes første gangen enten på stranden eller i forbindelse med sportskurs. For de dominikanske guttene var dette som en repetisjon før hver episode i dramaserien eller hver akt i skuespillet der de ble kjent med de nye statistene de kunne bruke i ”Tigerspillet”. Etter å ha truffet de nye jentene for første gang, kunne guttene planlegge neste trekk.

- *Anslag* – er også en fengende start som skal heve spenningskurven. I noen tilfeller var dette der hvor guttene valgte jenter og satte inn støtet for å sjarmere de jentene de hadde utpekt seg. Ved å danse og stjele til seg noen kyss får de bevist både overfor seg selv og overfor de andre guttene i *Tentación* at de er godt i gang med Tigerspillet.

- *Fordypning og konfliktopptrapping*. Guttene fortsetter kurtiseringen, men jentene får øynene opp for at noe er skuespill og at det foregår noe annet under overflaten, som de ikke var klar over ved første øyekast. Noen av jentene forstår på dette tidspunktet at han de trodde var deres dominikanske kjæreste, også har andre kjærester.

- *Klimaks*. Her kommer krangler og diskusjoner på rekke og rad. Jentene blir virkelig oppmerksomme på spillet som foregår, og de må velge om de vil fortsette å henge med eller ikke. For noen kan oppleves som for sent å trekke seg nå. De er allerede for sterkt følelsesmessig involvert.

- *Oppløsning, konfliktløsning*. Slutten på dramaet er for jentenes del at de skal hjem. For guttene er det kun et avsluttet kapittel, dersom hun ikke kommer tilbake da, da er det tilrettelagt for en ny dramaepisode.

- *Avslutning, konklusjon*. For jentene er det en nyttig erfaring, de har opplevd et spill der mye er svært skjult i begynnelsen, men som kan avdekkes hvis jentene selv vil se sannheten i øynene. Ikke alle vil ønsker det. Guttene har enten klatret opp på ”statuslisten”, eller falt noen plasser ned. Dette avhenger av hvor godt de har spilt, hvor godt de har brukt tiden, hvor mange jenter de har klart å spille med på samme tid og hvor attraktive disse jentene var, også

⁶⁹ Filmordboka, *Dramaturgi*, <http://filmordboka.mediemakern.no/index.php/d-topmenu-86/663-dramaturgi>, (oppøkt: 23. juni 2011).

blant de andre guttene. Guttene hadde ikke noe imot å dele med de skandinaviske jentene historier om kameraters mislykkede sjekkeforsøk. Naturlig nok ønsket de kun å snakke om sine egne triumfer og ikke eventuelle fiaskoer.

Likhetene mellom dramastykkenes oppbygging og det jeg observerte i *Tentación*, er overbevisende tegn på hvor viktig skuespillet er som hjelpemiddel for guttene. Ved å lære seg å spille roller, og legge sjelen sin i det, kan de ha gode sjanser for å avansere i ”Tigerspillet”.

En jente fortalte meg om hvor mange av guttene som hadde proklamert sine følelser for henne, og hun visste ikke hva hun skulle tro. Både Daniel, Ben og Fabio hadde i løpet av én dag fortalt at de var forelsket i henne. Hun beskrev seg selv som naiv, men heldigvis også klar over det. Dermed kunne hun lytte og tro det ene eller det andre, men hun tenkte seg vel om før hun eventuelt tok ett steg videre med en av dem og besvarte flørten. Ut fra mitt ståsted så det ut til at skuespillet kun handlet om guttene. Hva hennes mening var, og hvilken gutt hun eventuelt foretrakk, hadde ikke så stor betydning da alle tre guttene var vel etablerte spillere og sikre på seg selv og sin spillestil.

De store dramaene, intrigene og kranglene hører med i forholdene. Det er svært viktig for guttene at det er de som får starte, styre, lede og avslutte disse dramaene. Store krangler, opprivende brudd, sårende setninger og fraser som ”Jeg skal aldri mer i hele mitt liv snakke med deg, du betyr ingenting for meg!”, skjer så ofte at de skandinaviske jentene som fortalte meg om dette, lo da de snakket om det. For jentene er det mer en vits enn noe de tror det ligger så mye mening bak.

Krohn-Hansen skriver under kategori 4 om dominikansk mannlighet : ”Det å sjonglere med ord og håndtere talespråk blir også sett på som et talent i forbindelse med maktutøvelse.”⁷⁰ For meg virker det som om mine dominikanske informanter er godt kjent med dette punktet for klassifisering av manndom, men at de ikke er utlært. De er i ferd med å oppdage og finne ut av hvordan de kan bruke ord, uttrykk og tekster som midler til å oppnå det de ønsker. For de skandinaviske jentene er det ikke alltid logikk i det guttene svarer dem i en diskusjon eller krangel. Uansett øver guttene seg på å fremstå som svært selvsikre. Guttene ønsker å få frem at de har rett, og den som vil mene noe annet, tar i så fall feil. I stedet for å gå inn i en

⁷⁰ Krohn-Hansen, *Det vanskelige voldsbegrepet*, 61.

diskusjon guttene tror de ikke kan vinne, kommer de bedre ut av det ved å si ”Greit, om du mener det, så får du bare ta så feil da!” Da har de sjonglert med ord, uten å tape ansikt ved å tape en diskusjon. Det er viktig for guttene å lære seg å et vokabular som uttrykker sterke følelser. Første trekk er å overøse de skandinaviske jentene med komplimenter og utbasunere sine følelser, uavhengig om følelsene er reelle eller ikke. Neste trekk er å trekke seg tilbake. Ved å ha det rette ordforråd på plass, har de ordet i sin makt. Jeg ser en klar sammenheng mellom brevene Earle har studert og hvordan jeg i min studie har vist at guttens kjærlighetserklæringer og romantiske utspill fortsatt er levende i den dominikanske kultur. Hensikten bak det å lære disse kjærlighetserklæringene er å kunne bruke dem i spillet. For å kunne det må guttene se verdien av ord, og hvordan ordene best kan brukes.

De gode spillerne vet hva de skal si for å gjøre inntrykk på jenta, hvordan de skal si det, på hvilket tidspunkt og i hvilken setting. De guttene som ennå ikke er så gode i spillet, kan komme til å si en setning, som blir oppfattet helt annerledes enn han ønsket. Han kan risikere å skremme jenta bort, fornærme henne eller gjøre seg selv til latter. En dominikansk gutt ble sett som altetende av flere skandinaviske jenter. De synes han var en grei gutt, men han ble slitsom ved at han prøvde seg på så mange jenter uten at noen av dem var interessert i han. Når han ikke forsto dette selv, men fortsatte med å sende tekstmeldinger til jentene om hvor godt han likte dem, leste de meldingene høyt og lo. Han hadde ikke forstått at han ikke kom noen vei med de jentene. Han burde heller prøve seg på noen andre, eller han burde bruke tid på å trekke seg tilbake, finpusse taktikken og vente til neste gruppe med jenter kom ned til Tentación.

Jeg stilte spørsmål under det teoretiske kapitlet i hvilken grad de skandinaviske jentene godtok dette spillet og disse reglene som i stor grad omhandler dem. Flere så på det med humor, og meldte seg ut av det. De ønsket ikke å være en jente som kun var en brikke i et spill. Andre var for sterkt involvert med en dominikansk gutt, før de forsto hvilke regler som ble fulgt, og dermed ble det veldig vanskelig å bryte ut. Uenigheter kunne føre til opprivende krangler. De skandinaviske jentene beskrev ofte disse kranglene med at det var svært irrasjonelle argumenter og lite logikk i hva de dominikanske guttene sa.

Therese hadde en dominikansk kamerat Jorge, som hun i det siste hadde fått et litt anstrengt forhold til. Hun følte at han på enkelte områder ville tro at han eide henne, eller kunne styre henne. En tirsdag kveld hadde hun og en skandinavisk venninne blitt med to dominikanere

hjem på nachspiel. De skulle se en film klokka fire på natta. Dagen etter hadde Jorge svart henne svært kort i tekstmeldinger, og hun skjønnte han var sur. Så fikk hun følgende SMS: ”Var du med Fuego hjem i går natt?!” Therese var fullt klar over at Jorge og Fuego var uvenner, så hun skjønnte nå grunnen til at Jorge var misfornøyd. Hun kunne ikke forstå hvordan Jorge visste om dette, var det Fuego som hadde fortalt det til han fordi han visste at det ville ergre Jorge? Jorge påsto derimot at han spurte fordi han hadde hørt stemmen hennes i løpet av natta, og han mente også han hadde hørt hun hadde sagt navnet hans. Flere av jentene trodde at det var noen som hadde fortalt Jorge om nachspielet. Både Therese og de tre dominikanske guttene var ute på byen kvelden etter . Therese ønsket å konfrontere Fuego med det Jorge hadde sagt, og spørre om han virkelig kunne ha hørt stemmen hennes, var det troverdig? Eller hadde en av de to nevnt nachspielet for Jorge? Fuego dro da med seg Therese og sin kamerat, som også hadde vært på nachspielet, bort til et hjørne. I nærheten satt Jorge ved et bord sammen med sin venninne. Bordet var akkurat innen passe hørevidde. Fuego begynte å gestikulere teatralisk med armene mens han sa: ”Therese, du vet at Jorge og jeg ikke er venner, vi snakker ikke sammen. Du kan godt tro på han, men da er du ikke lenger min venninne!” Therese forsto at dette var en forestilling både for henne, kameraten til Fuego og ikke minst for Jorge og hans venninne. Therese prøvde å roe ned dramatikken og si at hun hadde ingen problemer med å tro på Fuego. Hun ville bare spørre for sikkerhets skyld. Fuego viftet med hendene igjen, mens han lukket øynene og pekte på Therese og på seg selv og sa at hvis de skulle fortsette med å være venner, måtte hun for all del, og for guds skyld være så snill, og ikke høre på Jorge.

Therese var ikke i tvil om at Jorge nøt scenen, rollen, replikkene og publikummet. Men selv ønsket hun å avbryte denne episoden nokså fort. Dette er et eksempel på hvor lett det faller enkelte dominikanere å lage et drama rundt seg selv og en liten ting når det er snakk om følelser og eierforhold, og det å vise mannlighet. Det ligger ingen virkelig uenighet til grunn for dette dramaet. Dramaet baserer seg på at Jorge misliker at Fuego har fått kontakt med Therese. Jorge er sjalu. og det liker Fuego å fremheve overfor Jorge. For å demonstrere overfor Jorge at de har kontakt stiller han seg opp slik at Jorge kan både se og høre dem, gestikulerer, snakker høyt og overdriver hele situasjonen der han stiller seg selv i sentrum av en konflikt han selv konstruerer. Fuego valgte å ta med kameraten sin både som hjelp og støtte, og ekstra publikum.

Manipulasjon er et middel som i stor grad brukes av guttene i dette spillet. Det er flere måter å spille på den andre parts følelsesregister gjennom for eksempel medlidenhet, skyldfølelse og forelskelse. Nora reiste ned igjen til sin dominikanske kjæreste, Rufino, etter et kort opphold i Skandinavia. Han fortalte henne da at han også hadde en annen kjæreste, en tysk jente, Tricia, som satte press på han så han ikke kunne gå fra henne. Rufino påsto at Tricia kunne stoppe hans planer om å gå på skole dersom han ikke lot som om han var kjæresten hennes. Tricia hadde mektige kontakter i hans skolemiljø. Nora synes ikke dette var hyggelig å høre. Hun visste ikke helt hva hun skulle tenke og tro, og var nedtrykt en periode. Til slutt mente hun at nå innså hun sannheten i det Rufino sa, og at selvfølgelig måtte han være litt sammen med Tricia også. Det var jo tydelig noe han egentlig ikke ønsket, men som han ble hardt presset til. Senere brukte han samme virkemiddel da det var snakk om at han muligens hadde gjort en annen jente gravid. Selv om han hadde vært sammen med denne andre jenta samtidig som han hadde vært sammen med Nora, fikk han Noras medfølelse i hvor ille det var at den andre jenta hadde makt til å kunne tvinge han til å bli far når han var altfor ung, hadde dårlig økonomi og ikke ønsket det. Rufino og Nora gråt sammen på grunn av denne triste skjebnen han ikke kunne styre over. Rufino må ha vært flink med å sjonglere ord og utøve makt gjennom ytringene sine, i alle fall oppnådde han det han ønsket med Nora.

En dominikansk gutt, Patricio, hadde minst tre skandinaviske kjæresten på én gang. Jentene visste om hverandre og hadde ikke noe positivt syn på hverandre. Allikevel ønsket ingen av dem å bryte med han. Patricio var god både på å få hver enkelt jente til å føle seg spesiell når han var med henne, samt til å komme med gode forklaringer og unnskyldninger på hvorfor han også måtte ta seg av de to andre. Han appellerte både til forelskelse, skyldfølelse og medlidenhet. Samtidig var han god på komplimenter. De dominikanske guttene i Tentación bruker mange av de samme kjærlighetserklæringer i dag som Earle forsket på under sitt studium av kjærlighetsbrev fra 1500-tallet og senere. Om guttene ikke får respons og bekreftelse med det samme, vil de ikke gi opp, tvert imot vil de kjempe enda hardere for å få den jenta de har begynt å kurtisere. Kjærlighetserklæringer, både muntlige og skriftlige, spiller en viktig rolle når guttene skal sjarmere flest mulig jenter. Jeg så eksempler på at det kan være greit å huske hvem man har sagt hva til, så ikke jentene sammenligner komplimentene og ser at her er kjærlighetserklæringene kopiert og limt sammen igjen.

Earle skriver i sin studie at det som sies ikke nødvendigvis må tolkes bokstavelig, det kan være et middel til å oppnå et ønsket mål.⁷¹ Dette mener jeg også klart kommer fram i de eksemplene jeg nevner på hvordan dominikanske gutter bruker sine kjærlighetserklæringer I Earle sitt tilfelle kunne mennenes mål være å overbevise konene om å komme etter til Amerika, fordi den spanske kronen sterkt oppfordret de spanske mennene til holde seg trofast til sin partner. I min studie brukes dominikanernes kjærlighetserklæringer og ytringer for å sjarmere så mange som mulig av jentene. Både Earle sin studie og min egen viser at ord og uttrykk som latinamerikanerne bruker, er de samme den gang som nå. Men ordene kan ikke tas bokstavelig, ei heller er motivene for å komme med kjærlighetserklæringene de samme i dag som på 1500-tallet. Latinamerikanere på 1500-tallet og fremover, i Earle sin studie, ga etter for et samfunnspress, og skrev derfor brev der bakgrunnen og hensikten var annerledes. Guttene i *Tentación* ønsker å gjøre et godt inntrykk på flest mulig jenter, slik at guttene kan nå sitt egentlige mål som er å vise for alle hvilken stor Tiger de er.

I teorikapitlet spurte jeg:

- Kjenner guttene til unge skandinaviske jenters likestillingsprinsipper?
- Hvordan brukes dette i spillet?
- Hvordan kan forelskelse og feminisme kombineres?
- Er det mulig å imøtekomme feminismens krav i en viljeløs tilstand av forelskelse?

Kunnskap er en viktig forutsetning for veltalenhet. Dersom de dominikanske guttene har kunnskaper om de skandinaviske jentenes motiver, ønsker og drømmer, kan de lettere lede spillet i den retningen de ønsker. Jeg vil i denne sammenheng igjen trekke frem Giddens. Dersom de dominikanske guttene er kjent med at det finnes ulike idealer om forhold og kjærlighet, kan de ut fra dette, spille slik at de får et forhold som passer både den skandinaviske jenta, og han selv, og han kan klatre oppover på rangeringslisten i spillet. Han må da veie sine ord og vurdere om han skal legge opp en romantisk setting med å be jenta med på en planlagt date, eller om han skal gå rett på sak og spørre om jenta vil være med han hjem etter en kveld ute på byen. Jeg så flere eksempler på hvordan spillet tydelig var påvirket av ulike strategier avhengig av guttenes tanker og kunnskaper. Noen gutter ønsket å først bli kamerat med jentene før de begynte å sjekke de opp, andre var veldig direkte. Andre gutter igjen holdt seg i bakgrunnen og ventet til jentene selv ønsket å søke deres bekjentskap. Jeg

⁷¹ Earle, *Letters and Love in Colonial Spanish America*, The Americas, Number 1, July 2005, pp. 17-46.

kommer også inn på dette i ”Variasjoner i spillestil”. Jeg så flere eksempler på hvordan de hadde lært av egne og andres feil, og dermed visste bedre hva de burde si og ikke si til de skandinaviske jentene.

De dominikanske guttene er klar over at likestillingsdiskursen er annerledes i Skandinavia enn i Den dominikanske republikk. Guttene er også klar over at de skandinaviske jentene er forskjellige ifra de dominikanske jentene. De skandinaviske jentene er i begynnelsen av bekjentskapet ofte ikke klar over hvor godt de dominikanske guttene faktisk kjenner til skandinavisk kultur. Jentene blir overrasket av det eksotiske utseendet og komplimenter, og ser ikke at bak dette skjuler det seg også kunnskaper som går langt ut over det som først kommer til syne. Guttene vet også at feministiske tanker og meninger kan komme i skyggen av følelser og en forelskelse. For guttene blir det derfor en styrke å kunne fremkalle følelser hos jentene, som gjør at det er det som blir det gjeldende og ikke tankene om likestilling. Forelskelse og likestilling vil i spillet vanskelig kombineres, det ene må vike for det andre.

En 16 år gammel kamerat av en informant sa til en skandinavisk jente i en bråkjekk tone: ”You look boring.” Hun forsto at han mente at det så ut som hun kjedet seg, men hun lot som hun tok han bokstavelig, så surt på han og sa: ”You look boring.” Han ble forfjamset og visste ikke hva han skulle si da han forsto hva han hadde sagt. Han viste både manglende språkkunnskaper og manglende sosial erfaring siden han heller ikke klarte å sno seg ut av situasjonen til sin fordel. Jeg sammenligner hans reaksjon og oppførsel med en mer erfaren spiller. En etablert spiller ville raskt fått alle til å le med han i stedet for av han, og ville aldri tatt på seg en så arrogant holdning når sjansen for å falle gjennom var så stor grunnet lite erfaring.

4.7. ”Varierte spillestiler”

Jeg prøvde en god stund å finne en gutt som ikke vekslet mellom flere jenter, en gutt som var i et forhold med en skandinavisk jente og som ikke samtidig var sammen med andre jenter. Jeg var optimistisk med tanke på at de nok fantes, det var bare litt vanskelig å finne dem. Jeg erfarte ganske raskt at det ikke var ute på byen jeg burde lete. Under mine forsøk på å finne ”en av dem”, var det jeg traff Enrique. I begynnelsen trodde jeg at han var annerledes enn de andre informantene min, inntil jeg forsto at han kun hadde en annen spillestil.

En skandinavisk jente sa til meg: ”Enrique må du snakke med! Han er aldri ute på byen, han går bare tur med hunden sin, og noen ganger den skandinaviske kjæresten. Han virker som en ordentlig gutt. ” Med ”ordentlig gutt”, mente hun en gutt som ikke hadde mer enn én kjæreste. Jeg traff stadig vekk på Enrique og hundene, og da jeg spurte, var han positiv til å møtes på kafe for å snakke om forhold, som ga meg stoff til arbeidet mitt. Han var lett å snakke med og veldig åpen om både seg selv og forholdet sitt. Det var Enrique som tipset meg om boken ”What’s love got to do with it”, som omhandler prostitusjon i Den dominikanske republikk da jeg sa jeg lette etter skriftlig materiale om ”sanky pankys”. Han fortalte at han ikke ønsket å gå ut for å delta i utelivet, for han synes det var så mye dramatikk, bråk, krangel, alkohol og narkotika der. Han hadde hatt en skandinavisk kjæreste før, og var i et forhold med en annen nå. Tidligere hadde han også være sammen med en amerikansk jente, noe han himlet med øynene rundt og kalte kaos. Han sa at han foretrakk skandinaviske fremfor dominikanske jenter fordi dominikanske jenter ikke var til å stole på. Han fortalte meg om kameraten sin som hadde vært sammen med en dominikansk jente. Hun var blitt gravid, men med en annen gutt, samtidig som hun påsto at det var kameraten til Enrique som var faren til barnet. Alle ble sinte på han for at han hadde vært så uansvarlig, hun var bare 16 år. Han visste at det ikke var hans barn, men tok imot alle sinte ord og skulle ta ansvar. Jeg spurte Enrique hvorfor han ikke krevde at det ble tatt en farskapstest, men det medbrakte for mye skam påført alle i familien, og i tillegg kostet det mye penger som de ikke hadde.

Enrique trodde at om det ble slutt med den skandinaviske kjæresten han var sammen med nå, kom han til å finne en ny skandinavisk jente. Men han var fast bestemt på å ikke gå på byen for å finne henne. Han gjentok at det var for mye dramatikk, alkohol, narkotika, krangling og slåsskamper der. Jeg synes Enrique virket ærlig og oppriktig, og den første dagen trodde jeg på det han hadde fortalt. Men dagen etter innrømte han for meg at han hadde vært utro mot kjæresten. Det var en slags hevnaksjon for at hun først hadde kysset en kamerat av han. Han hadde benyttet sjansen da han traff en søt tysk jente, og han hadde hatt sex med henne. Jeg følte at det inntrykket jeg hadde hatt av han, ble litt annerledes. Men jeg satte pris på ærligheten hans i forhold til observasjonene.

Senere overrasket han meg igjen. Han begynte skrive SMS ‘er til en skandinavisk bekjent av meg, for å etablere et forhold han kalte ”amigos con derechos” – venner med fordeler. Han kunne derfor gjerne tenke seg å møte henne på kvelden, hvis han ikke skulle være sammen med kjæresten sin. Den skandinaviske jenta ble paff og visste ikke helt hva hun skulle si, både

fordi han var så direkte som han var, og fordi han akkurat hadde vært to dager sammen med meg og visste at jeg skrev en oppgave der han inngikk. Hun var overhodet ikke interessert, men selv om hun sa det rett ut, ga ikke Enrique seg så lett og det førte til et par ubehagelige situasjoner.

Jeg synes Enrique som informant har en viktig plass i min oppgave. Enrique benytter seg av en annen spillestil enn flertallet av mine informanter. Han er tilsynelatende svært seriøs i sitt forhold til den skandinaviske jenta. Fordi han har tilgang til mange jenter som windsurf-instruktør, behøver han ikke å gå ut på byen for å få en oversikt over jentene, og det bruker han aktivt som en del av sitt image. Han bruker sine oppsamlede kunnskaper om skandinaviske jenter i sin taktikk i Tigerspillet.

Et taktikk som gikk ut på vekselvis oppmerksomhet og tilbaketrekning, var noe mange gutter brukte aktivt i sitt spill. Noen ønsket også å spille på jentenes dårlige samvittighet, og lot som om de var fornærmet eller følte seg tilsidesatt. Jeg så enkelte gutter overdrevent skygge unna jenter, selv om jentene gjerne kunne tenke seg å snakke med guttene og/eller danse med han som en venn. Jeg hørte en som nektet å snakke med Hilde, en tidligere venninne av seg, på et utested fordi: ”Du er her sammen med Carmelo”. Hilde betraktet seg absolutt ikke som å være ute sammen med Carmelo. De hadde danset sammen, og tatt et glass i baren, men Hilde mente at hun, som alltid, var ute med venninner. Hun ble litt oppgitt, men syntes også at den tidligere kameraten oppførte seg barnslig, og hun gadd derfor ikke prøve å snakke noe mer med han den kvelden. Hun spurte allikevel Carmelo hva det var for noe som skjedde, hvorfor kunne ikke den tidligere kameraten snakke med Hilde. Carmelo sa at det var av respekt for han. ”Men hvorfor?” spurte Hilde, ”Vi er ikke på date og vi er ikke kjærester.” ”Ikke ennå nei.” sa Carmelo og blunket til henne. Jeg ser det som om Carmelo har vært med i spillet lenger enn den andre gutten, Carmelo har derfor en autoritet som den andre gutten skal respektere. Begge guttene spiller likevel. Den tidligere kameraten til Hilde ved å få henne nysgjerrig på hvorfor han ikke vil snakke med henne, og ved å prøve å appellere til hennes skyldfølelse for at hun ikke viser han mer oppmerksomhet. Carmelo utnytter sin makt ved at både han og de andre guttene ser på det som om han ”har Hilde den kvelden”, og Carmelo benytter derfor anledningen til å prøve seg på henne.

Jeg så også at selv om en jente var ”nesten” sammen med en gutt, var det andre gutter som prøvde seg på henne rett foran ansiktet hans. Noen ganger, særlig mellom kamerater, var det

for å tulle med den dominikanske gutten. Andre ganger ønsket de å skape en usikkerhet og se om de klarte å lage litt dramatikk mellom paret. Noen ganger resulterte det i at guttene begynte å krangle og ble uvenner. Dette viser hvor viktig det er for deltakerne i Tigerspillet å hevde seg selv overfor hverandre. Måten de kan klatre oppover på, er å dytte en annen ned. Klarer de å gjøre en annen gutt usikker, har de vist at de har overtaket, og at de er en bedre spiller en den andre.

Å spandere drinker på jenter er et kjent ledd i å sjekke opp jenter verden over. Andrés likte å kjøpe en drink til en jente i baren og så følge opp med følgende frase: ”Du må ikke stå her hvis ikke du vil. Hvis du ikke vil snakke med meg, kan du få lov til å gå.” Jentene, som fortalte meg dette, sa at de i starten takket ja til drinken fordi de hadde lyst til å snakke med han, men at den lysten forsvant idet de følte at han skulle spille på deres takknemlighet og deres dårlige samvittighet, hvis de gikk. Det var med andre ord ikke det mest vellykkede sjekketrikset, men Andrés forsto kanskje ikke hvorfor jentene gikk etter den ene drinken.

Han jeg kjenner best, er José Alarcon. Vi var "sammen" (skriver det i gåsetegn, for han hadde flere kjæresten samtidig.. typisk dominikaner...). Vi har ikke noe kontakt lenger, og han ble nok litt sur i sommer, da han prøvde å få meg tilbake etter at det ble slutt med kjæresten hans. Så du trenger kanskje ikke akkurat å hilse fra meg..”

Denne meldingen fikk jeg på facebook før jeg reiste til Tentación fra en bekjent av meg, som har vært i Tentación i en lengre periode. Jeg var nysgjerrig på å møte gutten bak navnet, og det viste seg at jeg også kjente henne som var hans nye kjæreste, Tuva. Tuva fortalte meg at de hadde hatt et forhold i to måneder, men at hun ikke hadde vært fornøyd med forholdet til José. Hun følte at han ikke forsto henne og hennes behov i et forhold. Det hadde nærmest vært slutt mellom dem, og Tuva ble med en annen gutt hjem fra byen. José hadde villet fortsette forholdet selv om hun hadde hatt en annen, så de hadde blitt sammen igjen uten at forholdet hadde blitt noe bedre. Tuva sa at det ikke var nok at han sendte en SMS innimellom der han skrev: ”How are you?” - og det var det eneste.

José lyktes ikke helt med sin spillemåte, for den hadde ikke den rette virkningen på de to jentene jeg snakket med. Begge jentene opplevde han som svevende og ubestemmelig, et inntrykk som jeg også satt igjen med. Men til tross for dette, José klarte å vise til dominikansk mannlighet ved å være synlig i det offentlige rom. Han hadde mange skandinaviske bekjenskaper, og var en sosial og åpen gutt som gjerne brukte tid på å bli kjent med nye

mennesker. Han viste vilje til å gjøre andre en tjeneste, det var iallfall det inntrykket han ønsket å gi.

Hver gang jeg traff José var han hyggelig og positiv, og ville gjerne stille opp som informant. Det som forvirret meg, var at han stadig hadde forskjellige svar på spørsmål om hvilke jenter han hadde vært sammen med, på hvilket tidspunkt og hva som hadde skjedd med forholdene. Det virket som om han ikke helt var klar over hvordan historiene hans sprikte, for da jeg konfronterte han med hans forskjellige utsagn, så det ikke ut at han forsto hva jeg mente, og kunne komme med en tredje versjon. Jeg ser på det som en interessant observasjon, hvordan han tydelig ønsket å gi meg ”den riktige historien”, men ikke helt ble enig med seg selv hva som var den riktige, det kunne variere fra dag til dag.

José ønsket å gi et godt inntrykk av seg selv. Det erfarte jeg at mange dominikanere ønsker å gjøre, spesielt når jeg hadde dem på tomannshånd. Jeg ser dette trekket også i sammenheng med Krohn-Hansen sitt punkt at det er viktig for dominikanere å opptre vennlig, og tilsynelatende være villige til å gjøre andre en tjeneste. De ønsket å stille opp for meg da jeg ba dem om å være informanter, men de ønsket ikke å utlevere seg selv og stille seg i noe som kunne ligne et negativt lys. Jeg satte pris på at mitt formål verken var å finne en såkalt ”sannhet” eller å avsløre en løgn, men at det interessante var nettopp hva guttene sa, de forskjellige versjonene og hvorfor de endret historier fra gang til gang.

Mange dominikanske gutter var veldig pågående overfor de skandinaviske jentene. En kameratgjeng hadde en helt annen taktikk. De holdt seg i bakgrunnen til jentene var blitt lei av å måtte skygge unna de pågående guttene, deres intime dansing og friske kommentarer. Når jentene trakk seg unna, kom denne gjengen med kamerater og viste seg fra kompassiden. De hadde tilsynelatende ingen andre hensikter enn å være snille, hyggelige og høflige. Etter hvert kunne guttene være enda mer uinteresserte, så det til slutt ble jentene som prøvde å sjekke opp dem. Fremgangsmåten ble da en helt annen enn å være aktivt rettet mot jentene fra første stund. Ofte førte taktikken til suksess slik at denne gruppen kamerater kunne velge ganske fritt blant de skandinaviske jentene. Det gjaldt for dem å finne den rette balansen på sjekkemarkedet mellom det å være usynlig og anonym, og det å være tilgjengelig, ivrig og interessert.

Jeg observerte enkelte tilfeller der dominikanske gutter, i direkte kontakt med skandinaviske jenter, gjennom måten de uttrykte seg på, overdrev egne følelser. De skandinaviske jentene ville ikke innrømme sine følelser overfor gutten, så disse ble heller betrodd en venninne. Som forsker hadde jeg enkelte problemer med å oppfatte det riktige helhetsbildet, da gutten i én samtale kunne fortelle hvor stor kjærlighet han følte for sin skandinaviske kjæreste, mens hun neste dag plutselig ikke var den store kjærligheten, og han kunne godt tenke seg å prøve et eller annet forhold med en annen.

4.8. "Spillet avslutning"

Spillet avsluttes aldri, men spillerne byttes ut etter hvert. Nye spillere kommer til når de blir gamle nok til å øve på å være voksen, mens andre går ut av spillet eller tar en pause hvis de skal konsentrere seg om et familieliv med kone og barn.

Det har de siste årene kommet stadig flere dominikanere til Norge, delvis på grunn av forhold til de skandinaviske studentene og turistene som oppholder seg i Tentación over lengre tid. Noen av disse forholdene går i oppløsning etter kort tid, andre varer lengre.

Jeg ønsket å snakke med en dominikaner som har bodd i Norge noen år om hvilket kjennskap han har til spillet mellom de dominikanske guttene og rollene de spiller. Jeg ville også se på hvordan han tenker tilbake på sitt første møte med sin norske kone. Hvilket kjærlighetsideal var han opptatt av? Hvilket motiv hadde han for å bli kjent med henne, for å bli kjæresten hennes og for å bli med henne til Norge?

Félix er dominikansk og bor i dag i Norge. Han traff Marte da han jobbet på hotell i nabobyen til Tentación for ti år siden. Han var 18 år da, og la merke til Marte med en gang. Han syntes hun var nydelig, og gikk bort for å snakke med henne. Hun var veldig sjenert i begynnelsen, men de traff hverandre med jevne mellomrom. Félix ble fort forelsket, men Marte var tilbakeholden og sjenert. Så dro Marte hjem, og de sendte brev og ringte til hverandre før hun kom ned igjen fire måneder senere. Da var hun enda mer reservert, og Félix spurte hva det var som var galt. Marte sa at hun var redd for at han skulle såre henne. Félix sa at han ikke var som de andre, og at han ikke kom til å gjøre det. Han var veldig forelsket, og visste at han ville ha henne. Før Marte reiste hjem fridde Félix. Marte kom tilbake tre måneder senere. Da giftet de seg, og Marte ble boende i Den dominikanske republikk sammen med Félix i ett år.

Etter hvert fikk de klarsignal fra UDI om at Félix kunne flytte sammen med Marte hjem til Norge.

Félix hadde mye erfaring med utenlandske jenter også før han traff Marte. Han var en del av en omreisende dansegruppe som underholdt på forskjellige hoteller. Han karakteriserer turister som ”gale i hodet”, og som strødde rundt seg med penger. ”Jeg behøvde ikke spørre om penger engang, jeg kunne bare ta en titt ned på skoene min og i en bisetning konstatere at jeg trengte nye sko – så fikk jeg det!”

Etter at de kom til Norge, hadde Félix en periode der han var veldig skuffet. Ting var ikke slik som han hadde forventet seg, og han kjedet seg mye. Han jobbet lite, slet med språket, savnet familien og vennene, og han savnet landet sitt. Han beskrev seg selv som en sanky panky før han traff Marte, men etter at han ble forelsket og følte ekte kjærlighet forandret han seg. Men det var ikke gjort på et øyeblikk. I de første månedene hans i Norge var han en skjørtejeger, selv om han alltid stoppet flørtingen før det gikk så langt som til utroskap. Félix gikk mye ut, så på andre jenter og blunket og flørtet med dem. Félix og Marte kranglet og diskuterte rundt det, men Marte forsto også at han kjedet seg, og at han var i en tilpasningsfase.

Jeg spurte han hvorfor han fortsatte å flørte med andre etter at han var bevisst på at han hadde funnet sin store kjærlighet. Félix svarte med å le og si at han er jo en dominikaner. Etter hvert sluttet han å flørte med andre, og han føler nå at han oppfører seg i et ekteskap som hvilken som helst annen nordmann. De dominikanske vanene har han lagt bak seg.

Første gang jeg spurte Félix om hvor godt han kjenner til spillet jeg observerte, nektet han for at han kjente til noe slikt. Han skyldte på at det kunne være fordi det var over ti år siden han bodde i Den dominikanske republikk, men han kjente verken til spill eller skuespill. Det store smilet han strevde med å skjule, men langt fra klarte, bekreftet overfor meg at dette visste han mer om enn det han i første omgang ville innrømme. Etter tydelig å ha tenkt seg litt om begynte han å unnskyldte dominikanerne ved å si at det ikke er de dominikanske guttenes feil, det er turistene som er gale. Turistene er kun ute etter sex, og bryr seg ikke om at dominikaneren har flere jenter på samme tid. Her bekreftet han mye av det jeg var ute etter. Men han ønsket ikke i første omgang å kalle det et spill, og han ville ikke si noe negativt om dominikanske gutter. Jeg understreket overfor Félix at jeg ikke skriver en oppgave som stiller dominikanske gutter i et uheldig lys, tvert imot jeg skriver om noe som er helt vanlig i alle

samfunn i hele verden. Ungdom er tilgjengelige for hverandre, de flørter, setter grenser, flytter grenser, øver på å være voksne, blir kjent med seg selv og andre. Ingenting av dette er det tilsynelatende noe galt med. Jeg skriver verken om vold, tvang, eller undertrykkelse. I det samfunnet jeg drøfter, er det helt valgfritt om man vil være med å spille eller bli spilt med, eller om man vil holde seg langt unna. Dette gjelder for både guttene og jentene. Spillet og skuespillet jeg skisserer, er trinn på stadiet mellom ungdom og voksen. Ingen blir voksen på én dag, ingen går fra å være ungdom den ene dagen til å være voksen den neste. Alt er en prosess som handler om akselerert læring, innsamling av erfaring og refleksjon.

Félix fastholder, som han sa til Marte under hennes andre periode i Den dominikanske republikk, at ”han selv er ikke som andre dominikanere”. ”Hvorfor er du ikke som de andre? - og hvordan kan du si at du ikke er det?” spør jeg han. Han kan ikke svare annet enn at han ble forelsket, og var sikker på at det var Marte han ville ha. Han skjønner godt at det var vanskelig for Marte å tro på han, når det er så mange dominikanere som sier det samme, men uten å mene det. Félix hadde åpenbart kjennskap til spillet, men han sjarmerte ikke Marte for at hun skulle bli en i rekken av jenter for at han kunne bevise sin mannlighet. Han så på henne som sin store kjærlighet, og ville satse alt på henne.

Oppsummering

I kapittel 4 har jeg sett på Tigerspillets ulike regler som må følges. De dominikanske guttene er de eneste som deltar i spillet, og målet er å konkurrere mot hverandre, vise mest mulig mannlighet og at de er en Tiger. Det er viktig for de dominikanske guttene å ha både faste og tilfeldige kvinnelige bekjenskaper, og det å sladre på hverandre om dette er tabu. Det eksisterer egne mønstre for hierarki og territorium, og de dominikanske guttene finner og utvikler sin egen spillestil, der de bestemmer seg for å vektlegge noe fremfor noe annet. Eksempler på spillestiler kan være tilbaketrekking, ønske om å vekke nysgjerrighet, spille på medlidenhet og dårlig samvittighet hos jentene, øse på med komplimenter eller spille mystisk og utilgjengelig. Jeg har tatt for meg skuespillenes dramaturgi, og hvordan de dominikanske guttene ønsker å være mest mulig sentrale i et skuespill som omhandler kjæresten og andre jenter, for å kunne lykkes i Tigerspillet. Det finnes ingen avslutning i Tigerspillet, men guttene kan ta valget mellom å selv fortsette Tigerspillet, eller gå ut av det for å lære den andre mansrollen, en mansrolle der han er en god far og sørger for at kvinnen han bor sammen med og barna har det de trenger og har det bra.

Kapittel 5 Kjærlighet, makt og økonomiske perspektiver

Jeg vil se nærmere på hvordan Giddens ulike kjærlighetsidealer brukes aktivt som midler i Tigerspillet. Jeg illustrerer dette med eksempler fra Tentación. Jeg vil også analysere hvordan jeg mener makt og økonomiske forhold har betydning i denne studien. Jeg drøfter om det jeg har forsket på kan sammenlignes med noen form for sexturisme, om ”sanky panky” har betydning i Tigerspillet og i hvilken grad de skandinaviske jentene er bevisst på eller aksepterer guttenes oppførsel i Tigerspillet.

5.1. Partnervalg og sjekking

Sosiologer vil hevde at samfunnet legger føringer på hvem vi gifter oss med. Det vil med andre ord si at hvor parter møtes og hvem som snakker med hvem, ikke kan betraktes som en ren tilfeldighet. Det miljøet man er i, fritidsinteresser, sosial bakgrunn og utdanning er bestemmende for hvilken partner man ender opp med.⁷²

- Jeg vil se nærmere på hvordan dominikanere og skandinaver møtes, og hvilke kriterier som ligger til grunn for valg av partner til å spille med i Tigerspillet.
- Hva ser guttene etter når de velger å bytte ut sin partner til fordel for en annen?

Det er ikke entydig sammenheng mellom de sosiologiske teoriene om partnervalg, og min studie. De sosiologiske teoriene handler først og fremst om hvem som gifter seg med hvem, mens det er bare et fåtall av de jeg ser på som gifter seg. Det er derfor usikkert om disse teoriene kan overføres til min studie. Dominikanske gutter ønsker å ha mange partnere, de skandinaviske jentene ønsker kortvarige forhold. Sannsynligvis er kriteriene andre for de partnervalg jeg undersøker i min studie, enn studiene som gjelder valg av livsledsager. Dette ønsker jeg å få frem når jeg forklarer denne delen av Tigerspillet.

I mange relasjoner har tilfeldigheter stor betydning ved valg av partner. Lena, Victoria, Ernesto og Sebastian hadde vært ute og danset en kveld. De to dominikanske guttene og de to skandinaviske jentene hadde byttet på å danse med hverandre, og alle hadde hatt det gøy. Senere fortalte guttene jentene at de hadde diskutert hvem som skulle ende opp med hvilken

⁷² Nygaard, *Partnervalg i det moderne - Vennskap, ferieflørt og kjærlighet*, 105-106.

jente. Neste dag hadde Victoria blitt med Ernesto hjem, og de var dermed et par også i tiden fremover.

Jeg er enig med Granrusten som sier: "Det kan det være tilfeldig at det ble den det ble, men det er ikke tilfeldig at begge var der de var da de traff hverandre."⁷³ Det var ikke tilfeldig at Lena og Victoria hadde reist til Den dominikanske republikk, eller at Lena, Victoria, Ernesto og Sebastian var ute og danset sammen. De likte alle å gå ut, danse og være sosiale. Allikevel kan man se på det som en tilfeldighet at det var Lena og Victoria som var ute akkurat denne kvelden, og ikke Ingrid og Kristine, eller Lena og Kristine. Kan det sees på som en tilfeldighet at var Victoria og Ernesto som ble et par, og ikke Lena og Ernesto? Det skjedde aldri noe mellom Lena og Sebastian. Er det en tilfeldighet? Her kan preferanser, kjemi og likhet/ulikhet diskuteres.

Flere dominikanere og skandinaver er sportsinteresserte, ikke minst i en form for vannsport. Dersom de ønsker å treffe en partner som deler samme interesse som en selv, er det enkelt å komme i kontakt i forbindelse med sportsaktiviteter og kurs i kiting, surfing og windsurfing. Det kan være tilfeldig hvilken skandinav som får hvilken dominikansk surf-instruktør, men det er ikke tilfeldig at både de skandinaviske ungdommene og de dominikanske guttene deltar i disse aktivitetene. Noen dominikanere ser i tillegg på det som en fin mulighet til å bli kjent med de skandinaviske jentene. De fleste dominikanere, som er engasjert i disse aktivitetene, snakker bra engelsk, noe som gjør at kommunikasjonen flyter enklere. Dominikanere og skandinaver blir kjent i åpne omgivelser og kan avtale å møtes igjen for å praktisere sporten sammen en annen dag eller ta en drink senere på kvelden. Både gjennom sportsaktiviteter og på stranden kan folk møtes og bli kjent.

Mye av sjekkingen foregår på utesteder på nattestid. Øystein Gullvåg Holter beskriver sjekking i "Sjekking, kjærlighet og kjønnsmarked". Hans studie er fra 1981, og mye tyder på at sjekkemarkedet i Skandinavia har forandret seg noe siden da. Jeg finner allikevel flere av hans argumenter nyttige for min studie av Tigerspillet. Gullvåg Holter skriver om sjekking: "Sjekking er en trapp av forhandlinger. Målet er et parforhold; kanskje for en natt, kanskje for livet. Sjekking er forhandlinger om samlivsrett og en utprøving av hva den andre har å by

⁷³ Per Tore Granrusten., *Like barn leker på samme sted: Likheter og ulikheter i partnervalg blant samboende studenter i Trondheim* (Hovedoppgave i sosiologi, NTNU, 1996,) 120.

på.”⁷⁴ Gullvåg Holter skriver også hvordan sjekkingen foregår i ulike trinn der veien er lang, og den kan være farlig. Er man i tvil om man befinner seg i trappen eller ikke, får man fort dette bekreftet når man faller. ”Når en er på vei opp, er ikke trappen farlig, men når man har ramlet av, er det ingen tvil om at trappa var virkelig”⁷⁵ Faller de dominikanske guttene i trappen, er det ikke sårede følelser, fordi jenta avviste han, det som plager han mest. Verre er det å vise seg som en mislykket Tiger overfor de andre guttene.

Jeg gjorde observasjoner rundt det som skjedde på barene på stranden om kveldene og nettene. Mye kroppslig kommunikasjon kunne skje under en fem minutters dans på et av barenes dansegulv. Enkelte dominikanere opererer i grupper på flere, mens noen sjekker opp jenter alene fot eksempel ved å sitte i baren. Jeg prøvde å se etter mønstre for hvem som sjekket opp hvem. Jeg så stadig de samme dominikanerne prøve seg på flere forskjellige skandinaviske jenter. Noen ganger hadde de en ny jente hver kveld, andre ganger så jeg dem med flere jenter på en og samme kveld. Jeg fikk ulike forklaringer på dette fra både dominikanere og skandinaviske jenter. Et par skandinaviske hadde følgende teori: De dominikanske guttene måtte iblant se seg om etter nye jenter fordi de fikk avslag hos en jente. Dette var ofte ikke noe tungt nederlag. ”De snur seg bare etter neste blonde hode!”, forklarte noen skandinaviske informanter. Andre ganger var det ”for enkelt” å sjarmere jenta. Hun ga de rett og slett ikke hard nok utfordring. Dette så ikke de dominikanske guttene som tilfredsstillende og spennende nok. Hele sjekkeopplegget kunne derfor være ferdig på få minutter, og dominikanere foretrakk derfor å finne en annen. Det hendte også at dominikanerne gjorde åpenlyst narr av skandinaviske jenter som tydelig var interessert i enkelte av de dominikanske guttene. Dette kan også sees på som en del av spillet. For å vise at man er en god spiller må guttene vinne en pen jente, men ikke en jente som for enkelt lar seg bruke som brikke i spillet.

Gullvåg Holter skriver at det er vellykkethet du selger når du sjekker, og tiltrekning er ingen tilfeldighet. Tiltrekning er vanskelig å definere, og ennå verre å kontrollere. Undersøkelser om sjekking og partnervalg i vesten har gitt et klart og entydig resultat: Tiltrekning eller attraksjon er det viktigste når en velger partner. Noen er attraktive, andre ikke, selv om

⁷⁴ Øystein Gullvåg Holter, *Sjekking, kjærlighet og kjønnsmarked* (Oslo: Pax forlag, 1981), 15.

⁷⁵ Ibid.

skillene kan variere litt fra sted til sted. Tiltrekning er en slags magisk kraft, noe udefinerbart. Men hva attraktivitet egentlig er, har en ikke funnet ut.⁷⁶

Begge grupper av informanter ga uttrykk for at utseendet til en viss grad var viktig når de la merke til hverandre. For de dominikanske guttene telte det blant annet positivt om jenta var slank, og ellers hadde det de så på som et ”normalt pent utseendet”. Men mer enn utseendet var det viktig at jentene var tilgjengelige, men gjerne opptrådte utilgjengelige. De skandinaviske jentene syntes spesielt at de trente sportsguttene var kjekke, og ellers var det flere som fremhevet at de hadde et godt øye til mange, fordi guttene hadde et eksotisk mørkt utseende. Noen av jentene syntes også det var spennende at guttene var annerledes enn ”snille og rolige” norske gutter. De kunne gjerne tenke seg å prøve og være sammen med disse ”bad guys”, da ble det iallfall ikke et kjedelig opphold i Den dominikanske republikk. De skandinaviske jentene mente at de selv var selektive, og ikke ble med hvem som helst hjem. Men jentene beskrev flere av de dominikanske guttene som ”altetende”. Det var ikke enkelt å forstå om det var det korte skjørtet, den lyse huden, det blonde håret, det søte smilet eller rett og slett kun at det var et hunkjønn, som gjorde at dominikaneren plukket ut sitt mål for kvelden. Flere av jentene sa til meg i flere samtaler at de i startfasen av sjekkingen hadde inntrykk av at guttene kun så på kjønn og farge på huden. For dem telte verken personligheten eller utseendet til jentene, og jentene hadde flere ganger opplevd ubehag når de følte at det så tydelig manglet interesse for deres egen personlighet. De dominikanske guttene nektet for at de likte alle jenter når jeg konfronterte de direkte med dette spørsmålet, noen av guttene kunne også gi uttrykk for at de tok spørsmålet fornærmende opp. Men i løpet av samme kveld så jeg dem med flere jenter enn jeg kunne holde oversikt over, derfor legger jeg større vekt på observasjon fremfor guttenes utsagn og får igjen bekreftet viktigheten av Tigerspillet.

Jeg ser noen likhetstrekk mellom Gullvåg Holter sin studie av sjekking på byen i Oslo og min egen studie av Tigerspillet. Gullvåg Holter skriver også om et spill, koder, taktikk og taperne. En stor forskjell jeg merker meg er at han skriver om et spill om blikk, og at det er her han ser push og pull faktorer, hvem som gjør seg tilgjengelig versus utilgjengelig. Blikk er noe dominikanerne lett hopper over. Mange går rett på fysisk kontakt, dans og komplimenter. Det er som om de ikke har tid til å vente, og flere skandinaviske jenter opplever dette som en veldig annerledes sjekking enn hva de er vant til fra skandinaviske gutter.

⁷⁶ Gullvåg Holter, *Sjekking, kjærlighet og kjønnsmarked*, 18-19.

Noen av de skandinaviske jentene sa at dominikanerne ikke tok et nei for et nei. Hvis en dominikaner en kveld ønsket å prøve seg på en jente ved å danse med henne og helst prøve å kysse henne, men jenta sa nei, virket det som om guttene synes det var spennende, og at de følte at de sto overfor en utfordring. Samtidig ville ikke guttene risikere ikke å få napp noe sted, så utover kvelden kunne de begynne å bevege seg mer rundt på jakt etter en jente som ikke var så vanskelig å få med seg hjem. Dette kunne de dagen etter nekte for overfor den jenta de kvelden før ikke hadde klart å sjekke opp. Denne oppførselen har også noe tigeraktig over seg, ”smidige bevegelser på jakt”, og det er ikke vanskelig å trekke en linje mellom denne beskrivelsen og navnet Tiger.

Jeg observerte en gang en gutt, som uten å være klar over at jentene var venninner, hadde hatt med seg to venninner hjem to netter på rad. En av jentene konfronterte han med dette, men han nektet for at det hadde skjedd. Han kunne godt tenke seg å ta en alvorprat med henne som hadde servert henne dette ”falske ryktet”. Uansett hva den skandinaviske jenta sa, og detaljene hun ga, så nektet den dominikanske gutten hardnakket for at han hadde hatt med seg en annen jente hjem. Dette vitner om dårlig spill fra dominikanerens side. Han undervurderte åpenbart vennskapet mellom de to jentene. Ved at han prøvde å sette de to jentene opp mot hverandre, oppnådde han kun å øke gapet mellom seg selv og begge. Til slutt endte det opp med at ingen av de to jentene ville ha han.

Når det gjaldt bytte av partner, og hvorfor og hvordan de dominikanske guttene bestemte seg for det, var dette, sett fra de skandinaviske jentenes ståsted, veldig uforutsigbart. Flere av jentene hadde opplevd å bli dumpet for en annen jente, uten noe forvarsel. Siden Tentación er et sted som trekker til seg mange turister fra hele verden, er det stor gjennomtrekk av ungdommer. Ikke alle jenter i 20-årene blir over flere måneder, som flere av de skandinaviske studentene, men jentene som kommer ned som turister bare et par uker, kan allikevel skape mye dramatik i et forhold mellom en dominikansk gutt og en skandinavisk jente. Julie ble svært overrasket da hennes dominikanske gutt, Nahuel, plutselig falt tilsynelatende pladask for en turist. Forholdet mellom Julie og Nahuel var ikke mer enn en måned gammelt, men det hadde vært intenst og lidenskapelig, og Julie ble svært såret over den sterke og tydelige interessen Nahuel viste overfor den nye jenta. Etter at denne jenta reise hjem igjen, ville Nahuel ha Julie tilbake, men allikevel fikk han henne til å føle at det var hun som måtte kjempe for å at forholdet skulle komme tilbake der det hadde vært, og at det ikke var noe han ønsket å anstrenge seg for. Da kunne han heller finne en ny jente. Julie følte at det var

nærmest han som ga henne og forholdet en ny sjanse i stedet for omvendt, slik hun mente det burde ha vært. Julie hadde på en måte lyst til å kutte han ut, hun så at han ikke behandlet henne bra. Men hun klarte det ikke så lenge hun hadde sterke følelser for han, og det betydde mye for henne at de tilbrakte tid sammen. Nahuel spilte godt, og oppnådde det han ønsket.

De skandinaviske jentene hadde, naturlig nok, blandete følelser rundt det bli dumpet av en dominikaner til fordel for en annen jente. Noen tok det greit, og sa at det hjalp dem til å se at det ikke var noen mening i å holde liv i et forhold, der de åpenbart var altfor forskjellige til at de noen gang å kunne fungere sammen i noe annet enn i en ferieført. Andre jenter opplevde kjærlighetssorg. Flere av de skandinaviske jentene, til tross for at de dominikanske guttene langt fra hadde oppført seg bra, ønsket de dominikanske kjærestene tilbake, og noen ønsket at dominikanerne skulle ta det som en utfordring å få jentene tilbake. Mange hadde vanskelig for å legge bruddet helt bak seg. Det gjorde ikke saken enklere at de hadde flere uker igjen av oppholdet i Den dominikanske republikk. Noen ganger hevnet jentene seg ved å være sammen med andre dominikanere. Siden miljøet ikke var så stort, var det ofte enten en kamerat av den tidligere kjæresten eller en som han var uvenn med. Situasjonen ble som regel da enda mer urolig og full av dramatik. Ting kunne forandre seg svært raskt, og i løpet av en helg hadde et par hatt opprivende krangler, både den ene og den andre hadde vært med andre personer hjem, så hadde de funnet tilbake til hverandre for en natt, før de igjen var bitre uvenner. Hva som ble sagt av hvem og når, var ofte vanskelig å få tak i, også fordi det var alkohol med i bildet, og fordi de husket forskjellig.

En vesentlig forskjell mellom dominikanske gutter og skandinaviske jenter var deres bakgrunn når det gjaldt skolegang og utdanning. For en stor andel av lokalbefolkningen jeg ble kjent med i Miraflores og i Tentación, var utdanning noe som ble høyt respektert og anerkjent. Jeg hørte aldri noen si noe nedsettende om høyere utdanning eller om noen som hadde gått på universitetet, tvert imot var det noe som ble høyt verdsatt og en mulighet som dessverre ikke var tilgjengelig for alle der. Foreldre var tydelig stolte av barna sine dersom de mente at de var intelligente. Jeg hørte flere ganger foreldre fortelle meg om barna sine og så tilføye: ”Min datter er veldig intelligent, hun er så flink i matte.”, eller: ”Min sønn på seks år lærer engelsk på skolen, og han kan allerede telle til hundre.” Det å studere ved et universitetet koster penger, og i tillegg må de ha penger til å leve av. Dermed blir ofte løsningen for dem som skal studere, enten å jobbe så mye de klarer ved siden av studiene, eller å veksle mellom perioder med jobb og perioder med studier. Tidligere kunne en familie

ikke hjelpe alle barna med penger til å studere, da familien ofte besto av mellom ti og tjue barn. I dag er det vanligere med færre barn, men mange familier strever like fullt med å få endene til å møtes. Svært få av mine dominikanske informanter har høyere utdanning. Noen ønsker å ta det ved en senere anledning, for andre er det ikke et tema.

Ut fra mine observasjoner er det mange som mener engelsk er en nøkkel som åpner flere dører. Dersom de dominikanske guttene kan snakke engelsk, kan de få en jobb innen turistnæringen. De færreste dominikanere lærer engelsk på den lokale barneskolen. Dersom de går på en privat skole, er det mer engelskundervisning. Engelsk er et av de viktigste språkene som blir brukt på stranden og i de forskjellige sportsklubbene. Dominikanere kan også lettere få en tettere kontakt med turistene ved å kommunisere på engelsk, noe som igjen kan føre til et mer personlig og intimt forhold. Noen av de dominikanske informantene tok både tysk- og franskkurs ved siden av jobb for å kunne kommunisere bedre med turistene som kommer til Tentación. Pablo ønsket å bli så god i engelsk at han kunne søke jobb hos RCCL, Royal Caribbean Cruiseline. Pablo jobbet i utgangspunktet som kokk på et hotell, men med bedre engelskkunnskaper kunne han søke jobb som servitør på et cruiseskip. Da ville han kunne tjene mye penger på drikkepengene han ville få i restaurantene, og selv om han ikke sa det direkte med ord, ga han uttrykk for at det også var en måte å bli kjent med utenlandske turister på. Noe han også så på som veldig positivt.

Selv om utdanning ikke er noe som de dominikanske guttene hittil har rukket å ta, i motsetning til flere av de skandinaviske jentene, som befinner seg i starten av et studium, så ser jeg en fellesnevner ved at alle er åpne og nysgjerrige og villige til å lære om noe nytt. Flere av de dominikanske guttene hadde et enkelt ordforråd på et skandinavisk språk. Dette var kunnskaper som de hadde lært av tidligere skandinaviske jenter, noen av dem snakket skandinavisk uten noen gang å ha satt sin fot i Skandinavia. I tillegg kan de dominikanske mye om skandinavisk kultur og væremåte etter å ha hatt flere bekjente, venner og kjærester fra Skandinavia.

Rodrigo snakket om sin skandinaviske kjæreste Lisa med stolthet og respekt, og sa at de hadde et veldig bra forhold. Han fremhevet at de var like på mange måter og kommuniserte bra. Rodrigo mente at hun var annerledes enn mange skandinaviske jenter fordi mange skandinaviske jenter drikker seg fra sans og samling på byen, og holder på med mange forskjellige dominikanere på én gang. Jentene kan gjerne ha syv-åtte dominikanere på rad,

være så fulle at de raver rundt og har ikke kontakt med virkeligheten. Rodrigo mente det var galskap. Han var stolt i stemmen da han fortalte meg at hans jente ikke var sånn. Hvis det skulle bli slutt mellom dem, hadde Lisa bedt han om ikke å finne seg en ny skandinavisk jente. Rodrigo hadde også tidligere hatt et lengre forhold til en skandinavisk jente, men han kunne ikke svare på om det var sikkert han kom til å ende opp med å gifte seg med ei fra Skandinavia. Han visste ikke helt hvorfor han ble tiltrukket spesielt av skandinaviske jenter, men det ble bare slik. Nærmest alle i vennegjengen hans hadde skandinaviske kjærester, og det var hyggelig og mye de kunne finne på, når alle kjente hverandre godt og gikk bra overens.

Ut fra mine observasjoner kan det se ut som at det ligger flere aspekter bak partnervalg både fra de dominikanske guttenes side, og fra de skandinaviske jentenes side. På den ene siden søker de spenning ved det ukjente. De vet de har funnet noen som er forskjellige fra dem og som reagerer og oppfører seg annerledes enn hva de er vant til fra tidligere kjærester med samme nasjonalitet som seg selv. Samtidig er det noen felles trekk som flere legger til grunn for sine valg, et av dem er at de har noen like interessefelt. Interessen for vannsport er stor i Tentación. De fleste guttene krever ikke at jentene skal beherske verken kite eller surf, men hun må gjerne interessere seg for det han liker godt, så hun kan se på han under konkurranser, han kan lære henne m.m. Ved siden av sportsaktiviteter er uteliv den største fritidsaktiviteten i Tentación, det er derfor et felles trekk at både guttene og jentene liker å gå ut, og danse. Å gå ut på kveldene er også sosialt, man stadig treffer nye mennesker og utvider sitt sosiale nettverk. Er målet en mer langvarig relasjon, legges det, i tillegg til tiltrekning og attraksjon, også vekt på felles interesser og god kjemi mellom partene. For kortere forhold, som er det som har betydning for guttene i Tigerspillet, legges det vekt på spillet, og det fokuseres på antall jenter, spillestil og spilletrekk. For jentene er det en del av det å høste erfaringer.

5.2. Giddens kjærlighetsteorier i Tigerspill-perspektiv

Giddens definerer *forelskelse* til å være noe eksplosivt, besettende, irrasjonelt, vidunderlig, berusende og drømmeaktig. *Å elske* er langvarig arbeid, tillit, kommunikasjon, forpliktelse, smerte og glede. Forelskelse er gjerne mer kortvarig enn å elske.⁷⁷ De færreste av mine informanter snakket om å elske sine kjærester, de fleste var mer opptatt av spenning, følelser og forelskelse, og fra guttenes side først og fremst Tigerspillet. Jeg velger å bruke Giddens og

⁷⁷ Giddens, *Intimitetens forandring*, 138.

hans teorier om kjærlighetsidealer fordi jeg mener at flere av spillene som de dominikanske guttene legger opp til og spiller, i formen ligner på disse kjærlighetsidealene. Idealer som kan beskrive hvilke midler og hvilken spillestil gutten bruker for å vinne nettopp den jenta han vil ha, og også hvordan jentene ser på relasjonene. Jeg har noen innvendinger mot teoriene til Giddens, det kommer jeg tilbake til mot slutten av kapittel 6 under ”kritikk av teorier”.

- Jeg ønsker å finne ut hvilke kjærlighetsidealer guttenes varianter av spillet ligner på?
- Hvilke er av betydning for dominikanere og skandinaver i Den dominikanske republikk?
- Hvordan bruker de i sine spill ideene om lidenskapelig kjærlighet, romantisk kjærlighet og det rene forhold?
- Deler ungdommene det samme kjærlighetsidealet?

5.2.1. Lidenskapelig kjærlighet

Liv hadde vært helgekjæreste med Antonio i nesten ett år mens hun bodde i Den dominikanske republikk. Da hun kom tilbake på fem ukers ferie, kom etter hvert også en av hans andre kjærester på besøk. Dette var ikke så enkelt for Liv å akseptere, spesielt siden han tydelig favoriserte den andre jenta foran henne. Antonio hadde glemt å hente Liv på flyplassen, men han skyndte seg for å komme frem i god tid for å hente den nye kjæresten. Han brydde seg ikke om at Liv visste om den nye kjæresten, men ville ikke at den nye kjæresten skulle vite om Liv.

De hadde kranglet mye det året Liv hadde bodd i Den dominikanske republikk. Hun sier at på skolen i Skandinavia lærer vi å diskutere, og fremme våre egne meninger på en fornuftig måte. Liv mener at dominikanere ikke lærer det på samme måte. I stedet for å føre en saklig diskusjon sier de: ”Jeg skal aldri snakke med deg mer i hele mitt liv!” og ”Greit, hvis du mener det, så kan du bare mene det!”. Hun vurderte fortløpende om det var en krangel som var verdt å ta og som hun hadde energi til å gjennomføre, eller om hun skulle la det ligge og bare skyve det fra seg. Liv reagerte to dager etter at den nye kjæresten hadde kommet, og sa til Antonio at nok var nok. Hun syntes at noe av det sykeste var, at Antonio la skylden på Liv for at han oppførte seg slik han gjorde og blant annet hadde flere kjærester. Antonio mente at siden Liv hadde en annen kjæreste i Skandinavia kunne han ha flere kjærester også. Liv mente at forskjellen var at hun ikke hadde to kjærester i samme land eller samme by. Liv flyttet ut av leiligheten hans, der han kom og gikk mellom henne og hans andre kjæreste, som bodde på hotell. Da Liv hadde mindre enn én uke igjen av ferien sin på Den dominikanske republikk,

begynte hun et forhold til broren til en kamerat av Antonio. Antonio viste seg da tydelig sjalu, og rett før Liv skulle reise, ”ordnet det seg” mellom de to igjen.

Flere av kameratene til Antonio synes at Liv oppførte seg rart. De forsto ikke at hun var interessert i å holde kontakten med Antonio, når han oppførte seg så dårlig mot henne som han gjorde. Liv svarte at hun ikke kunne styre følelsene sine. Fornuftsmessig visste hun at hun ikke hadde det godt i forholdet til Antonio, og at måten han behandlet henne på, slet på henne, men hun klarte ikke å være fornuftig når hun hadde så sterke følelser for ham. Hadde det vært venninnen hennes det gjaldt, hadde hun bedt henne om å holde seg langt unna han, men hun ville heller gjennomgå det som var vondt for å kunne oppleve de øyeblikkene der de hadde det bra. Hun trodde ikke det var siste gang hun kom til å reise ned for å besøke Antonio.

Sunniva var forelsket i Carlos. De hadde sovet sammen omtrent hver natt i to måneder, og alle i omgangskretsen deres så på dem som et par før hun helt uten forvarsel ble dumpet til fordel for Linda, en ny jente som kom på ferie til Tentación. Carlos oppførte seg ikke pent mot Sunniva, og utnyttet at hun hadde sterke følelser for han. Da Linda etter to uker reiste hjem igjen, var Carlos klar til å ta opp igjen forholdet til Sunniva. Sunniva var såret over behandlingen samtidig som hun fortsatt hadde følelser for han. De fortsatte et turbulent forhold i enda to måneder før Sunniva reiste hjem til Skandinavia. I løpet av disse to månedene flørtet de begge åpenlyst med andre, og det var vanskelig å se hvem som spilte mest spill. Sunniva prøvde delvis en stund å involvere seg med en annen gutt, Mario, som sa han hadde sterke følelser for henne. Men det at både Carlos og Mario hadde kjærester som bodde i Skandinavia, gjorde at Sunniva prøvde å holde litt på fornuften sin som sa at dette ikke var gutter til å stole på. Spesielt uttrykte hun redsel for å falle for Mario, som hun så på som en enda sterkere spiller enn Carlos. Hun syntes det var vanskelig å vende hjem når hun fortsatt hadde så sterke følelser for Carlos, men hun ønsket ikke å ha han som kjæreste, når han samtidig som han fortalte henne hvor glad han var i sin skandinaviske kjæreste, var ”kjæresten” til Sunniva mens hun var i Tentación. Noen sa at Carlos og kjæresten hadde et såkalt åpent forhold, men Sunniva syntes det allikevel ble for mange involverte i et slikt ”forhold”, at det gikk greit for en kort periode, men egentlig var det bedre å holde seg unna.

Hannah var på ferie i Tentación i kun en uke. Hun betrodde meg at hun hadde hatt et forhold til Manu i tre dager. Det hadde vært veldig intenst, og hun hadde følt at dette var virkelig spesielt. Det var mer enn et tilfeldig eventyr for hennes del. Men så hadde han uten forvarsel

sagt at alt gikk så fort, og han kunne ikke involvere seg fordi han hadde hatt et langdistanseforhold til noen i Skandinavia tidligere. Han orket ikke det en gang til. Hannah tok avvisningen tungt. Hun sa at hun vanligvis ikke er med en gutt hjem så raskt, men at med han hadde alt føltes så riktig, og han hadde sagt så mye fint til henne. Hun var usikker på hva hun burde tro og tenke etter at hun hadde reist hjem, men hun klarte ikke la være å tenke på han. Hun var håpløst forelsket. De hadde kun hatt tre dager sammen, men kunne hatt tre dager mer hvis han ikke hadde bestemt seg for at han ikke ville treffe henne mer. De hadde kun vært på hils de tre siste dagene, tre dager som hadde vært vonde for Hannah. Hannah hadde veldig lyst til å reise ned igjen til Tentación, enten for en kortere eller lengre periode. En stor del av grunnen til dette var Manu, og hun innså derfor med fornuften at det beste var å styre unna eller iallfall la det gå en lang stund. Han ønsket jo ikke å være sammen med henne.

Slik jentene snakket til meg om sine forhold til Antonio, Carlos og Manu spilte guttene Tigerspillet som om de alle var i et lidenskapelig kjærlighetsforhold. Dette var forhold bestående av mange uenigheter og svak kommunikasjon, men med mye lidenskap. Jentene ønsket å tro at forholdet besto av mer enn bare lidenskap og sex, men de så alle tre at det var mange tegn som tydet på at guttene kun brukte jentene slik det passet dem, og at guttene langt fra hadde de samme følelsene for jentene som jentene hadde for dem.

Jeg snakket med disse tre jentene under tre veldig ulike settinger. Liv traff jeg på en grillfest hos noen av de dominikanske guttene. Hun var trist, frustrert og nedbrutt, og en venninne av meg og jeg brukte mye tid på å lytte til henne denne kvelden. Sunniva var en jente jeg hadde jevn kontakt med under hele det andre feltarbeidet, og vi hadde mange interessante samtaler om dominikanske gutter og deres spill. Hannah er en bekjent som tok kontakt med meg på facebook rett etter jeg var kommet hjem fra mitt andre feltarbeid. Hun så at jeg akkurat hadde vært i Den dominikanske republikk, og var derfor spent på om jeg kjente Manu, hvilket jeg jo gjorde. Vi chattet i nærmere to timer, der hun brukte mye tid på fortelle om sine følelser og opplevelser av det kortvarige forholdet. Hun spurte meg flere ganger hva jeg synes hun skulle gjøre, og om jeg trodde han hadde ment det han hadde sagt til henne. Jeg følte jeg kom i konflikt mellom at jeg ikke ønsket å knuse hennes håp om at det hadde vært ”ekte”, eller ”sladre” på Manu (som jeg kjenner bedre enn henne), samtidig som jeg synes hun burde få vite ”sannheten”. Jeg rådet henne til å bruke god tid hjemme før hun eventuelt bestemte seg for å reise tilbake til Tentación, og at jeg ikke kunne vite noe sikkert men jeg ”tror” at ”mange

av guttene kan overdrive med ord når de skal beskrive sine følelser, og at de kan ha et litt komplekst forhold til sannhet”.

Jentene snakket alle tre om hvor sterke følelser de hadde for guttene, og at de følte seg dårlig behandlet. Det lidenskapelige kjærlighetsidealet fremstiller kjærligheten som overveldende, fortryllende og forheksende. I starten av forholdene var guttene veldig opptatte av å vise jentene oppmerksomhet, ringe, sende meldinger, gi komplimenter og vise at de ønsket jentene. Etter at jentene kanskje også hadde fått følelser for guttene og begynte å besvare denne oppmerksomheten, trakk guttene seg sakte men sikkert tilbake, slik at det tilslutt nesten bare var jentene som ringte og tok kontakt med dem og ikke omvendt. Unntakene var hvis guttene ikke hadde hørt fra dem på en stund, da kunne de ringe eller sende SMS for å ta et initiativ. Dette initiativet kunne komme veldig fort dersom guttene fikk høre at det kunne være snakk om en ny gutt inne i bildet.

Giddens ser på lidenskapelig kjærlighet som en trussel mot den sosiale orden og direkte skadelig for ekteskapet fordi det kan handle om grenseoverskridelser og ikke nødvendigvis reflektert i det hele tatt. Lidenskapelig kjærlighet er langt fra rettet mot en forventet og bearbeidende fremtid, og Sunniva sa at hun både gledet og gruet seg til avreisedato. Hun gruet seg til avskjeden med Carlos, men hun gledet seg til å komme over forholdet til han og at bruddet skulle være endelig. Hun var sliten av å være så emosjonelt knyttet til en person hun fornuftsmessig visste ikke var bra for henne.

Den som føler lidenskapelig kjærlighet er kun opptatt av den andre og glemmer alt rundt seg. Dette var en illusjon guttene ønsket å bygge opp for å kunne spille Tigerspillet slik de ønsket. Disse karakteristikene av den lidenskapelige kjærlighet stemmer med noe av hvordan jentene oppfattet disse forholdene, men samtidig ikke helt. Når de snakket med meg, var de alle tre tydelig reflekterte over den dårlige behandlingen som guttene ga dem. De ga signaler om at de ønsket en slutt på det, men om de egentlig ønsket å bryte ut eller om det mer gjaldt å få slutt på den dårlige behandlingen, vet jeg ikke om de selv var helt sikre på. Det var tydelig at når de var sammen med sin dominikanske gutt, var det ikke fornuften eller refleksjonen som de tenkte mest på. Da handlet det mer om å nyte øyeblikket og hverandre. Så lenge guttene hadde jentene der de ville ha dem og var herre over situasjonen, betydde det ikke noe for dem at jentene ikke var fornøyde. Tvert imot var dette også et kalkulert trekk ved spillet. Jentene

skulle se på dem som ”bad guys”, det er da de beholder spenningen og usikkerheten rundt det å ikke være sikre på hvor man egentlig har hverandre.

Jeg mener at disse tre jentene opplevde forelskelsen som lidenskapelig kjærlighet. Når de var sammen med sin dominikanske kjæreste ble de forblindet av sine egne følelser. I starten ønsket alle tre en flørt, et kortvarig forhold, men følelsene deres kom etter hvert i veien. Etter å ha lest Rudberg sin forskningsrapport om hennes generasjoner som for mer generasjon blir mer reflekterte over egen situasjon og mer selvstendige, beskriver jeg jentene i min oppgave som svært selvstendige og frie og som i utgangspunktet trodde at de kunne gå inn og ut av ferieflørtten med den dominikanske gutten som de selv ønsket. Men etter hvert viste det seg at dette ikke stemmer, følelsene hindret dem i dette. De ønsket å ikke involvere seg så mye som de gjorde, fordi deres egne følelser gjorde dem vondt. Men de klarte ikke å styre følelsene, og løsningen ble derfor å prøve å holde tett kontakt med guttene, i det minste i den tiden de hadde til rådighet.

5.2.2. Romantisk kjærlighet

Flavio har kjæreste i Skandinavia men har ofte med seg andre jenter hjem, og oppfører seg som en singel gutt når han er ute på byen. Jeg spurte om han ble forelsket i flere jenter på en gang. Ja, det kunne skje, sa han, og det var derfor han ikke klarte å være trofast mot henne som befant seg i Skandinavia. Hun var langt borte, og det var så mange pene jenter tilgjengelige. Jeg spurte om han ser for seg å ha det slik resten av livet. Han svarte at når han skal slå seg til ro og få barn, vil det bli annerledes. Han mente han kunne være forelsket i flere, men elske kun én. Når en person elsker en annen, vil han ikke lenger kunne bli forelsket i andre. Han hadde ikke opplevd det enda, men han var overbevist om at når han en gang i fremtiden fant den som han skulle være sammen med resten av livet, da skulle det bli lett å være trofast. Flavio og kjæresten hans sendte hverandre ofte søte meldinger på facebook, og viste da for hverandre og alle venner og bekjente at de tilsynelatende var forelsket og brydde seg om hverandre.

Flavio bruker det romantiske kjærlighetsideal som middel i sitt spill. Han venter på den eneste rette, som han skal være sammen med livet ut, hun som skal få han til å kun tenke på henne og glemme alle andre vakre jenter som befinner seg rundt. han. Mens han venter på at drømmejenta skal dukke opp, tenker han at han er ung, har mulighet til å opparbeide seg erfaring og bør nyte det han kan. Han påstår at han har følelser for den skandinaviske

kjæresten sin, men han kunne aldri tenkt seg et liv der han satt trofast og kun ventet på henne, mens hun befant seg i Skandinavia og han var i Den dominikanske republikk. Til det var det for stor avstand mellom dem, for lang tid mellom hver gang de så hverandre og for mye usikkerhet i forholdet. Han tror også at hun har mer følelser for han enn han har for henne. Han har derfor sine tvil om hun er den rette, og han kan derfor prøve andre jenter i sitt spill, mens han er på leting etter henne som han tror skal få han til å glemme at det finnes andre jenter i Tentación. Allikevel skaper han en forestilling om et romantisk kjærlighetsideal, der han gir henne bekreftelse på at hun er den han vil ha, og han ønsker ikke at hun skal vite noe om de andre jentene han har. Ut fra meldingene som hun postet på facebooksidene til Flavio ga hun uttrykk for at hun savnet han, var glad i han, gledet seg til å se han igjen og var stolt av han.

5.2.3. Det rene forhold

Enkelte gutter mener de kommer til å ende opp med en skandinavisk jente, selv om det vil bli slutt med den de er sammen med nå. En kveld ute på byen traff jeg Miro, en dominikansk gutt. Den skandinaviske kjæresten hadde akkurat gjort det slutt med han. Miro så lei seg ut, men sa til meg: ”Det går bra med meg, jeg finner meg bare en ny skandinavisk jente og flytter til Skandinavia.” Han fortalte meg at han var veldig glad i henne fortsatt, men hun hadde brukt narkotika, noe han var sterkt imot. Miro mente de hadde for ulike holdninger og meninger, noe som gjorde at de ikke kunne fungere sammen i lengden. Han regnet med det ville ta litt tid å komme over bruddet med henne, men han påpekte at han hadde fortsatt tro på kjærligheten. Han fortalte at de hadde hatt mye bra sammen, men nå så det ut som det beste for begge var å gjøre det slutt. Jeg tolker det som at han bruker ”det rene forhold” som en plattform å spille fra. Miro hadde vært flere ganger i Skandinavia sammen med kjæresten, noe som hadde vært en bra opplevelse for de begge. Begge hadde da jobbet for å tjene opp penger som de senere kunne leve av i Den dominikanske republikk. Et felles syn på planlegging, arbeid og fornøyer, og ikke minst kommunikasjon og en likestilling mellom de to så ut til å være en del av forholdet. Det var allikevel en del uenigheter som så ut til å være en grunn til at de hadde gjort det slutt. Begge hadde ment at de hadde det bedre hver for seg enn sammen.

Valentino ventet spent på at kjæresten hans skulle komme ned til Den dominikanske republikk igjen. Han hadde snakket med henne noen uker før hun skulle komme. Hun hadde fortalt at hun hadde vært sammen med en gutt hjemme, og det hadde vært veldig tungt for Valentino. Men han var også glad da hun sa at hun gledet seg til å komme, og fortsatt ønsket

at de skulle være sammen som de hadde vært før. Valentino kunne valgt å ikke ville ha noe mer med Malin å gjøre. Men de positive sidene ved henne og forholdet de hadde, veide opp for det som hadde skjedd, og Valentino ønsket at de skulle fortsette å være sammen. Da Valentino skulle reise for å hente henne på flyplassen, var han utålmodig og litt nervøs. Jeg så Valentino og Malin flere ganger mens hun var på besøk. De kirket og surfet sammen, var ute på byen men dro tidlig hjem og var kjærlige og oppmerksomme mot hverandre. Jeg så aldri at de kranglet eller at noen av dem var sammen med andre. Jeg fikk inntrykk av at de hadde følelser for hverandre, og at de gledet seg over å være sammen. Jeg så aldri Valentino flørte eller være med andre før Malin kom til Tentación. Jeg ser på disse to som et eksempel på det rene forhold. De har respekt for hverandre, og en likestilling i forholdet. De får begge noe ut av det å være sammen med den andre. Malin prioriterer både tid og penger, noe som hun som student ikke har mye av. Hun ville ikke valgt dette hvis det ikke var noe som ga henne noe. Valentino velger å tilgi Malin, og bruke tid sammen med henne. Samtidig avstår han tilsynelatende fra andre jenter også når Malin ikke er i Den dominikanske republikk.

Både Miro og Valentino satte krav til den andre partneren, krav som tilsynelatende også gjaldt for dem selv. De har et fokus på kommunikasjon og likestilling. Når den skandinaviske kjæresten til Miro brøt hans krav, ønsket han å avslutte forholdet. Han så ikke for seg hvordan de igjen skulle bygge opp tillit for å kunne reparere skaden i forholdet. Valentino valgte det andre alternativet ved å tilgi Malin og fokusere på det som var bra, slik at de kan gjenopprette forpliktelsen og knytte seg sterkere sammen i en felles historie. Begge guttene virket på meg som de var reflekterte i forholdene, og de store kranglene og diskusjonene hørte jeg ikke noe om. Jeg fant flere ting som bygget opp under at disse forholdene har trekk fra det rene forhold, selv om jeg også må påpeke at det tilsynelatende også var romantikk og lidenskap i disse forholdene. Jeg hørte i flere tilfeller informanter si at dominikanske gutter har følt en mangel på omsorg, kjærlighet og oppmerksomhet under oppveksten. Dette er noe de skandinaviske jentene gir dem. I motsatt fall er ikke de skandinaviske jentene vant til å bli overøst med komplimenter og kjærlighetserklæringer, noe som smigrer mange av dem. Jeg velger å sette dette i forbindelse med det rene forhold fordi det utgjør en gjensidighet i det å både gi og ta noe som alle setter pris på: kjærlighet, omsorg, oppmerksomhet, komplimenter og kjærlighetserklæringer. Begge parter i forholdet gir og tar, noe som gir en likevekt.

Det var ikke alltid enkelt å ha de dype samtalene om følelser, forelskelse og kjærlighet, verken med de dominikanske guttene eller de skandinaviske jentene. Dels tror jeg at det er

fordi de er unge, rundt 20 år. Det kan godt hende at de har opplevd kjærlighet, men de har ikke mange års tidligere erfaringer å sammenligne med og flere sa selv at de var usikre på følelsene sine. De mente det var vanskelig å beskrive dem, og følelsene forandret seg raskt og ofte. Derfor understreker jeg at slik de opplever sine forhold som oftest ikke er i overensstemmelse med deres egne kjærlighetsidealer. De aller fleste jentene jeg snakket med og har observert, er bevisste på spillet til de dominikanske guttene og velger enten å være med, eller ikke å være med, i det. Det interessante jeg ønsket å drøfte nærmere i min oppgave er hvordan de dominikanske guttene får sine relasjoner til å ligne på ulike kjærlighetsidealer. Konklusjonen jeg her trekker er at de dominikanske guttene aktivt bruker Giddens sine kjærlighetsidealer, selv om de naturlig nok ikke har lest om dem, men de prøver seg frem for å kunne bruke det idealet jenta har, for å lage en illusjon rundt det. Det være seg at den skandinaviske jenta ønsker et lidenskapelig, romantisk eller rent forhold. Ved å mestre dette, mestrer han også Tigerspillet.

I denne delen av studien finner jeg det også nødvendig å poengtere noe som jeg på grunn av avgrensning ikke analyserer og vektlegger på samme måte som jeg legger vekt på andre sider av Tigerspillet. Jeg skrev i innledningskapitlet at Sofia snakket om at de dominikanske guttene ofte fikk følelser for de skandinaviske jentene. Til tross for at lengden på mine feltarbeid var relativt korte, så jeg også tegn på at guttene ble følelsesmessig engasjert i jentene. Det kan derfor være vanskelig å spille slik de egentlig hadde tenkt på forhånd, fordi følelsene kommer i veien. Det blir plutselig mer viktig for gutten hva jenta synes om han, enn hva de andre guttene synes. Dermed er gutten fanget i sitt eget spill. Jentene kan oppleve noe lignende da de i starten av en relasjon ser for seg en kort ferieført, men etter hvert innser at gutten betyr noe mer enn det. Dette kan få store konsekvenser hvis jenta bestemmer seg for å utsette studier, jobb og hverdagen hjemme for å tilbringe mer tid i Den dominikanske republikk med kjæresten sin. Jenta velger da en situasjon med mange følelsesmessige oppturer og nedturer fremfor en kjærlighetssorg. Min konklusjon på dette er at de som blander følelser og spill blir de mest sårbare i situasjonen.

5.3. Makt og økonomiske perspektiver

I starten av oppholdet hørte jeg av både skandinaver og dominikanere at de dominikanske guttenes eneste motiv for å bli kjent med de skandinaviske jentene var av økonomisk art. I starten begynner det med penger (jenta spanderer), men etter hvert ville de jobbe mot å få

visum til Skandinavia og bli med den skandinaviske jenta hjem til hennes land. Dette ga også en styrke til de fordommene jeg tidligere har hørt i Norge om krysskulturelle forhold. Jeg fikk høre at det var kamp blant de dominikanske guttene om den søteste jenta som kunne få dem til Skandinavia. Men jeg var også på forhånd skeptisk til disse opplysningene. For min del høres det ut som noe som sikkert også er tilfelle, men det er like fullt en myte som kan være ødeleggende for dem som har andre motiver for å bli kjent med skandinaviske jenter.

- Hvilke typer makt finnes blant ungdommene i Tentación?
- Hvordan brukes disse formene for makt?
- Hva slags forhold har mine informanter til ”forhold av kjærlighet” (por amor) eller ”for visum” (por residencia)?⁷⁸
- Finnes det en forbindelse mellom sexturisme og det som skjer mellom de dominikanske guttene og de skandinaviske jentene?

I Tentación er det en generell høy usikkerhet rundt både den private og den nasjonale økonomien. Jeg opplevde ofte hvordan lokale foreldre, barn og ungdommer beklaget seg over hvordan prisene steg uten av lønningene gjorde det, hvordan finanskrisen påvirket turismen i Tentación og dermed også arbeidsmarkedet, og hvor økonomisk korrupte politikerne er. På grunn av mye usikkerhet rundt arbeid og dårlig lønn, er det ikke uvanlig at unge dominikanske jenter velger å prostituere seg. Ofte er det utenlandske turister som er kundene. Disse jentene henger på utesteder, og flere blir formidlet av dominikanske mellommenn.

5.3.1. Makt

De dominikanske guttene er vant til at det er store økonomiske forskjeller også dem imellom. Fransisco har to tanter Lovinda og Bela som begge vasker på restauranter i Tentación seks dager i uken, 8-9 timer hver dag, for en timelønn på omtrent 5 norske kroner. Fransisco selv jobber som kite- og surf-instruktør. Når det er høysesong, kan han jobbe mye, men i lavsesongen blir det lite jobb.. Som instruktør kan han ta forskjellige priser. Dersom det er en turist Fransisco ikke kjenner, og som skal ha en enkelttime, kan timeprisen være opp mot 360 kroner. Det blir billigere jo flere timer man kjøper på en gang. Og er det venner, kan han ta halvparten så mye, kanskje helt ned i 180 kroner for en time. Noe av pengene går til

⁷⁸ Brennan, *What's love got to do with it?* 3.

kiteklubben, Fransisco sin arbeidsgiver, og noe går til Fransisco, som har en timelønn på omtrent 90 kroner.

En dominikansk dame som vasker på en restaurant eller et hotell i Tentación behøver ikke kunne snakke engelsk, og hun kan lett erstattes. Hun får derfor ikke mer lønn enn 5 norske kroner i timen. En kiteinstruktør må for det første være god til å kite og til å lære det bort. Dernest, for å jobbe på en av klubbene eller kiteskolene må han ha gått kurs for å bli sertifisert. Han må også kunne kommunisere på språk som turistene også kan, engelsk er et absolutt og gjerne tysk eller fransk i tillegg. For å illustrere noen eksempler på hva ting koster i Miraflores har jeg laget følgende liste: En middag med ris og kylling på en lokal restaurant - 16 kroner, en rull med toalettpapir - 3 kroner, en halvliter Coca Cola - 5 kroner, en flaske 1,5 liter vann - 3,50 kroner og et brød - 8 kroner. På en restaurant i Tentación koster en hovedrett i underkant av 100 kroner og oppover. Dette betyr at for å kunne kjøpe en halvliter Coca Cola, må en renholder jobbe 1 time, for en flaske 1,5 liter vann 42 minutter og for et brød må hun jobbe omtrent 1,5 timer. Problemet er først og fremst de store lønnsforskjellene. De med lavest lønn blir svært fattige, utgiftene til mat vil kreve mye av inntektene selv om boutgiftene antakelig ikke trenger å være så store.

De skandinaviske jentene har en økonomisk makt. Det er ingen av de dominikanske guttene i min studie som har økonomisk makt på tilnærmet samme nivå. En dominikansk venn sa til meg: ”Det er ikke nødvendigvis de skandinaviske jentene som har pengene, men foreldrene gir dem penger når de trenger dem.” Lønns- og prisnivå i Norge er noe helt annet enn nivået i Den dominikanske republikk. Når de dominikanske guttene ser hvordan turister bruker mye penger, kan de fort tro at det er en lettere verden å leve i, dersom man har mer penger enn det de selv har.

Henrik var en av de fem prosentene skandinaviske gutter som oppholdt seg over lengre tid i Tentación. Han fortalte meg at de var blitt fortalt at de dominikanske guttene hadde to mål med å bli kjent med de skandinaviske guttene. Det ene var av økonomiske grunner, det andre var for at de skulle kunne bruke deres ”vennskap” til å bli kjent med de skandinaviske jentene. I begynnelsen av oppholdet hadde Henrik og kameraten hans Herman hengt sammen med flere av de dominikanske guttene, siden de alle var lidenskapelig opptatte av kitesurfing. Henrik og Herman hadde spesielt vært mye sammen med to dominikanske gutter. Etter hvert syntes Henrik og Herman at det begynte å bli mye mas om penger. Fordi de to dominikanske

guttene ikke hadde mulighet til å bruke penger på samme nivå som de skandinaviske, forventet de ofte å bli påspandert eller ”å få låne” penger av de skandinaviske guttene. Dette var noe som stadig gjentok seg, enten det var til mat, drikke eller diverse deler til sportsutstyr. Etter at de dominikanske guttene ville låne 1000 pesos (omtrent 160 norske kroner) til gass i leiligheten, sa Henrik at de verken ville gi eller låne bort 1000 pesos, men at de kunne kjøpe én kitetime for 1000 pesos for å gi den til en venninne som hadde bursdag. De var mer komfortable med en handel som ble avsluttet, enn at de dominikanske guttene skulle skyldte dem enda mer penger, som de hadde liten tro på de kom til å få tilbake. Henrik sa til meg at de visste jo hvordan det var, men det hadde blitt mer og mer mas etterhvert. Etter gasshendelsen kuttet de to skandinaviske guttene kontakten med de to dominikanerne. De fortsatte å hilse på hverandre på stranden og ute på byen, men Henrik og Herman ønsket ikke å fortsette vennskapet. Henrik understreket at han oppfattet ikke alle dominikanere på den samme måte, men han hadde erfart at advarselen de hadde fått helt i starten av oppholdet, hadde noe i seg og at enkelte dominikanere ønsket å utnytte deres vennskap.

Under økonomisk kapital kommer også makt over egen frihet og selvstendighet. De skandinaviske jentene besitter en frihet idet de kan komme og reise som de vil mellom Skandinavia og Den dominikanske republikk. De dominikanske guttene har sjelden en slik makt. Guttene kan ofte heller ikke velge å reise bort fra Tentación hvis det kommer noen dit som de vil unngå. De må være hos familien sin, jobbe for å tjene penger og ellers passe jobben sin.

De dominikanske guttene snakket ofte om hvordan skandinaver har mye penger og står fritt til å gjøre hva de vil. En eldre skandinavisk bekjent av meg har bodd i Tentación og Den dominikanske republikk over lang tid. Hun mener at vi skandinaver er vant til et liv der vi har alle mulige valg. Vi har en makt til å styre vårt eget liv. Vi bestemmer oss for hvor vi vil bo, hva vi vil studere, hvilken jobb vi vil ha, hva slags bil vi vil kjøre, hva slags mat vi vil spise, hvor vi vil reise på ferie osv. I Den dominikanske republikk er det et liv der de eksisterer og lever, men de har ikke de valgene vi er vant til å ha i Skandinavia. Ofte handler det for dominikanere om å overleve. Det kan være vanskelig for oss å forstå at dominikanere ikke har de valgene vi er vant til å stå overfor, og det kan være vanskelig for dominikanere å forstå alle mulighetene vi er vant til å ha fremfor oss, før vi må gjøre et valg. Vi har mange muligheter i Skandinavia, men mange av oss er også oppvokst med at ingenting kommer gratis, man jobber for det. Ikke alle dominikanere jobber hardt. Mange ganger er det vanskelig å få jobb,

dermed blir det mye fritid. Andre ganger er det ikke lett å jobbe så effektivt fordi det er varmt, man er lei og har lyst til å slappe av, spille domino eller være på stranden og surfe i stedet.

Friheten som følger med tilgang til penger er noe som er et gjentakende samtaleemne i Tentación. De dominikanske guttene føler seg ofte underlegne de skandinaviske jentene på dette punktet. Pedro sa en gang til meg, noe som jeg senere også hørte fra andre dominikanske informanter: ” Når jentene sier de reiser hjem til Skandinavia, vet ikke vi når de kommer tilbake, hvis de i det hele tatt gjør det. Det er kun opp til jentene å bestemme når de vil bestille seg en ny flybillett. Vi har ingen muligheter til å reise å besøke dem, det er masse styr med visum, og alt koster penger som vi ikke har. I stedet blir vi her, mens jentene begynner sine nye liv i Skandinavia. Ofte kommer de ikke tilbake på grunn av studier, jobb, familie og venner. Vi dominikanere, vi venter ikke. Vi kan ikke sitte å vente på noe vi ikke vet når eller om vil skje. Jentene kan love og si mye, men vi vet ikke hva som kommer til å skje i fremtiden. Vi vil leve her og nå.” Pedro bruker da de skandinaviske jentenes mulighet og frihet til å reise frem og tilbake mellom Skandinavia og Den dominikanske republikk som en forklaring på hvorfor han fortsetter å leve nomadelivet og gå fra jente til jente. Jentene har makt til å bestemme om de vil reise eller bli, guttene har makt om de vil vente og være trofaste eller ikke.

Begge partene er likestilte i den grad at ingen har makt til å bestemme over den andre. Dette mener jeg at jeg så eksempler på hos alle mine informanter, dominikanere som skandinaver. Ingen prøvde synlig ved hjelp og innbille den andre at han eller hun bestemte over sin partner. Enhver hadde valget til å bestemme over seg selv. ”En selvfølge!” mener skandinaviske jenter, men det er ikke en selvfølge i alle deler av verden.

Flere av de dominikanske guttene besitter kulturell kapital ved at de har kunnskaper om det dominikanske samfunnet med det innslaget av skandinaver som til enhver tid befinner seg i Tentación. Slik har de kunnet opparbeide seg kunnskaper før de blir kjent med de nye ungdommene som kommer ned. Guttene har opplevd historier som gjentar seg med den nye gruppen. Dette kan det ta litt tid før de skandinaviske jentene forstår. Når de oppdager at guttene har en annen kultur der bl.a. forholdet mellom kjønnene er annerledes og at guttene i tillegg sitter på mer informasjon om dem enn de har om guttene, kan de velge enten å slutte å omgås dem eller de kan fortsette, og tenke at etter hvert som de blir kjent med guttene og dominikansk kultur, vil forskjellen utjevne seg. Uansett vil de skandinaviske jentene aldri

komme opp på de dominikanske guttenes kunnskapsnivå når det gjelder dominikansk kultur. Guttene er født og oppvokst der, jentene får kun se en liten del av det livet. Denne lille delen kjennes kanskje stor ut for noen av jentene, men jentene ser den gjennom sine skandinaviske øyne, og det finnes mye som de ikke har forutsetninger for å forstå ut fra sine begrensede livserfaringer og bakgrunn. Det vil variere fra skandinav til skandinav, men kan for eksempel være sult, nød, fattigdom, omsorgssvikt, manglende helsevesen og skolevesen, korrupsjon, drap, kriminalitet, utroskap og løgn. Flere av de dominikanere som jentene møter, kan ha store problemer med å lese og skrive. Dette kan være vanskelig for skandinaviske jenter å forstå, da de kommer fra land der analfabetisme knapt eksisterer. Ved at det er et strengere og mer rigid skolesystem i Skandinavia, hvor vi riktignok ikke har skoleplikt, men undervisningsplikt, har de fleste skandinaviske ungdommene som kommer til Tentación en bred kunnskapskapital. Mange dominikanske gutter er svært oppegående, men har ikke gått like mange år på skole, eller hatt den samme kvaliteten på undervisningen. Jeg opplevde flere ganger hvordan dominikanere vinklet samtaler og aktiviteter inn på spesielle emner som de behersket godt. Da følte de seg overlegne eller jevnbyrdige, og de kunne vise at de besitter kunnskapsmakt.

Det ligger et maktmiddel i språk. Av de skandinaviske jentene er det få som snakker spansk godt. De dominikanske guttene får her et overtak ved å muntlig beherske, i flere tilfeller, både spansk, engelsk, litt skandinavisk og kanskje litt av andre språk som tysk og fransk. Når det gjelder å uttrykke seg skriftlig, dette gjelder også spansk, skriver mange dominikanske ungdommer slik de snakker. Flere ganger når jeg fikk en SMS eller mail, var det vanskelig å forstå det som sto, før jeg leste det høyt for meg selv. Det er ikke uvanlig å unnlate å sette punktum eller komma, slik at en tekst bestående av mange setninger, går gjerne i ett. Det er lett å kunne dokumentere at de skandinaviske jentene besitter en sterkere skriftlig språklig kapital enn de dominikanske guttene, fordi de behersker skriftspråk ortografisk. Men jeg ender opp med å konkludere at det betyr ikke mye i disse tilfellene, da det meste av kommunikasjonen foregår muntlig. Muntlig ordforråd og grammatikk er viktigere i kommunikasjonen i Tentación enn rettskrivning når det gjelder språklig makt.

De dominikanske guttene som behersket engelsk, kunne kommunisere med de skandinaviske jentene som ikke snakket spansk, noe som ga disse guttene en fordel i forhold til gutter som kun snakket spansk. Dette er eksempel på et språklig maktmiddel. Jeg har vært inne på hvor mye makt det er for dominikanere å kunne beherske flere språk enn spansk. I første rekke

engelsk, men også skandinavisk, tysk, fransk og andre språk. Bedre språkkunnskaper gir guttene større muligheter til å få jobb, spesielt innen turistnæringen. De kan også lettere bygge opp et større kontaktnett. Språk er også et maktmiddel gjennom veltalenhet, sjonglering med ord og håndtere talespråk. Krohn-Hansen har dette som ett av punktene for mål på mannlighet. De skandinaviske jentene lærer på skolen å fremme egne meninger, å kunne lytte til andres og ha en konstruktiv diskusjon. De blir frustrerte over at de dominikanske guttene ikke kommuniserer etter de samme regler, og at etter en hissig meningsutveksling er det guttene som mener de går seirende ut av diskusjonen. De dominikanske guttene lærer seg hvordan de best skal kunne bruke ord og diskusjoner til sin fordel. Som jeg har nevnt tidligere er de ofte glade i å dramatisere, og jo mer trening de får i en opphisset dramasetting, jo bedre blir de også på å oppnå ønsket utfall av diskusjonen. Et eksempel på språklig maktmiddel er kjærlighetserklæringene i brevene i studiet til Earle. Flere av de dominikanske guttene har lært at er de gode på komplimenter, har de store sjanser for å lykkes i spillet. Jeg ser at de samme kjærlighetserklæringene fra Earle sin studie gjentas i *Tentación* i dag, og at hensikten bak ordene, i dag som for flere hundre år siden, er en annen enn den som leses bokstavelig.

Gjennom sin definisjonsmakt legger guttene forholdene til rette for at spillet skal kunne foregå slik de ønsker i *Tentación*, og de bestemmer spillereglene i *Tigerspillet*. Guttene bestemmer regien, og konstruerer den settingen de ønsker for å kunne lykkes i konkurransen mot hverandre. At guttene er på "hjemmebane", har en klar målsetting når det gjelder å bli kjent med skandinaviske jenter og samtidig også er de mest erfarne, gjør at de også har en strategisk makt som bidrar til at de lettere kan bruke sin definisjonsmakt. Med strategisk makt mener jeg at de har en klar fordel fordi de har et klart mål i sikte – *Tigerspillet*, og legger opp en plan for å nå et mål som er å avansere i spillet.

De dominikanske guttene og de skandinaviske jentene er to grupper med ungdommer med svært forskjellige bakgrunn. Når jeg kaller det som foregår *Tigerspillet* og definerer det som skjer som et spill, er det ikke dermed sagt at dominikanerne ser på det på samme måte. For de dominikanske guttene er det slik livet er, slik det fungerer, uten at de nødvendigvis har reflektert hvordan eller hvorfor. Det som vi oppfatter som et spill, og som jeg omtaler som et spill i min oppgave, er de dominikanske guttenes virkelighet når det gjelder deres forhold til hverandre. Hylland Eriksen skriver om rollespill i "Små steder – store spørsmål". Han mener at andres forventninger til hvordan en skal oppføre seg ofte har stor betydning, selv om ikke

rollepersonen selv er klar over det.⁷⁹ Jeg mener dette også gjelder i Tigerspillet. Uten å reflektere over hvorfor, oppfører mange av de dominikanske guttene seg likt som kameratene fordi det er det som forventes av dem. Gjennom ulik besittelse og bruk av definisjonsmakt, strategisk, kulturell og økonomisk makt posisjonerer dominikanerne seg i forhold til hverandre, og de skandinaviske jentene posisjonerer seg i forholdet til livet de vil leve.

5.3.2. Sexturisme

Jeg vil også vinkle mitt tema litt inn på sexturisme, selv om jeg føler at temaet i min oppgave langt fra hva er man vanligvis tenker på som sexturisme. Den første observasjonen av ungdommene ute på byen får meg til å tenke at dette er uskyldig lek og moro blant ungdom. Men det finnes også en mørkere side av livet til de dominikanske guttene. Flere av mine informanters familier bor i hus som mest kan kalles plankeskur på ti kvadratmeter. Noen av guttene har småsøsken som ikke blir mette hver dag. Ved nærmere undersøkelser ser jeg hvordan jentene spanderer på guttene de blir bedre kjent med, fordi guttene “aldri har penger”. Jentene spanderer i mange tilfeller mat, drikke, transport og mobiltelefon og penger til familien. Guttene spanderer på jentene i enkelte tilfeller, men det er oftest at guttene “ikke har penger”.

Jeg vil ikke kalle dette som foregår i mitt felt for en form for prostitusjon, ei heller vil jeg snakke om det som en gråsoner fordi det som skjer i Tentación er svært forskjellig fra et system med bakmenn og organisert tilbud. Jeg mener heller ikke at det kan ligge i den samme gråsonen som Aakernes snakker om der han forsket på kjæresteforhold mellom backpackere og thailandske jenter. Aakernes nevner ingenting om at det finnes et spill, eller en konkurranse mellom de thailandske jentene om hvordan de skal hevde seg overfor hverandre. Ingenting tyder på at de thailandske jentene kappes på samme måte som de dominikanske guttene. Hovedgrunnen til at de dominikanske guttene prøver seg på de skandinaviske jentene, er Tigerspillet som skal vise: Hvem er det som innehar mest mannlighet etter dominikansk målestokk? For de dominikanske guttene er det et spill på høyt nivå. Flere dominikanere har spilt dette spillet i noen år og kjenner godt til reglene, strategi og ”lure triks”. Hadde det vært det langsiktige økonomiske som var hovedmotivet, tror jeg at hver og en ville jobbet hardt for å beholde den relasjonen han har, i stedet for å hele tiden være på jakt etter nye jenter sammen med de andre guttene.

⁷⁹ Thomas Hylland-Eriksen, *Små steder – store spørsmål: Innføring i sosialantropologi* (Oslo: Universitetsforlaget, 1998), 60-66.

Mange ganger resulterer guttenes spill i at jentene gjør nøyaktig det som guttene vil. Jeg har sett eksempler på hvordan guttenes doser av kjærlighet og følelser, blandet med tilbaketrekking, noen dramatiske setninger og ved å late som om det er slutt, gjør sin virkning ved at jentene finner seg i mye og noen ganger utvikler enda sterkere følelser for guttene.

Jeg har sett at noen dominikanske gutter, delvis eller helt, har økonomiske motiver for å være sammen med skandinaviske jenter. Men jeg mener at det går et sterkt skille mellom økonomisk motiv og å kalle det prostitusjon. I Skandinavia og i resten av verden er det mennesker som gifter seg av økonomiske grunner fordi de ønsker å høyne levestandarden sin. Vi kaller ikke demprostituerte av den grunn. I Den dominikanske republikk er kampen om jentene, for mange, en lystbetont lek, en konkurranse mellom guttene. Selv om materielle goder og penger gjør en forskjell, handler det ikke om å overleve, og det finnes ikke tvang eller press fra bakmenn. Når guttene først er i gang med å spille er det viktig å posisjonere seg i Tigerspillet, det økonomiske kommer i bakgrunnen.

5.3.3. *Sanky panky*

Brennan har følgende definisjon av en *sanky panky*: ordet er utviklet av termen *hanky-panky* og refererer til dominikanske menn som forfører utenlandske turister (mann eller dame) for å oppnå gaver og penger, så vel som måltider og få dekket andre utgifter av turistene. De jobber ikke for en bestemt timelønn.⁸⁰

”Sanky panky” er også navnet på en dominikansk komedie fra 2007. Filmen handler om Genaro som, etter å ha sett hvordan en venn har bygget opp et bedre liv ved å bli kjæreste med en eldre amerikansk dame, ønsker å følge denne vennens eksempel, siden Genaro både er blakk og desperat. Det blir en hel del forviklinger, og ingenting går helt som Genaro hadde forestilt seg.

En dominikaner, Xavier, mente at det er stor forskjell på dominikanere som bor i storbyene, som for eksempel hovedstaden Santo Domingo eller de andre storbyene, sammenlignet med dominikanere som bor på landsbygda. I storbyene tar ungdommene utdanning og tenker annerledes på økonomi og fremtiden enn de på landet. Xavier er fra en storby selv og regner Tentación som en del av landsbygda. Xavier sier at fornuftige dominikanske jentene ikke er

⁸⁰ Brennan, *What's love got to do with it?* 247.

interessert i de guttene som kun er opptatt av vannsport og fest. De ønsker heller å finne de fornuftige guttene som jobber og forsørger familien, og ikke jakter på andre jenter.

Flere jeg snakket med senere, var uenige i utsagnet om at det var et landsbyfenomen å ha økonomiske hensikter med å sjarmere utenlandske turister. Jeg snakket med skandinaver som har bodd over lengre tid i Tentación, og de mente at de skandinaviske unge jentene var et trekkplaster for dominikanske gutter fra hele landet, også fra hovedstaden og andre storbyer. De skandinaviske jentene var ”berømte”, kjent for å være rike og vakre.

Xavier hadde selv erfaringer med skandinaviske jenter, og var i et langvarig forhold med en skandinavisk jente nå. Allikevel plasserte han seg selv langt unna definisjonen sanky panky. Xavier mente at en sanky panky er lett å kjenne igjen på håret, de lar afrohåret gro. En lengde på mellom fra 5 til 30 cm er veldig vanlig. En sanky panky ønsker ikke å jobbe, men kun å finne seg en utenlandsk jente med penger som han kan leve på.

En dominikansk venn, Martin, ga meg nesten den samme definisjon. En sanky panky er en lat dominikansk gutt som ikke vil arbeide, men være kjæreste med en utenlandsk jente av økonomiske grunner. Noen ganger er han også homofil. Andre ganger har han en dominikansk kjæreste eller kone og barn der konen hans vet om dette spillet eller ”jobben”. Den dominikanske konen vil egentlig ikke dele mannen sin, men hun ser også for seg en bedre fremtid for henne selv, for barna og for hele familien dersom mannen hennes får noe økonomisk ut av forholdet. De vil for eksempel få mer mat i huset, få penger til klær, kunne sende barna på bedre skole. Kvinner kan også gå under betegnelsen sanky panky.

Jeg snakket en del om sanky panky med det dominikanske paret Martin og hans kone Julia. Julia sa at ingen dominikanske menn er trofaste. Så på det punktet skiller ikke sanky panky seg fra den typiske dominikaner i følge Julia. Martin satt ved siden av og smilte og sa ”Jeg er trofast”, mens Julia lo og gjentok ”Ingen dominikanere er trofaste”. Jeg spurte Martin om jeg kjente noen sanky pankys. ”Å ja, alle som spiller domino her i miljøet, de er sanky pankys.” sa han overbevisende. Jeg ramset opp noen navn og han bekreftet iherdig at de alle sammen var sanky pankys. Jeg tolker hans definisjon tolker som at en sanky panky er de fleste dominikanere som viser interesse for og har vært eller er kjæreste med en skandinavisk jente. Jeg spurte om han også mente at Fabián var det, jeg hadde hele tiden hatt et inntrykk av Fabián som en rolig, trofast og ordentlig gutt. Først trakk han litt på det, men det endte med at

Julia blandet seg inn med å si at Fabián ikke gikk inn under betegnelsen sanky panky. Men derimot hans bror, var sanky panky nummer 1 i Miraflores. Broren er ute på byen omtrent hver kveld, har barn med forskjellige jenter og er veldig glad i å prøve seg på nye jenter. Martin mener at for alle dominikanere har utlendinger mye penger. Noen ganger får de seg en utenlandsk venninne under påskudd av at det er for å ha henne som elskerinne, men Martin mener at det alltid er et økonomisk motiv bak.

Martin sa at han tidligere hadde latt håret gro, men etter at det ble et veldig typisk tegn på en sanky panky klippet han det kort og lot det være kort. Han hadde, før han møtte Julia, hatt mange jenter, men han hadde aldri ønsket å leve på dem, han ville være selvstendig, og det hadde alltid vært viktig for han å ha sin egen jobb. En annen bekjent sa at dominikanere vil ha de skandinaviske jentene fordi de er lette å sjekke opp, de blir velvillige med dominikanerne hjem, og de er gavmilde når det gjelder penger.

Mitt inntrykk er at alle i Tentación vet hva en sanky panky er, og de fleste definerer han eller henne med de samme ordene. Alle vet om en sanky panky, men ingen er det selv. Jeg opplevde å fornærme en informant, da jeg i starten av mitt feltarbeid omtalte han som en sanky panky. Jeg tenkte ikke noe mer over det, før han etter to dager fornærmet påminte meg om at jeg hadde kalt han sanky panky. Jeg hadde da nesten glemt at jeg hadde sagt det, men vet ikke i hvor alvorlig grad han virkelig var fornærmet, eller om han spilte skuespill. Jeg lærte iallfall at å kalle en dominikaner sanky panky uten å være tydelig på at det er en spøk, ikke blir godt mottatt.

Skulle jeg ha forsket på noe av det samme som Aakernes gjorde; å forsøke å finne en gråsone i prostitusjon kunne jeg kanskje ha skrevet en oppgave om sanky pankys. Men en slik vinkling er utenfor min avgrensning.

Flere av mine informanter var selv veldig klare på at de ikke har mye materielt å tilby en skandinavisk kjæreste. Noen snakker om at de drømmer om å kunne ha mer penger og muligheter til å ha det bedre materielt sett. Men om det er en drøm, slik som skandinaver drømmer om å vinne i lotto, eller om det er noe som de aktivt jobber mot, tror jeg er veldig individuelt.

5.4. Forståelse på tvers av forskjeller

- Hva mener de skandinaviske jentene om spillet som de dominikanske guttene er aktive i?
- Er spillet noe som skandinaviske jenter aksepterer gjennom begrepet kulturrelativisme, av etnosentriske årsaker eller av andre årsaker?
- Eksisterer det også fordommer mot de skandinaviske jentene?

I forhold til Dypedahl og Bøhn sin teori om etnosentrisme bør vi ikke uten videre si at noe er rett og noe er galt. Dypedahl og Bøhn snakker om hvor viktig det er å være åpen og empatisk når man skal lære andre kulturer og kjenne.⁸¹ Men hvor går det en grense? Uansett behøver ingen å være med på noe man ikke er komfortabel med. Dersom de skandinaviske jentene ikke vil akseptere spillet fra deres dominikanske kjærester, vil det enkleste være å gå ut av forholdet. Det vil antagelig være en enklere måte å takle problemet på, fremfor å tro at man skal kunne forandre et menneske som har de enkelte elementer i spillet dypt forankret, og spillet er en del av både den dominikanske kultur og samfunn.

De fleste skandinaviske jentene som jeg snakket med om dette temaet, mente det var en merkelig oppførsel at dominikanere kunne være så til de grader notorisk utro, uten å være skamfulle eller forsøke å skjule det. Noen jenter som hadde fått følelser for dominikanere, var oppriktig lei seg og følte at de verken ville eller kunne forstå en slik oppførsel. Andre så på det med litt humor og sa at: ”Det er helt greit at de oppfører seg slik, men det viser da også at det ikke er gutter jeg kunne involvert meg med”.

I Tentación eksisterer det fordommer ikke bare mot unge dominikanere, det finnes også fordommer mot skandinaviske jenter. Jeg hørte fra flere hold at jentene ble sett på som overstadig beruset på alkohol, lett-kledde, naive og ”easy” – lette på tråden. Jeg ble godt kjent med miljøet blant de skandinaviske jentene begge gangene jeg var på feltarbeid, og mener at dette gjelder bare et fåtall av jentene, hvis noen i det hele tatt. Flere av jentene sa at de var mye oftere ute på byen her enn de pleide hjemme på grunn av at dette var en blanding av ferie og studier for dem, og i tillegg var guttene mye mer pågående enn de skandinaviske guttene de var vant til. Dette siste følte de var litt spennende. Tilgangen til fest, alkohol, dans og pågående gutter var annerledes enn hjemme i Skandinavia. I begynnelsen var jentene usikre på hvordan de skulle takle oppmerksomheten og den intime, til tider svært så heftige,

⁸¹ Bøhn og Dypedahl, *Veien til interkulturell kompetanse*, 24.

dansingen på diskotekene. Etter hvert ble de mer avslappede og tenkte at dette er en annen verden, slik fungerer det her. Kanskje følte de skandinaviske jentene, som godtok guttenes oppmerksomhet, at de forsøkte å adoptere kulturen og gli inn i det som var vanlig, mens guttene tenkte at jentene gled inn i det som var det vanlige for skandinaviske jenter som ferierte i Tentación? Jeg hørte av flere dominikanske venner at jenter på samme alder sjelden gikk ut på diskotek i Tentación. Enten var de hjemme med barn som de hadde fått i ung alder, eller de var opptatt med studier og jobb.

Oppsummering

I kapittel 5 har jeg tatt for meg makt og økonomiske perspektiver. Når det gjelder valg av partner strukturerte jeg materialet omkring tre former for kjærlighet jeg mener å se at de dominikanske guttene spiller på. Guttene ønsker å skape en forestilling rundt et kjærlighetsideal som treffer den jenta de ønsker å bruke som brikke i spillet. Jeg valgte Giddens tre former for kjærlighetsidealer: *lidenskapelig kjærlighet*, *romantisk kjærlighet* og *det rene forhold*. Jeg fant eksempler på alle disse kjærlighetsidealene i Tigerspillet.

Jeg har sammenlignet mitt felt og studie med Aakernes og hans studie blant backpackere og thailandske barjenter i Bangkok. Vi har til felles i oppgaven at vi begge ser på motiv bak relasjoner mellom lokalbefolkningen og turister, men også veldig mye er annerledes. Han omtaler sitt felt som en gråsoner av prostitusjon, mens i mitt felt er det snakk om ungdommer som øver seg på å bli voksne. Det finnes flere sanky pankys i Den dominikanske republikk, men jeg mener at ingen av mine informanter går direkte inn under denne definisjonen som omtaler dominikanske menn til å være lykkejegere, kun ute etter turistenes penger og et mulig visum for å komme ut av landet. Flere dominikanere snakker om andre som er sanky pankys, og ønsker et forhold *por residencia* fremfor *por amor*. Men ingen innrømmer at det gjelder dem selv.

Jeg spurte om utroskap og bigami (i betydning flere kjærester) blir akseptert av de skandinaviske jentene. Jeg finner det interessant hvordan jentene sier at det ikke aksepteres, allikevel i praksis er de sammen med en gutt som de er fullt klar over også har andre jenter. Det er et språk mellom hva de sier og hva de gjør. Jentene mener selv det er fordi de blir revet med av kulturen og alle fremmede inntrykk. Jeg ser på det som et uttrykk for kulturrelativisme, eller at de er fanget følelsesmessig.

Kapittel 6 – Konklusjon

Ungdomstiden er en læringsfase der man lærer å være kvinne og å være mann. Jeg har observert noen ungdommer i denne fasen mellom ungdom og voksne, en fase der de lærer å kommunisere som kvinnelige og mannlige kjønnsbærere. Så langt har de vært ungdommer, nå skal de lære å leve som kvinne og som mann. Dette kan være vanskelig og by på utfordrende oppgaver og dilemmaer. De unge dominikanske guttene, som må spille Tigerspillet for å lære å bli mann, har en ekstra utfordring ved at kommunikasjon med det motsatte kjønn først kommer på neste stadium, ikke der guttene er nå. Guttene får en fordel i Tigerspillet når de besitter kunnskaper om voksenlivet. Da kan de spille sterkere ved at de vet hva ungdommer forventer og drømmer om, for eksempel hvilket ideal de skandinaviske jentene har om kjærligheten.

De dominikanske guttene og de skandinaviske jentene var enige i at som grunn for valg av partner inngikk både følelser og umiddelbar tiltrekning. Utseendet ble nevnt som noe av det som tiltrakk oppmerksomheten hos den andre. Informantene trakk også frem tilfeldigheter som hadde spilt inn. For eksempel var tid og sted da de traff hverandre ofte et sammentreff, og hvorfor nettopp de to endte opp med å danse eller snakke sammen akkurat den kvelden, var det også flere svar på.

For guttene er det viktigste motivet for å flørte med en skandinavisk jente konkurransen de dominikanske guttene imellom, der den som er best, er den som viser mest mannlighet ved å gjøre flest kvinnelige erobringer og ha de peneste jentene. Det er fokuset på denne konkurransen som i stor grad gjør at guttene spiller roller som om de deltok i et skuespill. Guttene bytter roller og replikker ettersom hvilken scene de er på, og hva de ønsker å få ut av jentene, som blir betraktet som statister eller brikker i spillet. Det er kun de dominikanske guttene som deltar, og jentene forstår, enten raskt eller etter at det har gått litt tid, at det er et spill, og at det som guttene sier og gjør i mange tilfeller kun er en del av et skuespill.

For de dominikanske guttene kan det ligge håp om en økonomisk gevinst, som et av flere mulige utgangspunkter for at dette spillet skal komme i gang. Men når spillet er i gang, er mitt poeng at det bærer galt av sted å tolke alle deres handlinger som et middel for å komme seg til Skandinavia. Andre mål innenfor dette spillet har større betydning for å forklare hvorfor de

oppfører seg som de gjør. Det er ikke en higen etter penger, og en materielt høyere levestandard som er det fremste målet, da hadde de oppført seg på en annen måte.

Utsagn og holdninger som ”Vi lever her og nå. Det er viktig å ha det gøy og nyte livet.” bekrefter et vesentlig kjennetegn på lidenskapelig kjærlighet, noe som er et fremtredende trekk blant ungdommene i Tentación. Flere av jentene mener de ikke hadde akseptert at guttene spilte med dem som brikker, dersom det ikke var for følelsene og lidenskapen de følte for den dominikanske gutten. Dette gjør Tigerspillet ekte.

Partnerbytte er vanlig, også i de kortere forholdene som varer i alt fra noen få dager til et par måneder. Grunnen til et hyppig bytte er fra dominikanernes side, at de deltar i Tigerspillet og forbereder seg til å bli voksne menn. De trenger å være sammen med flere før de skal velge en som de vil gifte seg med. Ungdommene kan ”surre rundt” med hverandre fordi de er tilgjengelige for hverandre. Ideen om ”nomaden” er godt innprentet i det dominikanske samfunn. Det er å vise tegn på mannlighet når en mann ”beveger seg fra én kvinne til den neste, og stadig bytter partner”. Guttene forklarte også selv oppførselen sin med sin unge alder, og det at de enda ikke hadde funnet ”den rette”. Underforstått at selv om de har en kjæreste, er de ikke overbevist om at det er henne de skal gifte seg med og stifte familie med. Også i fremtiden vil guttene forsøke å leve opp til idealet av en god mann. Da er idealet den mannen som er en god far og sørger for at kvinnen han bor sammen med og barna, har det de trenger og har det bra. Jeg spurte i teorikapitlet om én og samme mann kunne vise mannlighet både ved å være ”nomade” og ”solid ektemann og familiefar”? Var disse to mannsidealene forenlige? Flere jeg har møtt i Den dominikanske republikk mener at svaret er ja, men ikke på samme tid. Guttene gjør det på et annet tidspunkt enn den voksne mann. Først lever de dominikanske guttene ut et ideal der det handler om kvinnejakt, festing og drikking. De gjør det for å bygge opp erfaringer, status og image som de skal ta med senere i livet. Félix er et eksempel på en dominikansk mann som tidligere strakk seg etter mannlighetsidealet nomaden, men som nå, når han er 30 år, vil leve opp til idealet av en familiefar.

Konkurransen mellom guttene er det viktige elementet gjennom perioden fra ungdom til voksen. Den gutten som er en vinner i jakten på jenter, får ære og berømmelse, og blir også senere husket for dette. Senere sier idealet at han skal finne den han skal være sammen med resten av livet, få barn med og bygge opp en stabilitet innad i hjemmet. Guttene må være synlige i det offentlige rom. Det betyr at når kjærestene deres befinner seg i Skandinavia, er

det viktig at de fortsetter å gå ut på byen og være sosiale med både kamerater, bekjente og nye kvinnelige bekjenskaper. Dersom en dominikaner føler seg eller sin eiendom truet, må han svare på tiltale. Han skal ikke selv starte en slåsskamp, men blir han utfordret, må han vise at han er modig. Dominikanere skal ikke sladre på andre, men være seriøse, oppriktige og handle i god tro.

De skandinaviske jentene i min oppgave kunne aldersmessig vært fjerde generasjon i Rudberg sin undersøkelse. Jeg spurte hva jentene ønsket ut av forholdet til guttene de møter i Den dominikanske republikk, og hva deres motiv for å ha en dominikansk kjæreste var. Liksom sin mødrenerasjon ville de ha alle godene som finnes både i en karriere og i et vellykket familieliv. De ønsker romantikk og lidenskap samtidig som de ønsker den stabile kjærligheten som varer og gir trygghet og stabilitet. I tillegg til en nokså ambivalent drøm om kjærligheten, har de skandinaviske jentene i Den dominikanske republikk enda et mål for livet og fremtiden, de ønsker å reise og oppleve spenning, eventyr, utfordringer, fart og glede. De ønsker å samle erfaringer de ikke ville fått om de ikke hadde tilbrakt en periode i utlandet, dette innebærer også bekjenskap til dominikanske gutter. Jentene er nysgjerrige og åpne, de føler en tilhørighet til en eller flere personer de treffer i Tentación, og de kan øve seg på å bli voksne i en situasjon langt unna det stabile og kjente nettverket i Skandinavia. Flere av jentene sier de blir revet med av miljøet, settingen og stemningen. Når de er tilbake i Skandinavia, kan de igjen ha full fokus på dagligliv, karriere og utdanning, og trenger ikke ”kaste bort” mer tid på en flørt som i utgangspunktet ikke ligner forestillingen av drømmemannen, han de ønsker å etablere et familieliv med.

Skandinaviske jenter er i dag langt mer selvstendige og likestilte med menn enn det deres mødre og mormødre var. Jentene som reiser til Tentación, lar seg i første omgang ikke skremme av et skuespill der mannssjåvinisme råder, fordi de vet at de fritt kan velge å gå ut og inn i dette skuespillet. Men selv etter at jentene har reist tilbake til Skandinavia, hender det at sjel og hjerte ikke er på plass før det har gått lang tid. Jentene drømmer seg bort til det uforpliktende livet de levde der og da, og sier at de ønsker seg tilbake. Jeg så enkelte signaler på at det kan være vanskelig for skandinaviske jenter å vende tilbake til Skandinavia hvis de har vært svært oppslukt av guttene og spillet i Den dominikanske republikk. Det de opplevde i Tentación er i mange tilfeller hendelser de ønsker skal forbli der. Jamfør sitatet: ”What happens in Tentación, stays in Tentación.” Men enkelte jenter kan føle at virkeligheten innhenter dem, verdenen langt unna må forenes med hverdagslivet når de finner ut at de

faktisk kjenner kjæresten til han som de selv så på som ”sin” dominikanske kjæreste. Dette trenger ikke være lett å takle. Enten må spillet ha en fortsettelse som om man fortsatt er i Tentación, eller man må innse at spillet er et spill som bør avsluttes.

Flere foreldre er skeptiske til at romansen med en dominikaner vedvarer når datteren står i startgropen til studier og et voksent liv. Men det finnes flere skandinaviske jenter som etter en tids forhold til en dominikansk gutt får han til Skandinavia, der de etablerer seg og får barn sammen. Jeg kjenner ikke til statistikker på hvor lenge disse forholdene i gjennomsnitt holder. Men den generelle statistikken sier at bruddstatistikken for krysskulturelle forhold er svært høy.

Jeg mener at mine undersøkelser motbeviser fordommen om at dominikanske gutter kun har økonomiske interesser i skandinaviske jenter. Disse interessene finnes også, men de aller fleste dominikanske guttene i min undersøkelse ønsket i det aktuelle tidsrommet først og fremst respekt, autoritet og aktelse i sitt eget miljø. Flere har en drøm om økonomisk rikdom i fremtiden, men det er ikke hovedformålet til den typiske informant i min undersøkelse, med å bli kjæreste med en skandinavisk jente. Det handler om å samle erfaringer, øve seg til å bli mann, konkurrere mot de andre guttene og hevde seg i Tigerspillet, med andre ord et maktspill.

De dominikanske guttene besitter definatorisk makt ved at de bestemmer hvordan dramaturgien rundt Tigerspillet skal foregå og reglene som skal gjelde i dette. De besitter kulturell makt ved at de kjenner godt til sin egen kultur rundt kvinnejakt og mannlighet. De kjenner også godt til hva de skandinaviske jentene ønsker, fordi de har erfaringer med de mange jentene som kommer til Tentación flere ganger i året. Sist men ikke minst kjenner guttene spillet som foregår rundt jentene, og jakten der guttene er konkurrenter. Jentene besitter en økonomisk makt ved at de har en helt annen økonomi enn de fleste dominikanske gutter de treffer på samme alder. Jentene har dermed makt til å bestemme over om de ønsker å delta i et spill på dominikanernes premisser, hvor lenge de ønsker å være i Den dominikanske republikk, og om de ønsker å komme tilbake eller ikke. Denne økonomiske makten kan noen ganger ikke bli helt reell fordi følelser kommer inn i bildet.

Det finnes eksempler der forholdet mellom dominikanske gutter og skandinaviske jenter er bygget på ekte følt kjærlighet og forhold som har motiver av økonomisk art. For noen vil et

slikt forhold gi høyere sosial status. Men en utdypning av slike forhold ligger utenfor min avgrensning av tema i denne studien. Jeg har forklart hvordan dominikanere oppfører seg og opptrer i spillet, og utformet en analyse av selve Tigerspillet.

Noe av årsaken til at jeg endte opp med dette temaet og denne problemstillingen er hvordan jeg gikk fra å være kritisk utenforstående til guttenes oppførsel til å forstå motivet for deres handlinger. Dette er noe jeg mener er overførbart når det gjelder kjennskap til situasjoner hos andre nasjonaliteter og kulturer. Gjennom vitenskap skal vi ikke tilstrebe aksept, men forståelse. Gjennom forståelse kan vi vise menneskene respekt for deres valg, og samtidig ta stilling til å om det er noe vi ønsker å ta del i eller ta avstand fra. Som Dypedahl og Bøhn også sier skal ikke enhver handling forstås for enhver pris, men jeg mener vi skal anstrenge oss for å forstå at ikke alt er som vi er vant til fra vårt eget hjemland.

Oppsummering og kritikk av teori

Jeg vil avslutte dette kapitlet med å se nærmere på hvordan jeg har valgt å bruke de tre hovedteoriene i min oppgave: Krohn-Hansen og hans fem punkter til klassifisering av dominikansk mannlighet, teori om dramastykkets oppbygging og Giddens og hans kjærlighetsidealer.

I min empiri fant jeg den samme kjernen som Krohn-Hansen tidligere har funnet i sine studier i Den dominikanske republikk. Det var veldig interessant og forholdsvis ukomplisert å drøfte empirien jeg har funnet, opp mot hans punkter. I tillegg til Krohn-Hansen har dramastykkets oppbygging vært et nyttig hjelpemiddel for å kunne forstå Tigerspillet. Dramaturgien med dens inndeling har vist hvordan det er viktig for guttene å bygge opp sin forestilling mot et klimaks, hvor spenning, drama og ikke minst en konflikt er i sentrum. Dette hjalp meg også til å forklare hvor stor prestisje det ligger i det å være han som besitter hovedrollen, og som ikke kun har en birolle i andre gutters spill.

En teori jeg mener jeg har grunn til å rette kritikk mot er Giddens og hans tre kjærlighetsidealer. Relasjoner er komplisert i utgangspunktet. I det man tror man ser, kan det bestrides om det er reelt eller ikke. Jeg mener at guttene bruker ulike strategier for å bygge opp et forhold som ligner det den skandinaviske jenta ønsker. Det positive med å bruke Giddens og hans teorier er hvordan jeg ser at guttene konstruerer relasjoner som har trekk fra

de ulike kjærlighetsidealene. Men Giddens tre kjærlighetsidealer har for mange felles likheter til at jeg kan trekke skarpe skiller mellom dem. Spesielt har lidenskapelig kjærlighet og romantisk kjærlighet klare likhetstrekk. Giddens sier selv at det romantiske kjærlighetsidealet inneholder noe av den lidenskapelige kjærligheten. Jeg mener at dette ikke forklarer nok. Alle disse tre idealene kan inneholde elementer fra enten en eller begge de andre, og de kan gli i hverandre. Dette så jeg i forholdene blant mine informanter, og jeg vil derfor konkludere med at det kan virke villedende å inndele forholdene skjematisk etter disse tre kjærlighetsidealene. Det kan diskuteres om Giddens selv er inne på dette når han hevder at det romantiske kjærlighetsidealet har mistet sin kraft i den moderne tid. Jeg ønsker å trekke dette lengre ved å hevde at i materialet jeg fant gjennom min studie fant jeg ingen relasjoner som inneholdt elementer fra kun ett av de tre kjærlighetsidealene. Alle relasjoner jeg har sett på, inneholdt, i ulik grad, noe fra både lidenskapelig kjærlighet, romantisk kjærlighet og det rene forhold.

Den siste kritikken jeg vil rette mot Giddens er at det er en ubalanse i helheten. Det er bestandig to personer i et forhold, og de to ser på relasjonen på ulik måte. Det er en skjevhet, der de kan se og mene helt forskjellig i hva de legger i det samme forholdet. I Tigerspillet til guttene passer det ikke inn å snakke om kjærlighetsidealer unntatt at det er en del av spillet, mens det i det samme forholdet kan passe inn sett fra jentenes ståsted hvis jentene har følelser for gutten. Denne skjevheten mener jeg blir oversett ved måten Giddens fremstiller sine teorier rundt kjærlighetsidealer. Min studie viser et eksempel på at det går fint an å bruke Giddens delvis, men at hans teorier ikke er allmenngyldige.

Avslutning:

Min studie har vist at ved å se på relasjonene mellom dominikanske gutter og skandinaviske jenter som et spill, er dette en betraktningsmåte som bringer oss langt i å forstå hva som foregår i Tentación, og hvorfor det foregår. Jeg har hatt nytte av mitt perspektiv på disse forholdene der jeg betrakter det som foregår som et spill som gir nytteverdi for alle de involverte også på sikt. I tillegg til at jeg har vist at det er et spill, har jeg også vist at lidenskap og andre følelser er med. Guttene er den aktive part, og jentene deltar, mer eller mindre frivillige, ikke bare fordi det er berusende når det pågår, men også fordi de vil vokse på det. Min studie har vist at min teori om at det er et spill, som på sikt kan være en øvelse i mestring på andre arenaer, er et perspektiv som forteller mer om innholdet i og årsaken til disse relasjonene, enn for eksempel kun økonomisk avhengighet, følelser og kulturell essens ; ”de er som de er fordi de er de de er”.

Litteraturliste

- Aagre, Willy. *Ungdomskunnskap: Hverdagslivets kulturelle former*. Bergen: Fagbokforlaget, 2003.
- Aano, Erlend Skjortnes. *Lykken er et annet sted: En analyse av backpackersamfunnets selverklærte annerledeshet*. Hovedoppgave i statsvitenskap. Universitetet i Oslo, 2008.
- Aakernes, Jan-Egil. *Sex, løgn og skuespill*. Hovedoppgave i sosiologi. Universitetet i Oslo, 2002.
- Alberoni, Francesco. *Vennskap*. Oversatt av Steinar Lone. Oslo: Det Norske Samlaget, 1986.
- _____. *Forelsking og kjærleik*. Oversatt av Steinar Lone. Oslo: Det Norske Samlaget, 1985.
- Album, Dag. *Nære fremmede: Pasientkulturen i sykehus*. Oslo: Tano, 1996.
- Bae, Berit. *Anerkjennelse og definisjonsmakt*. Slidefinder.
http://www.slidefinder.net/a/anerkjennelse_definisjonsmakt_berit_bae_det/12464212
(oppsøkt: 25.07.2011)
- Balsvik, Eivind og Susanna Maria Solli, red. *Introduksjon til Samfunnsvitenskapene: En antologi*. Oslo: Universitetsforlaget, 2008.
- Barstad, Anders. *Kjærligheten – fremdeles levende: Noen grunner til hvorfor du kanskje likevel ikke skal hate statistisk sentralbyrå*, 2000.
<http://www.ssb.no/samfunnsspeilet/utg/200005/3.shtml> (oppsøkt: 26.08.2011)
- Beck, Ulrich. *Risikosamfunnet: På vej mod en ny modernitet*. København: Hans Reitzel, 1997.
- Brennan, Denise. *What's love got to do with it?: Transnational desires and sex tourism in the Dominican Republic*. Durham: Duke University Press, 2004.

- Budalen, Hans Petter, red. *Latin-Amerika nå*. Oslo: Kunnskapsforlaget, 1990.
- Bøhn, Henrik og Magne Dypedahl. *Veien til interkulturell kompetanse*. Bergen: Fagbokforlaget, 2009.
- Caamaño, Ana Chavier. *Moon handbooks: Dominican Republic*. 4. utgave. 2010.
- Carter, Simon og Stephen Clift, red. *Tourism and Sex: Culture, commerce and coercion*. London: Pinter Publishers, 2000.
- Casalinas, Eduardo. *Diccionario de Nombres para el bebé*. Buenos Aires: Bienestar, 2009.
- Chandler, Gary and Liza, *Lonely Planet Dominican Republic*, 3. utg, 2005.
- CIA (2007) "The World Factbook. Dominican Republic". URL: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/dr.html> (oppsøkt: 26.08.2011)
- Clammer, Paul, Michael Grosberg, and Jens Porup, *Lonely Planet Dominican Republic & Haiti*, 4. utg, 2008.
- Dahl, Øyvind. *Møter mellom mennesker: Interkulturell kommunikasjon*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag, 2001.
- Daugstad, Gunnlaug. "Grenseløs kjærlighet?: Familieinnvandring og ekteskapsmønstre i det flerkulturelle Norge" I *Statistisk sentral byrå*. Frigitt 11. desember 2006. <http://www.ssb.no/vis/magasinet/analyse/art-2006-12-11-01.html> (oppsøkt: 24. august 2011)
- Dencik, Lasse. *Mennesket i postmoderniseringen: Om barndom, familie og identiteter i opbrud*. Værløse: Bilesø & Balzen, 2006.
- Dencik, Lars og Per Schultz Jørgensen. *Børn og familie i det postmoderne samfunn*. København: Hans Reitzels Forlag AS, 1999.

- Diccionariolibre.com. *Tigueraje*. <http://diccionariolibre.com/definicion.php?word=tigueraje>
(oppsøkt: 2. september 2011)
- Earle, Rebecca. "Letters and Love in Colonial Spanish America". I *The Americas*. nr 1, 2005.
Publisert av: The Academy of American Franciscan History. 17-46.
- Engelstad, Fredrik og Guro Ødegård, red. *Ungdom, makt og mening*. Oslo: Gyldendal akademisk, 2003. 7-17.
- Evjen, Hedda. *Jakten på autentiske opplevelser*. Hovedfagsoppgave i sosialantropologi. NTNU, 1998.
- Fog, Jette, *Med samtalen som utgangspunkt: Det kvalitative forskningsinterview*. 2. utgave. København: Akademisk Forlag, 2005.
- Fangen, Katrine. *Deltagende observasjon*, Bergen: Fagbokforlaget, 2004.
- Filmordboka. *Dramaturgi*.
<http://filmordboka.mediemakern.no/index.php/d-topmenu-86/663-dramaturgi>
(oppsøkt: 23.06.2011)
- Fuglestad, Finn. *Latin-Amerika og Karibien*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag, 1997.
- Giddens, Anthony. *Modernitet og selvidentitet: Selvet og samfundet under sen- moderniteten*. Oversatt av Søren Schultz Jørgensen. København: Hans Reitzels Forlag, 1991.
- _____. *Intimitetens forandring: Seksualitet, kærlighed og erotik i det moderne samfund*. Oversatt av Else Henneberg Pedersen. København: Hans Reitzels Forlag, 1994.
- Granrusten, Per Tore. *Like barn leker på samme sted: Likheter og ulikheter i partnervalg blant samboende studenter i Trondheim*. Hovedoppgave i sosiologi. NTNU, 1996.
- Gravås, Fossnæs Tonje. *Kjærlighetens tvetydighet: En kvalitativ studie av kjærlighetens mentalitet i det moderne*. Hovedoppgave i sosiologi. Universitetet i Oslo, 2002.

- Haldar, Marit. "Kjærlighetens Sosiologi". I *Sosiologisk Fantasi: Essays*, red. Rune Åkvik Nilsen og Pål Veiden. Oslo: Ad Notam Gyldendal, 1998. 147-165.
- Hetland, Hans-Petter. *Preventiv konfliktløsning: En analyse av den norskinitierte preventive konfliktløsningsprosessen mellom Haiti og den Dominikanske Republikk*. Hovedoppgave i statsvitenskap. Universitetet i Oslo, 2007.
- Hoggard, Liz. "Sol, sommer og gigolos". I: *Information: Internetavisen for politik og kultur*. 25.07.2007. <http://www.information.dk/127252> (oppsøkt: 15.05.2011)
- Holter, Øystein Gullvåg. *Sjekking, kjærlighet og kjønnsmarked*. Oslo: Pax Forlag, 1981.
- Homans, G.C. *Social behaviour as exchange* i *American Journal of Sociology*, 1958.
- Hylland Eriksen, Thomas. *Flerkulturell forståelse*. 2. Utg. Oslo: Universitetsforlaget, 2001.
- _____. "Karibia". I *Fjern og nær: Sosialantropologiske perspektiver på verdens samfunn og kulturer*, red. S. Howell og M. Melhuus. Gyldendal Norsk Forlag, 2001. 277-300.
- _____. *Små steder – store spørsmål: Innføring i sosialantropologi*. Oslo: Universitetsforlaget, 1998.
- _____. "Subkulturer i det globale rom: Ghettoer og verdensomfattende nettverk". I: *Samtiden*. Nr 6, 1991. 47-55.
- Krange, Olve og Tormod Øia. *Den nye moderniteten: Ungdom, individualisering, identitet og mening*. Oslo: Cappelen, 2005.
- Krohn-Hansen, Christian. *Det vanskelige voldsbegrepet: Politisk liv i Den dominikanske republikk og andre steder*. Oslo: Pax Forlag, 2001.
- Lie, Benedicte. "Stadig flere søker lykken med utenlandske ektefeller". I *Samfunnsspeilet*. Nr 3, 2004. 53-58.

Lien, Inger-Lise. "Å finne seg sjæl". I *Ungdom, makt og mening*, red. Fredrik Engelstad og Guro Ødegård. Oslo: Gyldendal akademisk, 2003. 304-327.

Moya Pons, Frank. *The Dominican Republic: a national history*. 3. utgave. New Jersey: Markus Wiener Publishers, 2010.

Nielsen, Finn Sivert. *Nærmere kommer du ikke....: Håndbok i antropologisk feltarbeid*. Bergen: Fagbokforlaget, 1996.

Nygaard, Heidi Klippenberg. *Partnervalg i det moderne: Vennskap, ferieflørt og kjærlighet*. Hovedoppgave i sosiologi: Universitetet i Oslo, 2005.

Prieur, Annick. "Frihet til å forme seg selv". I: *Kontur*. Nr 6, 2002. 4-11.

Rambøl, Hilde. *En smugtitt i hverdagen: Konstruksjon av kjønnsrollemønster gjennom maskulin og feminin identitet i Den Dominikanske Republikk*. Masteroppgave i sosialantropologi. Universitetet i Oslo, 2006.

Rudberg, Monica. "Våt såpe – kjærlighet og likestilling i unge jenters fortellinger". I *Ungdom, makt og mening*, red. Fredrik Engelstad og Guro Ødegård. Oslo: Gyldendal akademisk, 2003. 284-303.

Store Norske Leksikon. Den dominikanske republikk. Forfatter: Redaksjonen. Sist endret 8. juli 2010 http://www.snl.no/Dominikanske_republikk (oppsøkt 26.08.2011)

Taylor J.S. "Tourism and 'embodied' commodities: sex tourism in the Caribbean" I *Tourism and sex: Culture, commerce and coercion*, red. Stephen Clift & Simon Carter. London og New York: Pinter, 2000. 41-51.

Thagaard, Tove. *Følelser og fornuft: Kjærlighetens sosiologi*. Oslo: Abstrakt forlag, 2005.